

UŽITEK V DOBRI KAVI
03/5718-285 - PRAŽARNA

CBH
d.o.o., Celje
Vruncева 1, 3000 Celje
Tel: 03/425-20-00 Fax: 03/425-20-20
**ODKUPUJEMO DELNICE
BANKE CELJE**

OSNOVNOŠOLSKE NE ZA CELJSKO KOČO

Ravnatelji celjskih osnovnih šol niso navdušeni nad pripravo zimske šole v naravi na celjskem smučišču. Stran 5.

ZGORELA JE V STANOVANJU

Je šlo v požaru pri Dramljah za samomor? Stran 22.

Foto: GREGOR KATIČ

NE PREZRITE:

**PIVOVARSKA VOJNA
PRED RAZPLETOM**

LUJO IZ TEATRA

BOGATINOV NIMA RAKA

**PRVI KUPON ZA IZLET
100 KMEČKIH ŽENSK**

ALMIN DOM V GOSTILNI?

Sporno poimenovanje nekdanjega Železarskega doma na Svetini po Almi Karlin. Stran 8.

POGREB SPET IZ NOGAVICE

Za pogrebne stroške je treba po novem več odšteti iz svojega žepa. Stran 4.

Zvestoba do roba

Sanles
POHIŠTVO

TRGOVINA NA DEBELO IN DROBNO
ŽALEC, Partizanska 1

POLZELA: 03 705 01 80

ŽALEC: 03 710 35 50

VELENJE: 03 587 07 74

EKOLOŠKO

KURILNO OLJE

NAROČILA: CELJE 03/49-02-440

ECO OIL

GOTOVINSKI POPUST IN ČEKI
KONKURENČNE CENE
HITRA DOSTAVA
NAROČILA od 7. do 18. ure

EOC d.o.o., Tržaška 37, Maribor

SLOVENIJALE

ŽELITE
**DODATI
MANJKAJOČO
POLIČKO?**

POKLIČITE 03 545 15 15

Podlesnik odstopil od kandidature

V Portorožu bo 26. in 27. januarja kongres Liberalne demokracije Slovenije. Med drugim bodo volili tudi novo vodstvo stranke. Med kandidati za podpredsednika je bil do torka predsednik celjskega mestnega odbora LDS Zdenko Podlesnik, a je od kandidature odstopil.

Svojo odločitev pojasnjuje s tem, da je bila verjetnost, da postane podpredsednik, majhna, pomembnejše pa se mu zdi, da ima Celje člana sveta stranke, za kar pa ima on sam več možnosti. Kot kandidat za podpredsednika bi namreč to možnost, prvi, izgubil.

Zdenko Podlesnik pravi, da je s svojo kandidaturo želel vodstvu stranke povedati, da Slovenija ni enako Ljubljana ter da gre kandidate za visoke

položaje v vodstvu stranke iskati tudi izven nje. Poleg tega so ga za mesto podpredsednika kandidirali člani sveta celjskega mestnega odbora stranke.

Podlesnik dodaja, da je bilo Celje resen kandidat za pripravo kongresa. A ko se je izkazalo, da ga v enem dnevu ne bo mogoče zaključiti, se je izkazalo, da Celje nima dovolj prenočišč za 800 ljudi, ki jih pričakujejo na kongresu. »S tem ko sem od kandidature odstopil sam, pa sem verjetno marsikaj olajšal drugim v predvolilnem predkongresnem preigravanju,« še pravi Zdenko Podlesnik, ki se strinja, da je policentrični razvoj Slovenije zaenkrat vodstvu LDS tuj, a je tudi to v prihodnje mogoče spremeniti.

NATAŠA GERKEŠ LEDNIK

Zdenko Podlesnik

Medijski tehniki se bodo izobraževali v Štorah

V prihodnjem šolskem letu bodo v Srednji strojni šoli v Štorah pričeli ob strojniških programih, ki so jim zvesti že več kot petdeset let, z izobraževalnim programom medijski tehnik. Program je zanimiva novost na celjskem območju. Izobraževanje bo trajalo štiri leta in je primereno tudi za dekleta.

»Poleg splošnih ciljev vzgoje in izobraževanja bodo dijaki sistematično nadgrajevali splošno izobrazbo pri vseh temeljnih splošno izobraževalnih predmetih, značilnih za 4-letno srednješolsko izobrazbo. Osvojili bodo strokovno teoretična in praktična znanja, ki so pomembna za kvalitetno izvedbo kompleksnih delovnih

nalog in samostojno poklicno delo,« poudarja ravnatelj šole **Tomaž Štolfa**.

V programu medijskega tehnika bodo spoznavali osnove grafičnega proizvodnega procesa, razvijali sposobnosti za barvno zaznavanje in doseganje harmonije med formo in barvo. Pridobili bodo znanja iz informatike in uporabe ra-

čunalnika pri strokovnem delu. Naučili se bodo računalniško podprto oblikovati tekst, sliko in grafiko za tiskane medije, pa tudi zvok za multimedialne izdelke ali za uporabo v digitalnih medijih.

V program izobraževanja se bodo lahko vključili učenci, ki so uspešno končali osnovno ali nižjo poklicno šolo oziroma njej enakovredno šolo po prejšnjih predpisih ter priložili zdravniško potrdilo, da ni zdravstvenih ovir za izobraževanje po programu.

MBP

Ponovljen razpis za čistilno napravo

V Uradnem listu, ki je izšel v ponedeljek, je Mestna občina Celje objavila ponovljen razpis za izgradnjo centralne čistilne naprave v Celju, ki ga bo financiral evropski sklad ISPA. Tako naj bi se v drugo vendarle hitro razrešil zaplet v zvezi z izgradnjo centralne čistilne naprave. Prvi razpis je bilo treba razveljaviti, ker je v javnost prehitro pricurljala novica o izbiri izvajalca gradbenih del.

Tokrat je predviden 45-dnevni razpisni rok, kot ga je ob razveljavitvi prvega razpisa obljubil evropski komisar Erik van der Linden. V pičlem mesecu dni od razveljavitve je prišlo do objave razpisa v evropskem in slovenskem uradnem listu, kar je pet mesecev manj, kot so potrebovali za pripravo prvega razpisa.

Ponudbe morajo biti oddane do 18. februarja, odpirali pa jih bodo na ta dan javno, ob 13. uri, v prostorih podjetja Vodovod kanalizacija Celje. V razpisu je določeno, da morajo biti gradbena dela v zvezi z izgradnjo centralne čistilne naprave dokončana najkasneje do konca leta 2004.

Sodelujejo lahko podjetja katerih letni promet gradbenih del vsako leto, od leta 1998, presega 26 milijonov evrov, projektant pa mora imeti izkušnje s projektiranjem najmanj treh zapletenosti podobnih projektov v zadnjih petih letih. Ponudbe bo pregledala petčlanska volilna komisija ter opazovalci iz vrst ministrstva za okolje in prostorskega ministrstva in predstavniki evropske unije. Kriterij za izbiro ponudnika bo najnižja cena, ponudba pa bo morala ustrezati tudi administrativnim in tehničnim kriterijem. NG

Evri v Celju

Največja zamenjava denarja v zgodovini človeštva, kot slikovito opisujejo uvedbo evra v članicah evropske denarne zveze, še vedno odmeva, prav tako ne jenja zanimanje za novo evropsko valuto.

Tudi zato delegacija evropske komisije, ki v Sloveniji že več kot mesec dni vodi informacijsko kampanjo in predstavitev evra, nadaljuje delo. V ponedeljek so evro predstavili v Volksbank-Ljudski banki v Celju. Informacijska okenca delegacije evropske komisije je doslej obiskalo več kot pet tisoč Slovencev, ki jih je doslej najbolj zanimal videz evra ter način in stroški menjave posameznih valut v evro. Spletno stran, ki jo je komisija postavila na naslovu www.evro.evropska-unija.si pa je doslej obiskalo že več kot 10 tisoč ljudi, ki največkrat uporabijo "evrokonverter", s katerim preračunavajo vrednosti drugih valut v evre. BS, Foto: GD

Eni so stavkali, drugi skušali delati

Med torkovo dopoldansko stavko v Slovenskih železnicah je stavkalo tudi veliko zaposlenih na celjskem območju. Železniška postaja Celje, ki je po potniškem prometu druga največja v Sloveniji, je bolj kot ne samevala. Potniki, ki za stavko niso vedeli, so bili redki.

Šef postaje Celje **Ludvik Goričan** je povedal, da so prejeli kar nekaj klicev zaskrbljenih šolarjev in njihovih staršev, ki niso vedeli kako se bodo lahko vrnili v domače kraje. Iz mesta ob Savinji je po stavki odpeljal prvi vlak ob 13.15 uri v Sveti Rok ob Sotli, v njem pa so bili predvsem šolarji iz bolj

ali manj oddaljenih krajev celjskega območja.

Sicer pa so v torek med drugim stavkali premikači, strojevodje, sprevodniki ter del tehnično vozovne dejavnosti, svoje delo pa so skušali normalno opravljati, na primer, zaposleni v potniških blagajnah, vlakovni odpravniki, v različnih vzdrževalnih službah ter v vodenju prometa. Vsi železničarski sindikati zadnji torek namreč niso stavkali.

Mednarodni vlaki in nujni tovorni vlaki so med stavko vozili normalno.

Člani Sindikata Slovenskih železnic (SSŽ) so peturno stavko organizirali zaradi nespoštovanja kolektivne po-

godbe za dejavnost železniškega prometa in podpisanih dogovorov s strani uprave. »Za nas je stavka neupravičena, vendar smo takoj pripravljeni na nove pogovore, pričakujemo pa tudi, da bo sindikalna stran sprejela naše pogoje ter bomo dosegli za obe strani sprejemljiv dogovor,« je **Sandi Salkič**, vodja službe za organizacijsko komuniciranje na Slovenskih železnicah, obrazložil stališče uprave. Po Salkičevih besedah je zaradi zastoja prišlo do manjše materialne škode, dodal pa je, da zaradi peturnega trajanja večina potnikov tako delavcev kot šolarjev, ne moteno prišla do služb in šol. BRANE JERANKO

Galerija Keleia odpira vrata

Galerija Keleia odpira danes, v četrtek, vrata v Stanetovi ulici. Ob odprtju bodo pripravili izbor del tujih avtorjev iz zbirke Keleia. Ustanova Keleia, ki ima sedež v Ljubljani ter ambicijo, da se preseli v Celje, bo tako skozi galerijo napravila prvi ko-

rak k Celju. Skupni jezik so našli z vodstvom Mestne občine Celje, ki je za galerijo uredila prostore. Najemniko pa bo Ustanova Keleia poravnala z umetniškimi deli iz zbirke. Celjski župan **Bojan Šrot** jim je tudi obljubil prostore za hrambo celotne

zbirke v depoju, ko ga bo dobilo Celje in bo služil celjskemu gledališču, muzeju in galerijam. Današnjega odprtja se bosta udeležila tudi direktor Ustanove Keleia **Matjaž Gruden** ter celjski župan **Bojan Šrot**. NG

Bodoče mamice k socialnim delavkam

Postopno uveljavljanje dodatnih pravic iz starševskega varstva in družinskih prejemkov - 120 oziroma 150 dni posvojiteljskega dopusta

Bodoče mamice, ki pričakujejo naraščaj tja do sredine marca, se že lahko oglašijo v centru za socialno delo v svojem kraju ter uredijo vse potrebno za nastop porodniškega dopusta. Lahko izbirajo, ali bodo porodniški dopust, ki je namenjen pripravi na porod ter negi in varstvu novorojenčka takoj po porodu in traja 105 dni, nastopile 42 dni pred določenim rokom poroda, vsekakor pa ga morajo 28 dni pred dnem, ki ga je ginekolog določil za rojstvo otroka. Uveljavitev porodniškega dopusta morajo bodoče mamice od 1. januarja naprej urejati v centru za socialno delo v svojem kraju in ne več, tako kot do konca lanskega leta, neposredno pri delodajalcu.

Bodoče mamice lahko vse potrebno za uveljavitev porodniškega dopusta uredijo v času 60 dni pred predvidenim datumom poroda, vsekakor pa morajo o nastopu porodniškega dopusta obvestiti tudi svojega delodajalca. To morajo storiti 30 dni pred nastopom porodniškega dopusta. Izjemno pomembno je, da mamice vse potrebno za uveljavitev pravice do porodniškega dopusta uredijo pravočasno, saj v primeru, da nastopa porodniškega dopusta najmanj 28 dni pred predvidenim datumom poroda ne uredijo pravočasno, izgubijo neuvpeljavljene oziroma zamujene dni. Pravico do izkoristka dodatnih dni imajo le v primeru, če rodijo prej, kot jim je to izračunal ginekolog - to pa morajo dokazati s potrdilom zdravnika. Do starševskega

dopusta so upravičeni vsi zaposleni, kmetje, vrhunski športniki, pod določenimi pogoji pa tudi osebe, ki prejemajo nadomestila, in še nekateri drugi. Novost, denimo, je tudi pravica do porodniškega dopusta za bodoče mamice, ki v času poroda še ne bodo dopolnile 18 let in so učenke, dijakinje ali študentke - pravico do 77 dni porodniškega dopusta lahko prenesejo na otrokovega očeta ali katerega od starih staršev.

Pravico do očetovskega dopusta bodo lahko bodoči očetje uveljavljali s prihodnjim letom (v letu 2003 bo trajal 15, leta 2004 45 dni, leta 2005 pa že 90 dni), že zdaj pa se lahko oče in mama dogovorita, kdo med njima in koliko časa bo uveljavljajal 260 dni dopusta za nego in varstvo otroka. Pomembno je le, da ta dopust ne traja dlje kot 260 dni, starša ga ne moreta koristiti istočasno, novost pa je ta, da ga lahko v celoti uveljavlja oče tudi v primeru, ko mama ni zavarovana in te pravice nima.

Nov zakon prinaša z letošnjim januarjem tudi spremembe v uveljavljanju pravic do družinskih prejemkov. Gre za uveljavljanje starševskega dodatka, pomoči ob rojstvu otroka, otroškega dodatka ter dodatkov za veliko družino in za nego otroka, medtem ko se bo pravica do uveljavitve delnega plačila za izgubljeni dohodek uveljavila s 1. januarjem prihodnjega leta.

Starša lahko del tega dopusta (največ 75 dni), ki se

sicer začne koristiti takoj po izteku materinega porodniškega dopusta, izkoristita tudi do otrokovega dopolnjenega 8. leta starosti. Zakon prinaša novost, da se lahko pravice do daljšega dopusta seštevajo, do slednjega pa so upravičeni starši ob rojstvu dvojčkov ali več hkrati rojenih otrok, nedonošenčka, otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo, in tudi, ko se novorojenček rodi v družino, kjer sta že dva otroka mlajša od 8 let.

Z januarjem so do 120 dni za otroka od štirih do desetih let oziroma 150 dni dopusta za otroka od enega do četrtega leta starosti upravičeni tudi posvojitelji, ki lah-

ko ta dopust - namenjen zblizanju z novim družinskim članom - izkoristijo istočasno.

Novosti, ki jih prinaša nov Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih, je precej. Vodja enote za starševsko varstvo in družinske prejemke v Centru za socialno delo Celje Mojca Koren svetuje bodočim mamam oziroma staršem, da se po podrobni pojasnila oglasijo v centru za socialno delo v svojem kraju, vsekakor pa morajo bodoče mamice pravočasno poskrbeti za uveljavitev svojega porodniškega dopusta.

V primeru posvojitve novorojenčka pa novim staršem pripada tudi pravica do porodniškega dopusta ter dopusta za nego in varstvo otroka. V vseh teh primerih so starši upravičeni do nadomestila, pri čemer je nekaj novosti tudi pri obračunu nadomestil. Novost pa je pravica do dobroimetja, ki jo v primeru da iz kakršnega koli razloga starša ne izkoristita dopusta za nego in varstvo otroka v celoti, starša lahko največ v višini petkratnika pripadajočega nadomestila namenita za plačilo otrokovega varstva, najemnine za stanovanje ali reševanje stanovanjskega vprašanja.

IVANA STAMEJČIČ
Foto: GREGOR KATIČ

PO SVETU

Na robu vojne

NEW DELHI/ISLAMABAD, 6. januarja - Dvodnevni vrh Združenja držav Južne Azije (SAARC), ki je minuli konec tedna potekal v znamenju napetosti med Indijo in Pakistanom, se je končal z vnovičnim rokovanjem voditeljev obeh držav, pakistanskega voditelja Perveza Mušarafa in indijskega premiera Atala Beharija Vajpayeeja. Gesta pakistanskega voditelja sicer ni vzbudila toliko pozornosti kot »roka prijateljstva«, ki jo je Vajpayeeju ponudil v soboto. Indijski premier je potezo pakistanskega voditelja pozdravil, vendar je poudaril, da mora Pakistan bolj odločno nastopiti v boju proti terorizmu. Vajpayee je pred tem zavrnil uradne pogovore z Mušarafom ob robu vrha. Indijski obrambni minister George Fernandes je zagotovil, da Indija ne bo nikoli prva uporabila jedrskega orožja. Po njegovem mnenju se mora Pakistan zdaj odločiti, kaj bo naredil s svojim jedrskim orožjem.

Orožje namesto knjig?

JERUZALEM, 6. januarja - Izraelski premier Ariel Šaron je obtožil palestinske oblasti in njihovega voditelja Jaserja Arafata, da igrajo glavno vlogo v svetovni teroristični mreži. Po Šaronovih besedah to mrežo vodi Iran, ki želi v svetu izzvati smrt in trpljenje. Izraelska vojska je na Rdečem morju v četrtek prestregla tovarno ladjo Karine A s 50 tonami orožja in jo nato prepeljala v Elat. Kot je dejal Šaron, je bila ladja namenjena proti Gazi in če je izraelska vojska ne bi prestregla, bi to ogrozilo izraelsko prebivalstvo na območju od Tel Aviva do judovskih naselbin na Zahodnem bregu in Gazi. Količina zaseženega orožja dokazuje, da skušajo palestinske oblasti izvesti teroristična dejanja, je poudaril Šaron.

Odstop Ruggiera

Rim, 6. januarja - V soboto je odstopil italijanski zunanji minister Renato Ruggieri zaradi spora s premierom Silviom Berlusconiem, potem ko je minister v intervjuju trem ministrskim kolegom očital evroskepticizem v času uvedbe evra. Italijanski predsednik Carlo Azeglio Ciampi je v nedeljo uradno poveril premieru Silvia Berlusconija za začasno vodenje zunanjega ministrstva. Kot se izvedelo iz Rima, naj bi Berlusconi vodenje diplomacije prevzel za dlje časa, novega zunanjega ministra naj bi namreč določili šele po parlamentarni razpravi, ki naj je ne bi zahtevala samo opozicija, ampak tudi Berlusconi sam.

BS

Nova zdravstvena šola

Srednji zdravstveni šoli, ki domuje v skrajno utesenjenih prostorih, se vendarle obeta novogradnja. Po večletnih prizadevanjih jim je prednovoletni sprejem državnega proračun zagotovil milijardo tolarjev do leta 2004, občina pa je že objavila arhitekturni natečaj za podobo nove zgradbe.

Zavod za planiranje in izgradnjo (ZPI) je v ponedeljkovem Uradnem listu RS objavil javni natečaj za arhitekturno rešitev Srednje zdravstvene šole v Celju ter za urbanistično in prometno ureditev tega območja. Ponudbe bo ZPI sprejemal do 15. februarja, nato pa jih bo ocenila sedemčlanska strokovna žirija, sestavljena predvsem iz arhitektov, v njej pa je tudi ravnateljica Srednje zdravstvene šole Marija Marolt. Natečaj pred-

videva tudi denarne nagrade. Prva znaša dva in pol milijona, druga milijon in 600 tisoč ter tretja milijon tolarjev. Za odkup še treh elaboratov pa je skupno na voljo milijon in pol tolarjev.

Ravnateljica Maroltova pravi, da bi se gradnja po najbolj optimistični možnosti lahko začela avgusta letos, po pesimistični pa oktobra. V šoli, kjer se srečujejo z izjemno prostorsko stisko, saj 700 dijakov ter 50 zaposlenih biva v 1500 kvadratnih metrih šolskega prostora, se novogradnje zelo veselijo. Predvidena proračunska milijarda tolarjev je sicer premalo za novogradnjo s telovadnico vred, vendar je Maroltova prepričana, da bodo dodatna sredstva našli, ko se bo gradnja vendarle pričela.

NGL

Mnenje z zadržkom je pozitivno

Poročilo računskega sodišča le potrjuje dobro gospodarjenje v Mestni občini Velenje, meni župan Srečko Meh

Računsko sodišče Republike Slovenije je, kot smo že poročali, pregledalo poslovanje Mestne občine Velenje med leti 1996 in 1999 in izdalo mnenje s pridržkom. Očitke računskega sodišča je na novinarski konferenci pojasnjeval župan Srečko Meh.

Po mnenju sodišča je bilo v poslovanju velenjske občine več nepravilnosti pri obnovi Starega Šaleka in pri rekonstrukciji Kidričeve ceste, manj bi lahko v teh štirih letih potrošili tudi pri plačah. Sporna naj bi bila še poročila, ki so v letu 1999 preselila zakonsko dovoljeno višino. Računsko sodišče še meni, da zagotavljanje prostorskih pogojev za delo občinskega sveta

in svetniških skupin za kar je občina poravnala celoten znesek najemnine prostora politični stranki kot najemniku prostora, lahko pomeni prikrito financiranje politične stranke. Pregled poslovanja je trajal od maja do 17. decembra lani. Pregledali so 18 področij dela in imeli pripombe na 6 področij. Nekaj manjših nepravilnosti pri izplačevanju plač so že odpravili, za ostale, na katere opozarja poročilo računskega sodišča, pa Srečko Meh meni, da ukrepi niso potrebni. Res je bilo nekaj nepravilnosti pri financiranju obnov Kidričeve ceste in Starega Šaleka, vendar pogodbe, ki jih je podpisal in dodatna dela, ki jih je oddal brez

javnega razpisa, niso imele škodljivih posledic. Popraviti bo tako treba le odluk, ki ureja financiranje svetniških skupin, kar pa bo mestni svet opravil takoj, ko ga bodo, na prihodnji seji, seznanili z ugotovitvami računskega sodišča. Meh je tudi menil, da je poročilo korektno, da so ugotovljene nepravilnosti res bile, da pa je na splošno poročilo potrdilo dobro gospodarjenje Mestne občine Velenje s proračunskim denarjem. Zato poročilo računskega sodišča tudi niso ugovarjali, posebej veseli pa so bili, da sodišče ni ugotovilo nobenih nepravilnosti pri plačah za voljene funkcionarje.

Pogreb spet iz nogavice

Za pogrebne stroške je treba več odšteti iz svojega žepa - Pogrebne le še svojcem pokojnika, ki z dohodki v koledarskem letu pred smrtjo ni presegel poldruga minimalne plače

Do 22. decembra lani je v Sloveniji veljalo enotno določilo, da je Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) izplačal tistemu, ki je poskrbel za pogreb pokojnega, enotno 112.698 tolarjev pogrebne, kar je pomenilo 80 odstotkov nujnih stroškov pogreba ali približno polovico stroškov povprečnega pogreba v državi. Poslej velja zaostren režim, po katerem je višina pogrebne odvisna od gmotnega položaja pokojnika, država pa bo na ta račun letos prihranila 380 milijonov tolarjev.

Državnozborski poslanci so 27. novembra po hitrem postopku sprejeli novelo zakona o zdravstvenem varstvu in zavarovanju - novosti, ki prinašajo spremembe oziroma omejevanje pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, pa so uveljavili že z 22. decembrom. V zdravstveni zavarovalnici računajo, da bo novela, ki ureja sicer bolj socialne kot zdravstvene pravice, prinesla letos 1,3 milijarde tolarjev prihranka. Približno 430 milijonov tolarjev v letu 2002 bodo v ZZZS prihranili na račun omejene pravice do pogrebne in posmrtnine.

Po besedah Franca Kelherja iz celjskega pogrebnega podjetja Veking se pri izbiri pogreba za pokojnika svojci zadnje čase obnašajo vse bolj racionalno. Praviloma pri žarnih pokopih naročajo navadne, cenovno najbolj ugodne krste, pri venci ali ikebanah izbirajo sezonsko cvetje...

Pogrebne, ki jih na zahtevo svojca pokojnega po 22. decembru izplačujejo v ZZZS, so odvisne od gmotnega položaja umrlega v koledarskem letu pred njegovo smrtjo. Zaenkrat znaša pogrebna med 111.796 in 74.530 tolarji oziroma med 60 in 40 odstotki povprečne mesečne bruto plače v Republiki Sloveniji za obdobje med lanskim januarjem in septembrom. Do pogrebne pa niso upravičeni svojci pokojnika, katerega dohodki so presejali poldrugo minimalno plačo v tem obdobju (ta znesek je trenutno 114.024 tolarjev).

Z gotovino do večnega počitka

V praksi so svojcem pokojnika do 22. decembra poskušali zadevo čim bolj olajšati tako, da so pogrebna podjetja ob sestavi računa za pogreb avtomatično odštela znesek pogrebne, ki jim jo je kasneje nakazal ZZZS, svojci pa so takoj plačali le razliko do polne cene za pogreb, kakršnega so izbrali. »Po izkušnjah, ki jih imamo s pogrebi v Celju zadnja leta,« pravi direktor celjskega pogrebnega podjetja Veking Franc Kelher, »se je ta znesek vrtil okoli 100 tisočakov.« V povprečju namreč cene pogrebov, ki jih za pokopane na celjskem mestnem pokopališču izberejo svojci, dosega okoli 220 tisočakov.

Svojci, ki so poskrbeli za pogreb umrlega, morajo po novem vložiti zahtevek za izplačilo pogrebne na matično območno enoto oziroma izpostavo ZZZS, v kraj torej, kjer je imel pokojnik urejeno obvezno zdravstveno zavarovanje. Zahtevku morajo priložiti izpisek iz matične knjige umrlih ali prijavo smrti, kartico zdravstvenega zavarovanja umrle zavarovane osebe, originalni račun za opravljeni pogreb na ime plačnika, EMŠO, rojstni datum in davčno številko umrle zavarovane osebe (v kolikor ta podatek ima) ter številko bančnega računa, na katerega naj mu nakažejo pogrebno.

Ker se je v preteklosti kar nekajkrat zgodilo, da so imeli v podjetju težave z izterjavo računov, saj se svojci oziroma dediči pokojnega niso uspeli dogovoriti o tem, kdo in koliko bo prispeval za pogreb, so uveljavili pravilo, da je potrebno stroške pogreba pokriti takoj, torej še preden pokojnega položijo k večnemu počitku.

Na celjskem mestnem pokopališču, s katerim upravlja podjetje Veking, letno pokopljejo okoli 360 ljudi. Stroški smrti so v Celju, če jih primerjamo z drugimi kraji po Sloveniji, nekje v zlati sredini. Klasični pokop - za katere se zadnje čase odloča vse manj ljudi - stane svojce pokojnika, ki izbere-

Za pogreb svojca bo treba poslej odšteti bistveno več. Bo zato kasneje za urejanje groba zmanjkalo denarja?

jo bolj običajno, nikakor pa ne najcenejšo krsto, dobrih 170 tisoč tolarjev, od tega pa na storitve pogrebnega podjetja odpade dobrih 110 tisočakov. Vse več ljudi, v Celju med 65 in 70 odstotki, se zadnje čase odloča za žarne pokope umrlih. Za žarni pokop je treba odšteti dobrih 190 tisočakov, v tej ceni pa je nekoliko višji delež storitev (vključno s prevozom pokojnika in njegovo upepelitvijo), ki znaša nekaj manj kot 150 tisoč tolarjev. »Seveda,« pravi Kelher, »so tudi primeri, ko svojci izberejo razkošnejše različice, tako da je bilo za naše najdražje pogrebe v zadnjem času treba odšteti od 450 do 500 tisoč tolarjev.«

Zaradi ukinitev pogrebnin po 22. decembru večjih težav ni bilo, ljudje pa so nezadovoljni, ker je do spremembe prišlo tako na hitro. »Ljudje so bili premalo obveščeni,« je prepričan Kelher, ki še dodaja, da je cenovno preračunan na bruto plače postavljen previsoko, svojci, ki so do izplačila pogrebnin (in tudi posmrtnin) upravičeni, pa imajo v trenutkih, ko jim je zaradi smrti bližnjega že tako ali tako hudo, še dodatne birokratske opravke, ki so jim bili do 22. decembra prihranjeni.

Tu pa vseh stroškov s smrtjo še ni konec. Svojci morajo namreč poravnati še letno najemnino za grob; a roko na srce, slednja v Celju za enojni ali žarni grob znaša 2.300 tolarjev letno, kar preračunano v cene nagrobnih sveč pomeni, da smo pokojnemu vsak mesec prižgali svečo manj.

Sito tudi za posmrtnine

Do 22. decembra so bili do posmrtnine v enotnem znesku ene zjamčene plače (nazadnje 46.319 tolarjev) kot enkratne denarne pomoči ob smrti zavarovanca upravičeni vsi družinski člani, ki jih je ta preživljal do svoje smrti. Poslej je tudi pravica do posmrtnine omejena; vezana pa je na gmotni položaj pokojnika.

Posmrtnina lahko znaša od četrte do desetine povprečne mesečne bruto plače v Republiki Sloveniji, zaenkrat - dokler ne bodo znani podatki o dohodkih zavarovanca za leto 2001 - jo obračunavajo na obdobje od januarja do septembra preteklega leta, kar znaša 46.582 oziroma 18.633 tolarjev. Pri tem pa je treba upoštevati, da do posmrtnine niso upravičeni vzdrževani družinski člani pokojnika, ki je s svojimi dohodki v koledarskem letu pred svojo smrtjo presejal zakonsko določeni cenovni prag minimalne plače v istem časovnem obdobju (trenutno je to 114.024 tolarjev). Tudi za izplačilo posmrtnine morajo vzdrževani družinski člani pokojnika vložiti poseben zahtevek v območni enoti oziroma postaviti ZZZS, kjer je imel pokojnik sklenjeno obvezno zdravstveno zavarovanje. Za leto 2002 velja ocena, da bo na takšen način zdravstvena zavarovalnica prihranila 50 milijonov tolarjev.

IVANA STAMEJČIČ

PO DRŽAVI

Odlikovana filharmonija

LJUBLJANA, 8. januarja - Predsednik države Milan Kučan je Slovenski filharmoniji (SF) izročil zlati častni znak svobode Republike Slovenije. S tem najvišjim državnim odlikovanjem se je zahvalil za tri stoletja trajajočo umetniško poslanstvo, ki ga je SF podedovala od svoje predhodnice, Academiae philharmonicorum Labacensium. Predsednik je obenem izročil odlikovanja več posameznikom, ki so pomembno prispevali k razvoju osrednje glasbene ustanove na Slovenskem: dirigentu Samu Hubadu s srebrni častni znak svobode RS, dr. Mirku Cudermanu, Ivu Petriču, Alenki Sakšidi in Borisu Šinigoju pa častni znak svobode RS. Isto odlikovanje je v imenu odsotnega Igorja Ozima prevzel njegov brat Vojko Ozim.

Opojni kostanj

KOPER, 8. januarja - Cariniki v koprskem pristanišču so v zabojnikih na ladji Hornbeam na redni ladijski liniji Drač - Koper odkrili 841,8 kilograma marihuane, skrite v balah kostanjevega listja. S pomočjo policije so z mobilnim rentgenom pregledali vseh 240 bal kostanjevega listja in odkrili 829 paketov kakovostne marihuane, s katero bi preprodajalci na debelo zaslužili med 3000 in 3500 nemških mark za kilogram. Pošiljka prepovedane droge je bila namenjena v eno od držav zahodne Evrope. Gre za drugo največjo pošiljko v koprskem pristanišču, potem ko so julija lani odkrili skoraj tri tone tega mamila.

Novi sodne metle

LJUBLJANA, 7. januarja - Minister za pravosodje Ivan Bizjak je na predlog sodnega sveta za dobo šestih let imenoval osem predsednikov in štiri podpredsednike sodišč. Med njimi sta tudi Franc Duše, predsednik višjega sodišča v Celju in Andrej Pavlin, predsednik celjskega okrožnega sodišča.

Slovenka leta novinarka

LJUBLJANA, 7. januarja - Moskovska dopisnica RTV Slovenija Vlasta Jeseničnik je po izboru bralk in bralcev revije Jana Slovenka leta 2001. Jeseničnikova je bila ena izmed redkih novinark, ki je poročala iz Afganistana. Nagrado je posvetila vsem afganistanskim ženskam, ki po njenih besedah še vedno nimajo pravice do lastnega življenja.

Osnovnošolski ne za Celjsko koč

Ravnatelj celjskih osnovnih šol pretežno niso navdušeni nad pripravo zimske šole v naravi na celjskem smučišču

Mestna občina Celje je lani v ureditev smučišča na Celjski koči vložila več deset milijonov tolarjev. Med drugim so pričakovali, da bo na novo urejeno smučišče postalo zanimivo za celjske in okoliške osnovne šole, ki so otroke v zimski šole v naravi doslej vozili pretežno na Pohorje. A so se v občini uštel. Čeprav so ponudbe osnovnim šolam poslali pravočasno, prvič že maja, se za Celjsko koč ni odločila niti ena od celjskih in okoliških osnovnih šol. Z razlogom, zatrjujejo ravnateljice in ravnatelji.

Občinski javni gospodarski zavod za urejanje javnih površin in gospodarjenje z javnimi objekti (ZPO) je vsem osnovnim šolam v regiji že maja poslal program zimske šole v naravi. Še enkrat so ga poslali septembra, niti ena od šol pa se na ponudbo ni odzvala. Petdnevna šola v naravi na Celjski koči bi veljala okoli 24 tisoč tolarjev. V ceno so vključili štiri polne penzije, avtobusni prevoz iz Celja do Celjske koč in nazaj, smučarske vozovnice ter izvedbo ponujenega programa s štirimi smučarskimi vaditelji. Dva do trije pedagogi iz matične šole bi morali skrbeti za otroke v vseh vmesnih urah, ki jih ne zajema program, poleg tega prva dva dni tudi za popoldanski program. Cena bi veljala za skupino najmanj 45 otrok. Če bi jih bilo manj, bi se tudi cena povečala. Obenem so ravnateljem poslali tudi ponudbe za pripravo smučarskega športnega dne na Celjski koči.

Ravnateljice in ravnatelji celjskih osnovnih šol so se enoglasno strinjali, da se je občina lani zares potrudila s predstavitvijo Celjske koč. Po drugi strani navajajo argumente, zakaj se niso odločili zanjo.

Smučišče neprimerno za začetnike

V III. Osnovni šoli so Celjski koči načelno naklonjeni. Ravnatelj **Janez Domitrovič** pravi, da je bil eden od pobudnikov in zagovornikov Celjske koč, zato na njihovi šoli velja priporočilo, da se tam, kolikor je le mogoče, pripravijo športni in naravoslovni dnevi. »Drugače pa je z zimsko šolo v naravi. Po mojem trdnem prepričanju in strokovnem znanju Celjska koč ni primerna za smučarje začetnike. Teh pa je v osnovni šoli vse več. Seveda bi bilo logično, da zimski šole v naravi pripravljamo na Celjski koči. A šele potem, ko bo poskrbljeno za teren za smučarje začetnike. Zanje bi bilo idealno smučišče na Svetini, a je na žalost zapuščeno.« Dokler teh terenov ne bo, se bodo pri njih še naprej odločali za zimsko šolo v naravi pri Treh kraljih na Pohorju. Janez Domitrovič dodaja, da pripravljajo za sedme razrede pri njih tudi t.i. šole v naravi z naravo. Tu je poudarek na pohodništvu. Lani so predvideli, da bi jo pripravili na Celjski koči. Zbrali so, kot je potrebno, tri ponudbe in ugotovili, da je bila najugodnejša z Boča. Zato so se oktobra odpravili tja.

Podobno kot Janez Domitrovič razmišlja tudi podpravnateljica Osnovne šole Lava **Nuša Markovič**. Na njihovi šoli, pravi, menijo, da je na Celjski koči nevaren predvsem smučarski iztek, saj lahko kdo zdrsnje tudi čez strmi previs na Celjski koči. Zato se pri njih ne odločajo za Celjsko koč zaradi varnosti otrok. »Nihče nam ne more zagotoviti, da se na Celjski koči kateri od otrok ne bo odpeljal čez previs po hribu

navzdol, proti dolini. Zato nas tudi ne zanima priprava zimskega športnega dneva Celjski koči. Letos bomo odšli v dom Planinka, ki je poleg Poštarskega doma, otroci bodo smučali na Arehu. Smučišče tam je primernejše kot na Celjski koči, ponudba za organizacijo šole v naravi pa ugodnejša. Otroci spijo v sobah, ki so opremljene s kopalnicami in stranišči, po dva do štiri so v sobi. Šole v naravi izdatno subvencionira Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport. Na Celjski koči je ne.«

Na Areh z razlogom

Ravnateljica IV. osnovne šole **Nevenka Matelič Nunčič** pravi, da je odgovor na

vprašanje, zakaj pri njih ne gredo na Celjsko koč, zelo preprost: »Zimsko šolo v naravi že vrsto let pripravljamo na Arehu. Že decembra sklenemo pogodbo vnaprej za prihodnje leto. Organizacija tam je odlična. Nudijo nam zares kakovostno bivanje, prehrano, vaditelje, smučarske vozovnice, spremstvo učitelja. Cena je 24 tisoč tolarjev, torej enako kot na Celjski koči. Prepričana sem, da na Arehu za ta denar dobimo več kot bi na Celjski koči. Poleg tega, če ni snega, lahko zadnji dan pred pričetkom zimske šole v naravi le-to odpovemo. Pri Celjski koči te klavzule, za primer slabega vremena, ni, Celjska koč tudi ne krije stroškov učiteljev-spremljevalcev.«

Podobno meni tudi **Ivan Marič**, ravnateljica OŠ Frana Kranjca. Tam ne pripravljajo zimske šole v naravi v klasični obliki, pač pa jo ponudijo v okviru izbirnih vsebin vsem učencem od prvega do osmega razreda. Tudi pri njih gredo vsako leto na Areh, ker so tam izjemno zadovoljni. Lani, na primer, je tik preden bi bilo potrebno oditi, zbolelo precej prijavljenih otrok, pa tudi učiteljica, zato so termin predstavili na marec. Okoli 12 odstotkov otrok iz njihove šole se v povprečju udeleži te izbirne vsebine. Maričeva dodaja, da so letos seznanili starše z možnostjo zimske šole v naravi na Celjski koči, a so se tudi oni raje odločili za Areh.

V Osnovni šoli Ljubečna so se vendarle odločili pripraviti zimski športni dan na Celjski koči. Otroke so tja popeljali v ponedeljek. Za zimsko šolo v naravi pa se niso odločili. Vsako leto se namreč objavijo na razpisu Centra šolskih in občinskih dejavnosti, ki ima nastanitvene zmogljivosti v Skomarju, na Rogli in v Kranjski Gori. Tisti, ki na njem uspe, ima zimsko šolo v naravi izdatno subvencionirano. Tudi v tem šolskem letu so na razpisu uspeli in zimsko šolo v naravi pripravili na Skomarju, za 12.500 tolarjev. Ravnatelj **Martin Grosek** pravi: »Če nam preko centra na razpisu ne bi uspelo v prihodnje, pride v poštev za zimsko šolo v naravi tudi Celjska koč.«

Predraga šola v naravi

Sicer pa je vsem osnovnim šolam skupno, da starši vse težje zmorejo plačilo zimske šole, še bolj problematičen je nakup smučarske opreme. Vse več je očitno družin, ki ne smučajo, cene smučarskih vozovnic so namreč zelo zasoljene, smučarska oprema pa draga. Zato v Prvi osnovni šoli, v OŠ Hudinja, OŠ Frana Roša in v II. Osnovni šoli zimskih šol v naravi ne prirejajo.

V Prvi osnovni šoli ravnatelj **Branko Močivnik** pravi, da jih tudi ponudba Celjske koč ni prepričala, da bi v prihodnje pričeli pripravljati zimski šole. Skoraj zagotovo pa bodo na Celjski

koči pripravili športni dan, na katerem bodo otrokom ponudili smučanje in sankanje.

Igor Topole, ravnatelj II. Osnovne šole, pravi, da otrokom raje ponudijo plavanje, pohodništvo in podobno. Denarja za nakup smučarske opreme šola nima, zato je ne more posojati tistim, ki so brez nje. O zimski šoli v naravi pri njih zaenkrat sploh ne razmišljajo.

Jože Berk, ravnatelj Osnovne šole Hudinja, pojasnjuje, da so pri njih vrsto let sistematično pripravljali zimsko šolo v naravi. Ker je postajala staršem ta zaradi drage opreme vse bolj nedostopna, je vse več otrok ostajalo doma. Zato so jo ukinili. Tako je že tretje leto. Ponudijo pa jo v okviru športnih oddelkov šole. »Morda se bomo prihodnje leto vendarle odločili za Celjsko koč, saj se nam je ponudba zdela precej ugodna.« Podobno meni tudi ravnatelj Osnovne šole Frana Roša **Milan Dobnik**. »Nič nimamo proti Celjski koči. Prihodnje šolsko leto se bomo potrudili, da bi zimsko šolo tam tudi pripravili. Če povem po pravici, lani maja nisem verjel, da bo občini do zime uspelo urediti vse tisto, kar so postorili. Pri nas doslej ni bilo zimske šole v naravi. Prav je, če se je potrudila občina, da se potrudimo tudi mi in jo prihodnje leto pripravimo na Celjski koči.«

NATAŠA GERKEŠ LEDNIK
Foto: GREGOR KATIČ

Prepolovljena ljubljanska pivovarna

Se pivovarska vojna bliža razpletu? - V Laškem so se po prodaji Kadovih delnic v Unionu spet zavili v molk - Bodo spodbijali veljavnost najnoveše belgijske ponudbe?

Belgijska pivovarna Interbrew je v torek postala največja posamična lastnica ljubljanske pivovarne. Z nakupom 10,4 odstotka Unionovih delnic, ki jih je imela Kapitalska družba, je svoj delež povečala na dobrih 38 odstotkov. Poznavalci pravijo, da lahko Belgijci, ki po novem za delnico ponujajo 90 tisočakov, računajo še na približno 11 odstotkov Uniona, to pa naj bi bilo tudi vse.

V Pivovarni Laško, tako je vsaj slišati neuradno, bodo svoj delež obdržali. Skupaj s prijateljskimi podjetji in z delnicami, ki so jih 21. decembra lani odkupili od slovenske odškodninske družbe, obvladujejo 50 odstotkov ljubljanske pivovarne, za povrh pa imajo še trideset delnic. Scenarijev, kako naj bi se od zdaj naprej odvijala pivovarska vojna, ki traja že skoraj pol leta, je več. Se bo preselila v sodne dvorane, ali pa bodo, kot ugibajo nekateri, Laščani bodisi objavili prevzem ali pa vendarle prodali delež, ki ga imajo v Unionu? Če so prvi delovni dnevi novega leta minili predvsem v pričakovanju, kaj bo z deležem, ki ga ima v Pivovarni Union, naredila paradržavna Kapitalska družba, bodo najbrž prihodnji tedni teki v ugotavljanju, kdo in kako (če sploh) je kršil sicer ohlapno slovensko prevzemno zakonodajo.

Je Interbrew kršil zakon o prevzemih?

Interbrew je namreč v torek, ko je bilo že jasno, da je izbrancem Kapitalske družbe, ki je za svoj delež v Pivovarni

Union iztržila 4,2 milijarde tolarjev, znova, če četrtič, zvišal svojo ponudbo. Devetdeset tisočakov, s katerimi je sodeloval tudi na Kadovi licitaciji, ki je bila v ponedeljek, je za delnico ponudil tudi vsem ostalim delničarjem Uniona. Ponudba za odkup delnic - zadnja veljavna bi se iztekla prav danes, 10. januarja, se je podaljšal še za sedem dni, to je do 17. januarja.

Je Interbrew z zvišanjem cene še za tri tisočake kršil slovensko zakonodajo? Zakon o prevzemih določa, da je treba novo ponudbo objaviti vsaj sedem dni pred iztekom veljavnosti, kar pomeni, da bi jo morali Belgijci uradno objaviti že 3. januarja in ne šele včeraj. Se bo Laško pritožilo, in če se bo, kako bodo ukrepale pristojne institucije? Na odgovore bo treba še malo počakati, za zdaj pa je jasno, da bodo Laščani zaradi nove ponudbe Interbrewa morali za Unionove delnice, ki so jih konec minulega leta odkupili od Slovenske odškodninske družbe, do-

plačati še 164 milijonov tolarjev. V pogodbi so se namreč zavezali, da bodo v primeru, če bo kdo za Unionovo delnico plačal več, Sodu doplačali razliko od prodajne cene.

Belgijci bi radi še Sodove delnice

Tik pred zaključkom redakcije smo izvedeli, da je ljubljansko okrožno sodišče zavrnilo pritožbo Laščanov na začasno odredbo, ki jim prepoveduje nadaljnje kupovanje Unionovih delnic. Po še neuradnih informacijah naj bi v Laškem že pripravljali pritožbo za višje sodišče.

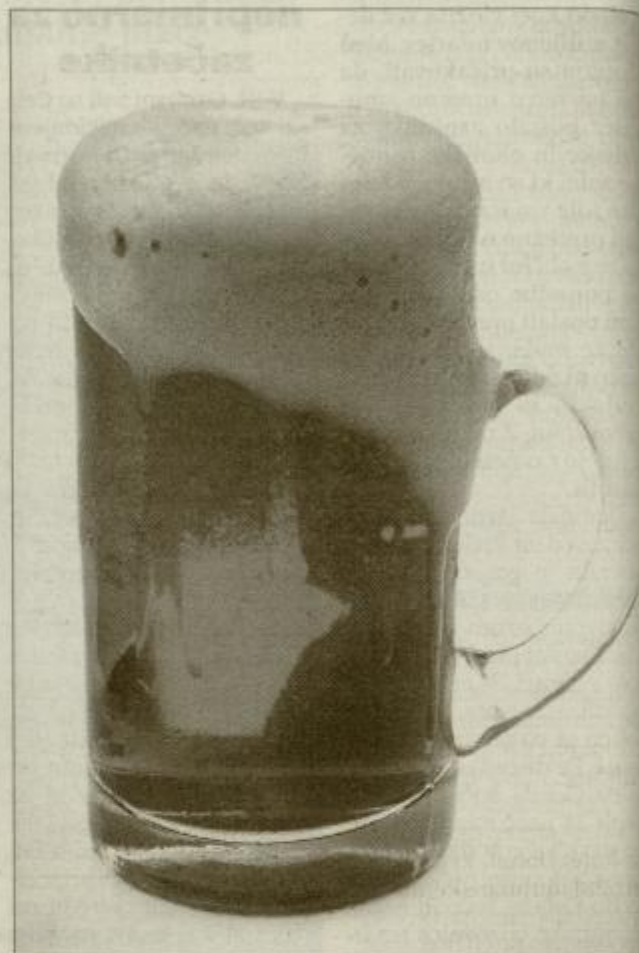
Ugovor je laška pivovarna vložila na začasno odredbo sodišča, izdano 24. decembra lani. Z njo je bilo največji slovenski pivovarni prepovedano razpolaganje z delnicami Uniona, ki so jih kupili od Slovenske odškodninske družbe, in tudi kupovanje novih delnic. Odredba je Laščanom zvezala roke. Ni-

so se mogli potegovati za Kadov delež, saj jih je sodišče (kako prikladno) še pravi čas izločilo iz igre. Zato je bil Interbrew edini udeleženec ponedeljkove licitacije, na katero je sicer Kapitalska družba povabila še nekaj slovenskih podjetij.

Na naroku, ki je bil v torek dopoldne, so Belgijci izkoristili zakonsko predvideno možnost odgovora na ugovor. Ker Pivovarna Laško ves čas postopka zatrjuje, da ima zaradi prepovedi razpolaganja z Unionovimi delnicami, kupljenimi od Soda, škodo v višini izplačane kupnine (dobre 4,9 milijarde tolarjev), je Interbrew predlagal, da se kljub prepovedi prodaje teh delnic tretjim osebam Laškemu omogoči, da sprejme Interbrewovo javno ponudbo za odkup vseh delnic Unijona. Belgijce očitno zelo »muči«
zdaj že bivši Sodov delež v Unionu.

Laško že ima načrtovani nadzor

Bi Laško ob dovolj visoki ceni Union celo prodalo? zahodno od Trojan so mnogi v to že skoraj trdno prepričani, vendar v Laškem vztrajajo. Kljub vsem zapletom so še naprej prepričani, da jim bo uspelo združiti slovensko industrijo pijač, še posebej zdaj, ko so tudi domači vlagatelji pokazali zanimanje za takšno združitev in podprli njihova prizadevanja. Po Kadovi prodaji Unionovih delnic so se sicer zopet zavili v molk, preko svojega tiskovnega predstavnika so sporo-

čili le, da se bodo o novih ukrepih odločili po izteku belgijske ponudbe. Bodo morda takrat objavili prevzem?

Uradno so lastniki 24,1-odstotnega deleža v Pivovarni Union, vendar naj bi preko prijateljskih podjetij že dosegla svoj cilj, to je nadzorovati nekaj več kot 50-odstotni delež ljubljanske pivovarne. Prevzemne ponudbe torej naj ne bi potrebovali, čeprav so bili konec minulega tedna še mnogi prepričani, da se pripravljajo na javno

ponudbo za odkup preostalih Unionovih delnic. Slišati je namreč bilo, da se o finančni pomoči pri tem zelo resno dogovarja s predstavnikmi Nove Kreditne banke Maribor.

Lahko torej po vsem, kar se je dogajalo v minulih dneh, do 17. januarja, ko se izteče Interbrewova ponudba, pričakujemo še kakšno presenečenje? Možnosti seveda so. Tako teoretične kot tudi drugačne.

JANJA INTIHA

Upnike bi imeli za lastnike

Konec tega tedna bo potekel rok, do katerega morajo upniki Mesarstva Šentjur, ki je od lanskega decembra v prisilni poravnavi, prijaviti svoje terjatve. Podjetje, ki je v lasti Grude-Jurmes, ima za 580 milijonov tolarjev terjatev in za dobrih 200 milijonov neodplačanih kratkoročnih posojil.

Največji upniki Mesarstva so država, oziroma ministrstvo za okolje in prostor ter dobavitelji, med katerimi prednjačita Emonina farma Ihan v Domžalah in šentjurska Meja. V podjetju še niso pripravili načrta finančne reorganizacije, vse bolj pa se nagibajo k temu, da bi prepričali nekatere upnike, naj terjatve spremenijo v kapitalske deleže.

Poleg finančne reorganizacije bodo v Mesarstvu pripravili še načrt kadrovske sanacije, korenitejša sprememba pa naj bi doživel tudi proizvodni program. V podjetju, ki zdaj zaposluje okrog sto ljudi, bodo namreč letos ukiniti klanje, kar tudi pomeni, da bo okrog 25 delavcev izgubilo delovno mesto. Direktor Grude-Jurmes Rado Tržan je pred kratkim zatrdil, da zaradi tega ne bodo izgubili tudi služb, saj naj bi jih prerazporedili na druga dela.

Jl

Se Etol brani pred prevzemom?

Etol iz Škofje vasi je v zadnjem mesecu delež lastnih delnic povečal že na dobrih 17 odstotkov. Se pripravljajo na obrambo pred morebitnim prevzemom ali pa se je vodstvo podjetja odločilo za managerski odkup?

Odgovora na vprašanje nam v minulih dneh ni uspelo dobiti, saj je bil predsednik uprave Ivan Ferme službeno odsoten, nedosegljiva

pa je bila tudi vodja finančnega oddelka Brigita Čokl. Poleg Etola, ki je zdaj drugi največji delničar podjetja, je lastniški delež povečala tudi Nacionalna finančna družba, saj imata njeni pooblaščenici investicijski družbi skupaj že več kot 30 odstotkov vseh Etolovih delnic. Še pred časom je bilo slišati, da naj bi NFD delnice tega uspešnega celjskega podjetja kupovala predvsem za kranjsko Savo,

ki naj bi načrtovala prevzem Etola, vendar so vsi odgovorni takšno možnost odločno zanikali.

V Etolu so kljub recesiji, ki so jo čutili zlasti v zadnjih mesecih, lani dosegli gospodarski načrt. Po prvih ocenah so ustvarili blizu 5 milijard tolarjev prihodkov od prodaje in okrog pol milijarde tolarjev čistega dobička. Vendar z rezultati niso povsem zadovoljni, saj so

prepričani, da imajo na vzhodnih in jugovzhodnih trgih Evrope še veliko rezerv, svojo prisotnost pa morajo okrepiti tudi v državah Evropske unije. Nekatera predstavništva na vzhodu so zato že preoblikovali v mešana podjetja, letos pa nameravajo lastno podjetje ustanoviti še v Srbiji, kamor naj bi preselili tudi del proizvodnje.

Jl

Dobra ocena Banke Celje

Mednarodna bonitetna agencija Fitch je na podlagi ugodnih poslovnih rezultatov Banke Celje v letu 2000 in v prvih devetih mesecih minulega leta zopet potrdila dobre bonitetne ocene, ki jih banki dodelila že predlani.

Kot so sporočili iz Banke Celje, je agencija napovedala tudi možnost zvišanja ocen, ki zdaj temeljijo na dobri kapitalski ustreznosti, likvidnosti in donosnosti banke, pa tudi na zdra-

vi strukturi aktive. Analitiki so kot pozitivno ocenili tudi prilagajanje banke na vse večjo konkurenco v slovenskem bančnem prostoru ter strateško povezovanje z Novo ljubljansko banko. S takšno bonitetno oceno se je Banka Celje uvrstila med investicijsko sprejemljive banke, kar pomeni, da ne sodi le med vodilne slovenske banke, temveč tudi v kategorijo najboljših bank srednje in vzhodne Evrope.

Jl

Almin dom v gostilni?

Nekdanji Železarski dom na Svetini naj bi se preimenoval v Almin dom – Strokovnjaki temu odločno nasprotujejo, kršeno je vprašanje osebnostnih pravic

Tabla »Almin dom«, ki se je na poti na Svetino pojavila sredi decembra, vodi pa k nekdanjemu Železarskemu domu, je presenčila marsikoga. Po svetovni popotnici in pisateljici Almi M. Karlin naj bi se imenoval nov objekt na Svetini - zasebni hotel, ki ga je zgradilo podjetje Hudournik. Njej je posvečena tudi spominska soba v restavraciji. Karlinova razen, da je pokopana na Svetini in da je ta kraj rada obiskovala, s hišo, ki naj bi se imenovala po njej, zagotovo nima ničesar. Še več, njen pravi dom, hiša v Pečovniku 44, v kateri je živela do svoje smrti, je zadnja leta žalostno propadala.

Edino, kar naj bi v »Alminem domu« spominjalo na pisateljico in svetovno popotnico, je povečava desetih razglednic, ki jih je Alma Karlin prinesla s potovanj okoli sveta, globus, na katerem so označena njena potovanja in bronast kip, ki ga je izdelal Franc Purg.

Takšno poimenovanje je predlagal Tone Zimšek, ki, kot pravi, čuti močno povezavo z Almo Karlin. »Tako smo se odločili v želji, da bi spomin na Almo v Celju ponovno zaživel. Almin dom naj bi bil delček loka, ki bo spominjal na življenje znamenite Celjanke, in sicer skupaj z njeno hišo v Pečovniku in z grobom na Svetini, v katerem sta pokopani Alma in Thea,« pravi Zimšek, ki na vprašanje, kaj bo potem s hišo, v kateri je Alma dejansko živela, odgovarja: »Ta hiša bo dopolnitev v tem loku. Dolej Celjani za Almo niso naredili ničesar in čas je, da se to spremeni,« pravi Zimšek in dodaja, da bi morali Slovenci pogledati »izza meja svoje zaplankanosti«.

»Njen dom je bil v Pečovniku!«

Etnologinja zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine Božena Hostnik meni drugače: »Po dolgih letih bojov za ohranitev Almi-

nega domovanja v Pečovniku smo sedaj tik pred končno rešitvijo. Lani oktobra je bila hiša razglašena za kulturni spomenik, v sodelovanju z Muzejem novejšje zgodovine smo pripravili načrte za restavriranje hiše in program, ki se bo v njej izvajal po zaključeni obnovi. Hiša je bila strokovno ocenjena in pogovori dedinje s predstavniki MOC o odkupu že potekajo. Pravi Almin dom je hiša v Pečovniku 44, kjer je živela do svoje smrti. Načrti za restavriranje hiše so pripravljene, z obnovo bomo začeli takoj po tem, ko bo Mestna občina Celje hišo odkupila. Kaj storiti, da bo hiša postala dostojen spomenik, ki bo pričal o življenju in delu Alme Karlin, se dogovarjamo z Muzejem novejšje zgodovine v Celju, kjer so že pripravili okvirni program dejavnosti,« pravi Hostnikova in dodaja, da so jo kolegi, ko je govorila o »hiši Alme Karlin«, opozorili, da ta hiša ni bila nikoli Almina last - lastnica hiše, v kateri sta živeli, je bila Thea Gamelin. »Zato od takrat uporabljamo ime Domovanje Alme Karlin. Edino pravo domovanje Karlinove je hiša v Pečovniku 44 in to je potrebno ohraniti na vsak način. Nikakor ni dopustno, da se njeno delo in ime izkoriščata v komercialne namene in da se po njej imenuje neka hiša, ki je v bistvu restavracija, in to le zato, ker je v njej deset razglednic in z namenom, da bi vanjo privabili čim več obiskovalcev.«

Kršitev osebnostnih pravic

»Glede na to, da ni zakonite dedinje nihče vprašal, ali dovoli uporabo imena Alme Karlin, je to pravno vprašanje, ki se dotika kršitve osebnostnih pravic. Le-te so določene v 35. členu Ustave RS, na katerega se lahko sklicuje dedinja hiše. Če bodo ime Alme Karlin zlorabljali oziroma uporabljali v komercialne namene, bi bilo morda vredno razmisliti o razglasitvi imena za kul-

Nov objekt na Svetini, ki naj bi se imenoval Almin dom.

turni spomenik, kar bi določal zakon o zaščiti lika, ki pa bi ga bilo potrebno znova sprejeti,« pravi dr. Miha Trampuž, pravnik z Avtorske agencije Slovenije in dodaja, da morda ni najboljša, da se dedinja poda v tožbo, saj bi postopki predolgo trajali, da pa je uporaba imena v komercialne namene brez dovoljenja vsekakor moralno zelo sporna in v nasprotju z ustavo.

Dedinje niso vprašali

»Nad dejstvom, da skušajo izkoristiti ime Alme Karlin v komercialne namene, sem ogorčena in čudim se, da nas ni nihče ničesar vprašal,« pravi dedinja zapuščine po Thei Gamelin Helena Ojsteršek, ki je pred leti podpisala dovoljenje za to, da so lahko člani KUD Alme Karlin tako poimenovali kulturno društvo. »Takrat sem to z veseljem naredila, čeprav je

bilo treba nenehno hoditi na občino in podpisati ne vem koliko vlog. Zato je še bolj nenavadno, da so tokrat to kar zamolčali,« pravi Ojsterškova in dodaja, da bo poiskala pravno pomoč. Sicer pa je hiša v Pečovniku 44 ocenjena na približno 4,5 milijona tolarjev. Ocena je bila izdelana že 31. avgusta lani, Ojsterškova pa jo je dobila šele v decembru. »Od takrat še nisem govorila z nikomer, pogovori o prodaji hiše se bodo nadaljevali v januarju, vsekakor pa se mi zdi, da so zadeve pripravljene v naprej, da pri vsem skupaj nekaj ni v redu, zato se bom, preden se bomo karkoli odločili, posvetovala z odvetnikom.«

Poklicali smo tudi direktorja podjetja Hudournik Staneta Zakeščka, ki je bil zelo jednat. »Vse skupaj naj vas nič ne briga, ne vem, zakaj se vmešavate, novinarij nimate nobene pravice spraševati, kaj bo v hiši in kako se imenuje. Gre za zasebno last in če se bom tako odločil, otvoritve sploh ne bo,« nas je odpravil Zakešček.

Tako ostaja še več odprtih vprašanj. Tudi o namenih ljudi, ki se imajo v Celju za pomembne kulturne ustvarjalce. Če so njihovi nameni - tudi v zvezi z »Alminim domom« - tako nedolžni, kot trdijo da so, ni razloga, da se ne bi predstavili s polnim imenom in da - nenazadnje - ne bi pomagali pri programski zasnovi in restavriranju hiše, v kateri je resnično živela Alma Karlin.

ALMA M. SEDLAR

KOMENTIRAMO Povezave

V zadnjih letih se je zelo povečalo število tistih, ki čutijo duhovno ali kakršno koli drugačno povezanost z Almo Karlin. Edino, kar lahko pri tem obžalujemo, je, da jo čutijo šele pol stoletja po njeni smrti. Karlinova - ali njena duša, saj se je veliko ukvarjala z ezoteriko - se ob vsem, kar se v zvezi z njo dogaja danes, najmanj obrača v grobu na Svetini.

Hiša v Pečovniku 44, skupaj z zapuščino (od katere je veliko leži po kletih številnih celjskih hiš) ponuja priložnost, da se ohrani spomin, kakršnega si zasluži. Ta hiša ima zgodovinsko vrednost in Celje ne bi smelo zapraviti priložnosti, da bi jo kupilo in obnovilo.

Lahko pa, da je dogovorjeno drugače. Z izjemo aktivnosti podžupanje Janje Romih v Mestni občini Celje namreč ni bilo prav velikega interesa za restavriranje Alminoga pravega domovanja, o »spominski sobi na Svetini« pa se je govorilo že pol leta. Vendar takrat govorci nihče ni vzel resno.

Še vedno je težko verjeti, da je v tem mestu morala ena zadnjih vrednot. Denar pa, očitno, ena prvih. Če je bila Alma ezoterično tako močna, kot ji pripisujejo, potem se hiši, ki bo nepravilno nosila njeno ime, ne bo najboljša godilo. Vanjo lahko

trešči strela. Lahko zaveje di hudournik. Vendar so s nji, na srečo, zelo mihi. Spomin na Almo Karlin je večer.

ALMA M. SEDLAR

HEJ HI ... HEJ HI V KILI MI GREM

predramite vašo Sneguljčico s pravilnimi cenami keramike

Kili

do 40% CENEJE

VSAK DAN, DO 10. FEBRUARJA V TRGOVINICI KILI V LIBOJAH

Smerokaz na poti na Svetino.

Lujo iz teatra

Borut Alujevič: igralec, intendant, politik, gostitelj komedije, dedek

Domala vsak Celjan, ki se količkaj zanima za kulturo, posebej za gledališče, pa tisti, ki spremljajo dogajanja v mestnem svetu občine Celje, in oni, ki so kdaj igrali ali spremljali vaterpolo (bil je pravičen sodnik) v Celju, ga poznajo. Vsi ga kličejo: Lujo.

Lujo iz teatra, Borut Alujevič, je zdaj že šestnajst let upravnik (sam pravi tej vlogi intendant) gledališča. Začel je kot igralec. Občasno, če so potrebni vskoki v predstavo, ker kdo na hitro zbolji, zna biti še vedno igralec. Znan je po tem, da se na hitro nauči tekst manjkajočega v igalskih vrstah in brez velike treme se pojavi na odru, čeprav se je poklicnemu igranju odrekal. Kadar se umakne iz arene, zna biti »zlati« dedek. To vlogo ima zelo rad. Kdo je pravzaprav Lujo iz teatra?

Lujo igralec

Kako ste se, Ljubljčan, znašli v ansamblu celjskega gledališča? Vas ni vlekla Ljubljana, kot danes večino mladih igralcev?

Bilo je to v sezoni 1966/67, ko sva s kolegom, igralcem Brunom Baranovičem iz istega letnika akademije (tedaj se je pisal še Vodopivec) sedla na avtobus in se pripe-

ljala v Celje, kjer so tedaj iskali nove igralce. In ostala. Oba. Kot nadebudna mladca sva želela, »da bi najina luč izgorevala s čim večjo močjo«, kot je to za Salierija napisal Peter Shaffer.

Ste tudi v resnici »izgorevali« za ta poklic, za katerega imate diplomu v žepu?

Če sem iskren in pošten: ne dovolj. Bolj me je vlekel v druge, tedaj še nisem vedel, da bodo to ravno upravniške vode. Sem se pa res na drugih, upravnih področjih kar dobro znašel.

Pa vendar je za vami v tako imenovanem igralškem obdobju kar lepa vrsta vlog. V slovenskem leksikonu Kdo je kdo, Draga Bajta, je stolpec pod Alujevič, Borut, (16. 5. 1942 v Lj.) igralec, član SLG Celje, kar zajeten kupček vlog. Toraj...

Veliko. Veliko pa jih je bilo tudi manj pomembnih, a očitno ne neopaženih. Od leta 1966 se jih je vendarle moralo nekaj nabrati: od Cankarjevega Kadivca v predstavi Za narodov blagor leta 1966 do razbojnika Rogovileža v istoimenski predstavi leta 1986...

...tedaj smo v našem časopisu v naslovu napisali:

Rogovilež postal upravnik...

Saj pravim, da je tega že šestnajst let. In toliko let upravnikanja, ki ni vselej lahko. Tukaj pogosto letijo polena in včasih cele skladovalnice pod noge. Saj se je tudi na tem mestu potrebno boriti za obstanek in predvsem za obstanek hiše, za več kot 50 zaposlenih, četudi ti občasno vržejo mrežo, da bi me »nesli.« Pa moram obvladati tudi to vlogo.

Lujo intendant

»Pregnani« v upravniške vode po lastnih ambicijah se uspešno držite nad gladino.

No... pri zadnjem imenovanju sem doživel hud odpor nekaterih iz hiše, ki so krenili celo do župana in imeli sto razlogov proti meni, s čimer so me sicer hudo prizadeli. A po naravi nisem zamerljiv, zato sem tudi to »preživel«. To je pač gledališče.

Sta si bila s prejšnjim županom Jožetom Zimškom zaradi strankarske pripadnosti bolj na roko kot z zdajšnjim? Vam je šlo tedaj intendantstvo bolj od rok?

Bila sva kolega že iz mladih let. Veliko sva tudi pozneje delala skupaj v stranki, ko smo se borili proti Demosovi diktaturi. Res, da sva se z Zimškom bolj poznala in da sva se lahko potrepjala po ramenih, ko je »karavana šla dalje«... Toda župan Šrot, s katerim nisva iz iste stranke, če je to sploh pomembno, se je, ko so mi majali stolček iz lastne hiše, zavzel zame z besedami: »Zakaj pa Lujo ne bi bil upravnik, ko je vendar eden redkih direktorjev, ki vodi hišo brez izgube. Dokler bo tako, ga je potrebno podpirati, ne pa rušiti.«

No, če sami sebe (včasih za šalo včasih zares) imenujete »intendant« (besedo so povzeli tudi nekateri upravniki drugih gledaliških hiš), naredite še revizijo svojega dela v minulih letih.

Upam si trditi, da sem za celjsko kulturo, ne samo za teater, veliko naredil, da sem morda prav zato pogosto na tapeti, češ, kaj spet Lujo hoče. V brk tistim naj spomnim na pomembne prenove hiše, vredne skupaj vsaj 100 milijonov tolarjev in več, ki jih je bilo potrebno pridobiti bodisi z ministrstva, bodisi z občine, pogosto pa iz blagajne lastne hiše, kjer smo za to obnovo prispevali vsaj tretjino denarja. Zato si upam trditi, da dobro gospodarimo.

In kaj ste takega naredili? Otipljivega, vidnega?

Delali smo postopoma. V dokaz tistim, ki menijo, da

to ni mogoče: kar štiri leta smo obnavljali streho gledališča, ker pač ni bilo denarja, pa okolico gledališča. Tudi fasado smo naredili v dveh fazah, obnovili sedeže v dvorani in sanitarije za obiskovalce, tla na odru, garderobe za igralce in frizernico... Da ne bi prišlo do delovne nesreče, smo na odru prenovili vrvišče. Dovolj otipljivo, če ne že vidno.

Lujo politik

Včasih se je o vas govorilo, da »bo Lujo postal župan«.

V resnici nikoli nisem imel teh ambicij.

Kako krmarite s svojimi najožjimi sodelavci? Dosedanji umetniški vodja Matija Logar odhaja, na razpisu sprejeti kandidat Samo Strelec vam je dal košarico in odšel v Maribor... V torek ste se v gledališču odločili o vedejstvu za umetniškega vodjo.

Odločali, a ne odločili. Mogoče bo več znanega o tem, kdo bo prevzel vede palico umetniškega vodje čez mesec dni: ali nekdo iz hiše ali kakšen zunanji član.

Ne glede na to je položaj v gledališču zadnje čase, če ne kritičen, pa napet. Ne samo zaradi iskanja novega umetniškega vodje, tudi zaradi tožbe občine do celjskih kulturnih ustanov. Ali je res, da režiser predstave Tramvaj poželenj, Aleksander Jurc, toži gledališče, češ da mu je povzročilo veliko moralno škodo, ko mu je odvzelo začeto režijo (to je nato dokončal Matija Logar)?

Res je! Delo mu je šlo prepočasno od rok, stroški so naraščali že na vajah, igralci so se pritoževali. Jurcu so vaje začele uhajati iz rok in smo se, zaradi terminov, ki so nas vezali za premiero, z njim poslovili. Zdaj nas toži za odškodnino in povzročeno moralno škodo, čeprav smo mu plačali 80 odstotkov hono-

rarja, ker smo menili, da ni opravil dela v celoti in premiera ni bila pod njegovim imenom, ampak Logarjevim.

Kakšni so izgledi, da Jurc dobi tožbo?

Slabi. Predstava je bila potem čisto drugačna in ni bila Jurčev plagiat. Res pa je, da so igralci z njim delali dva meseca in da so sledi ostale.

V teatru je že tako, da je treba imeti pogosto trdo kožo. Še dobro, da vi, kot pravite sami zase, niste zamerljivi. Kaj pa, če gre kdo čez rob?

Ga tožim. V moji karieri se je to zgodilo samo enkrat. Razpleta še ni. Zdaj ne bi pogreval. Sicer pa sem do ljudi »ljubeznivo vljuden.«

Lujo in komedija

Vse je lahko komedija, če zna človek stvari obrniti na veselo stran Talijine maske. Zares veselo pa je v celjskem gledališču v času festivala, zdaj že tradicionalnih Dnevov komedije. Od 25. januarja, do 17. februarja bo Celje spet najbolj nasmejana mesto v Sloveniji. Je za

dneve smeha ob koncih tednov vse nared?

Skoraj vse. Predvsem pa je bistveno, da je Celje po zaslugi tega festivala postalo prepoznavno v gledališkem prostoru, pri nas in zdaj tudi v zamejstvu, na Hrvaškem in v Avstriji... Gledališče se je izkazalo kot dober organizator...

... in dober gostitelj igralške komedijske smetane tudi v družabnem smislu.

Samo veseli smo lahko, če je res tako, in da je Bačkova ideja »meso postala«. (Marjan Bačko je upokojeni igralec, ki se ga drži ime »oče dnevov komedije«, o. p.).

Kako vam uspeva gojiti ta festival?

Z delom in dobro voljo, predvsem pa z veliko gmotno podporo in razumevanjem številnih sponzorjev in dobrotnikov. In z dobrohotno naklonjenostjo občinstva, ki si preprosto želi smeha, zabave, dobre volje, druženja in novih poznanstev. V tem času je vse to mogoče najti le v naši hiši.

To pa je že epp... Hvala za pogovor, Borut Alujevič-Lujo.

MATEJA PODJED
Foto: GREGOR KATIČ

Lujo (na sredini) v družbi z Zijahom Sokolovičem po premieri: Moje srce je v Zvorniku ostalo in ministrico za kulturo Andrejo Rihter.

Člani društva Zvezdica na prednovoletnem srečanju.

Zvezdica, da bi spregledali?

So slepi in slabovidni otroci res samo za zavod? Zakonca Jagarinec sta prepričana, da ne!

V Sloveniji je 177 otrok, starih do osemnajst let, ki so registrirani pri Zvezi društev slepih in slabovidnih Slovenije. Na Celjskem je takšnih predšolskih otrok pet. Vse več je njihovih staršev, ki so prepričani, da je te otroke, če niso prizadeti še kako drugače, mogoče vključiti v običajne vrtnice in šole. V tujini to uspešno počno že vrsto let, rezultati so odlični, v Sloveniji pa se tako imenovana integracija uvaja s počasnimi koraki. Starši, ki se zavzemajo zanj, so zato ustanovili Društvo slepih in slabovidnih otrok Slovenije, imenovano Zvezdica. Predseduje mu Celjanka Marija Jagarinec.

Marija Jagarinec je skupaj z možem Vladom borka. Njuna četrtošolka Sari je običajna deklica. Njen petletni bratec Kristjan prav tako. Le da je od rojstva slep. Zdravniki tega najprej niso vedeli, starši pa so pri Kristjanovih dveh mesecih zaznali, da z njegovim vidom ni vse tako, kot bi moralo biti. Ko sta se, težko sicer, sprijaznila, da bo njun otrok slep, sta sklenila, da mu bosta omogočila normalno odraščanje, v družinskem okolju, proč od zavodov, kamor slepe in slabovidne v Sloveniji še vedno najraje napotijo. Marija se zaveda, da je zato, ker je trmoglava in verjame v svoj prav, marsikomu trn v peti. A se s tem ne obremenjuje.

Kristjan se odlično znajde v vrtcu

Ko je Kristjan dopolnil dve leti in pol, so se Jagarinčevi odločili, da ga vpišejo v vrtec. Glede na okoliščine sta se starša pozanimala, kakšne so možnosti, da njun otrok obiskuje enoto Hribček vrtca Anice Černejeve. »V Celju sva bila in sva še deležna izjemne podpore iz vseh strani. Celjska občina je pokazala izjemen posluš za najino prošnjo, kar je v Sloveniji prej izjemna kot pravilo, ko se pogovarjam z drugimi starši. Tudi v vrtcu samem se je vzgojiteljica izjemno angažirala. Sedaj Kristjan hodi v vrtec že dve leti in se tam odlično počuti, sovrstniki so ga medse sprejeli normalno, prav tako vzgojiteljica.«

V Sloveniji so zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami sprejeli šele lani. Ta omogoča integracijo slepih in slabovidnih otrok v šole in vrtnice, vendar pa so v praksi še hude ovire. »Tudi zato, ker v Zvezi društev slepih in slabovidnih Slovenije integraciji niso najbolj naklonjeni. Še najmanj pa v Zavodu za slepe in slabovidno mladino v Ljubljani, kjer so prepričani, da bi morali vsi tovrstni otroci k njim,« pripoveduje Jagarinec. »V Celju smo si želeli vsaj enkrat mesečno tiflopedagoga, ki bi z otroki sicer moral delati enkrat tedensko. S pomočjo vrtca Zarja in ravnateljice Marije Grešak smo sedaj uspeli to omogočiti predšolskim otrokom vsaj enkrat mesečno. Starši slepih in slabovidnih otrok so pogo-

sto slabo obveščeni o vseh pravicah, ki jih imajo njihovi otroci. Žalostno je, da tisto, kar omogoča zakonodaja, starši in njihovi otroci dobijo le, če si to izborijo. Na primer, na vsakih 10 let pripada otroku radijski sprejemnik. Denarni dodatek dobijo starši, če vedo, da jim pripada in ga zahtevajo. Ko to storijo, pa ga ne prejmejo za nazaj. Otrokom pripadajo brezplačno tudi razni terapevtski pripomočki, pa Braillov stroj, a šele ko se naučijo Braillove pisave. Znanje te pa je pogoj, da otroka sprejmejo v običajno osnovno šolo. Zato smo mi Braillov stroj kupili sami. Pa to še ni zagotovilo za integracijo v osnovno šolo. Pred vstopom bo moral namreč pred posebno komisijo za usmerjanje v Maribor. Sestavljajo jo različni strokovnjaki. Od nje je odvisno, ali bo izdala mnenje, da je otrok sposoben za vpis v redno osnovno šolo ali ne. Če je mnenje negativno, mora v zavod v Ljubljano,« pravi Marija Jagarinec.

So slepi res lahko le telefonisti?

Včasih je veljalo, da so slepe in slabovidne najpogosteje izučili za telefoniste. V svetu je marsikateri slep in slaboviden že dolgo v intelektualnih poklicih. Nekaj jih je tudi v Sloveniji. »Z možem sva zaradi Kristjanove slepote pogosto v tujini. Redno obiskujeva na primer Oddiljan Institut v avstrijskem Gradcu. To je državna ustanova za delo s slepimi in slabovidnimi. Izobražujejo nas, starše. To je zelo odprta ustanova. V zahodnem svetu z integracijo slepih in slabovidnih ni

težav. Skoraj vsi ti otroci so odlični, veliko jih konča tudi študij. Imajo namreč odličen spomin. Navsezadnje med njimi je pravnikov, prevajalcev, psihologov in podobno. Tudi na področju glasbe so nemalokrat zelo uspešni. Pri nas je na tem področju težava v tem, da ni notnih zapisov v Braillovi pisavi. V tujini jih imajo, a kaj, ko jih v Sloveniji nihče ne zna brati, zato se morajo slepi in slabovidni igranja na instrumente učiti kvečjemu po posluhu.«

Zanimivo je, da je v Sloveniji tudi malo tiflopedagogov, da te poklic izumira. Zato so v ministrstvu za šolstvo, znanost in šport obljubili, da jih bodo nekaj vendarle doizobrazili. Marija in Vlado Jagarinec sta odšla tudi k prijateljem na Finsko. »Tam ne samo, da z integracijo ni težav, eden od staršev slepega otroka ima na Finskem celo možnost ostati doma in prejemati tolikšno denarno podporo, kot da bi hodil v službo. Pri nas pa imajo nekatere matere težave dobiti samo en prost dan za udeležbo na srečanju, ki ga imamo enkrat letno na Primorskem.«

Tudi Hrvati so na področju integracije že daleč pred Slovenijo, pravita Jagarinčeva. Poznajo jo že osem let, imajo pa deset tiflopedagogov, ki obiskujejo slepe in slabovidne otroke na terenu. Pri nas za vso državo to počne le ena tiflopedagoginja. Italijani, na primer, popolno integracijo poznajo že 17 let. Na italijanski nacionalni televiziji RAI pa ob predvajanju filmov slepim omogočajo spremljanje s posebnimi slušalkami, ki si jih morajo nadeti. Simultano jim namreč opisujejo dogajanje v filmu.

Ker se integracija v Sloveniji po mnenju nekaterih staršev odvija prepočasi, se jih je kakšnih 40 združilo v društvo Zvezdica, upajoč, da bodo okostenele navade iz preteklosti spremenili in jih posodobili. »Še sreča, da naša družina živi v Celju, kjer so nam zaenkrat povsod, kamorkoli potrkamo, zares na široko odprta vrata.«

NATAŠA GERKEŠ LEDNIK
Foto: GREGOR KATIČ

Jagarinčevi so prepričani, da zaradi slepote otroka ni potrebno prikrajšati za normalno odraščanje. Marija, Vlado, Sari in Kristjan so prepričani, da bodo premagali ovire na tej poti.

Andraž nad Polzelo, hišna številka 122

Za novo leto v novo hišo - Jelenovim sta na pomoč pri novogradnji priskočili Občina Polzela in država

Hišno številko 122 v Andražu nad Polzelo nosi hiša, ki na vseh koncih kaže, da se naravi ne da kljubovati, še manj pa jo premagati. Vendar pa se jo da pretentati - vsaj tako se je zgodilo pri Jelenovih, kjer sta se Viktorija in Ferdinand s pomočjo občine in države tik pred novim letom preselila v novo hišo.

Kar nekaj let nazaj, v letu 1965, sta Viktorija in Ferdinand Jelen prvič zasadila lopate na gradbišču. V Andražu je na posestvu, kjer je bil rojen tudi Ferdinand, začela rasti hiša. Topel in varen dom je nudil zavetje očetu, materi in petim Jelenovim otrokom, trem hčerkam in dvema sinovoma. Sicer je hiša rasla bolj počasi, saj je bilo treba pri Jelenovih poskrbeti tudi za gradnjo gospodarskih objektov in še marsikaj postorit naokrog. Podobno kot na vseh manjših kmetijah, pri Jelenovih imajo 7 hektarjev gozdov in pašnikov, so se tudi na domačiji v Andražu, ukvarjali z vsem mogočim, da so lahko gradili in preživeli. Življenje v hribih je tudi pri Zgornjem Zajcu, kot rečejo Jelenovim po domače, drugačno.

Od prvega cahna do novogradnje

Potem je prišlo leto 1990, ko so se na Jelenovi hiši pokazale prve razpoke. »Dobrih deset let je, kar smo videli prvi cahen. Takrat smo skopali jarke okrog hiše, napravili drenaže... Dve leti je bil mir, potem pa so se razpoke začele na novo pojavljati,« je pripovedoval Jelenov gospodar in kazal, kje je hiša najbolj »ranjena«.

Kakor so pokazale meritve, se je nekje v hribu (verjetno na Hribrcu, kot rečejo domači) nad Jelenovo domačijo sprožil plaz izjemnih razsežnosti. Kakor ocenjujejo, naj

bi bil dolg vsaj 150 metrov, širok pa 100 metrov. Plazu ni bilo možno sanirati in tudi strokovnjaki so se strinjali, da je najbolje hišo porušiti, namesto nje pa na drugem mestu zgraditi novo.

Stanje se je skoraj iz dneva v dan slabšalo. Nazadnje je bilo že tako hudo, da so že pred leti zidove povezali z jeklenimi vrvmi. Hišo je še kar »vleklo«. Zaradi arhitektonskih premikov se je pretrgala električna napeljava, ponekod cevi za centralno ogrevanje, tudi vodovodne cevi... Kako sta se Jelenova počutila v tej hiši strahov, verjetno ni treba posebej poudarjati. Ponoči je škripalo in pokalo, pojavila se je nevarnost požara... Če bi počila ena od vrvi, bi se hiša lahko preprosto podrla.

Pomoč pri gradnji

Pri Jelenovih so se pred leti odločili, da bodo nad domačijo zgradili strojno lopo. Imeli so že vsa dovoljenja, vendar so se potem, ko so videli, kaj se dogaja s hišo, odločili drugače. Na mestu, kjer je v davnih časih stal čebeljak in kjer naj bi stala strojna lopa, so raje začeli graditi hišo. Nekako dve leti je minilo, kar so prvič zarahneli stroji, proti koncu lanskega leta pa so hišo toliko dokončali, da sta se lahko Viktorija in Ferdinand preselila. Iz stare hiše sta pobrala večino pohištva in druge malenkosti ter zaklenila vrata propadajoče zgradbe.

Hkrati pa na široko in z veseljem odprla vrata v novi hiši, ki si jo je tik pred novim letom ogledal tudi polzelski župan Ljubo Žnidar s sodelavci. V polzelski občini so namreč prislunili težavam in priskočili na pomoč. »V občini imamo narejen prioriteten red za sanacijo plazov. Plaz pri Jelenovih je bil prej na četrtem mestu, potem pa, ko smo videli, kako hudo je, da in-

V ospredju hiša, ki ni preživela, v ozadju pa Jelenova novogradnja.

tenziteteta narašča in da ogroža življenje, smo ga prednostno obravnavali. Pri tem je pomagala tudi država s sredstvi iz sektorja trajnih sanacij,« je povedal župan Žnidar. »Seveda so največje breme nosili domači, pri gradnji pa je bil pomemben tudi čas. Medtem smo Jelenovima ponudili tudi nadomestno stanovanje v prostorih športne dvorane Polzela, vendar pa tako vsi vemo, da je dom nemogoče zapustiti.«

Jelenova se za nadomestno stanovanje nista odločila. »Kako boš pustil vse skupaj in šel?« se je spraševala gospodinja. V hlevu imata namreč 11 glav živine, v svinjaku se oglašajo prašiči... Za živali je pač potrebno poskrbeti. Kljub petim otrokom Jelenova zaenkrat živita sama. Otroci so se razkropili po bližnjih in daljnih krajih, si ustvarili svoje življenje. Vendar oče in mati niti za trenutek ne podvomita, da se kateri

izmed otrok ne bo odločil za vrnitev v domačo hišo. Ko bo prišel čas, seveda. Že sedaj so namreč pogosto doma, sploh v nov dom radi prihajajo in poprimejo pri vseh večjih opravilih.

»V staro hišo še sama nisem rada hodila, kaj bi šele otroci. Poletji, ko je bil mož v bolnišnici, so me vsi po vrsti prepričevali, naj grem spat k njim, pa nisem hotela pustiti živine - pa tudi otrokom nisem dovolila, da bi kdo ostal čez noč v propadajoči hiši. Nenehno sem se namreč bala, da bi se kaj zgodilo,« je del tesnobnih trenutkov na kratko opisala Viktorija, medtem ko se je urno vrtela po novi dnevni sobi med gosti.

Mimogrede je gospodinja tudi povedala, da se je na hišo že dodobra navadila; gospodar pa je še enkrat poudaril, kako zelo sta jima pri gradnji pomagali občina in država. »Koliko je vse skupaj stalo, pravzaprav niti ne vem. Denar sva skupaj spravljala par let, vendar brez pomoči drugih hiše ne bi mogla zgraditi,« je povedal Jelen. »Sama sva varčevala, tako po koščkih, najela tudi posojilo. Seveda kolikor lahko dobiš s tema nizkima pokojninama, ki jih imava.«

Veseli do dela

Jelenova sta tako ostala povezana z zemljo, ki jima je tako zrasla v kri. »Na njivi lahko orjem samo na eno stran, na drugo se namreč brazda obrne,« je slikovito opisal življenje v teh hribih Jelenov gospodar in mimogrede omenil dve nesreči s traktorjem... Sicer ni bilo nič hudega, toda strah ostane. Ali pa še večja zagrizenost in lju-

Jelenov gospodar pred propadajočo hišo.

bezen do zemlje, ki jo z odrekanjem obdeluješ.

Iz celega pogovora je bilo slišati, kako zelo Jelenova cenita delo. Na kmetiji so se med drugim ukvarjali s pridelavo hmelja, najemali zemljo za obdelavo... Vendar je vse to pozabljeno. Jelenova gospodinja bi v svojem življenju spremenila samo to, da bi se prej zaposlila. »Sele pri 43 letih sem šla v Garant v službo. Najprej sem namerala delati samo preko zime, da bi videla, kako to izgleda. Priznam, da je bilo na začetku hudo. Če me ne bi bilo sram pred otroci, bi po enem mesecu nehala. Tako pa sem vzdržala, in spomladi, ko naj bi nehala, sem kar ostala v podjetju. Tako dolgo, da sem si prisluzila pokojnino,« je pripovedovala Viktorija in se še prešerno nasmejala, ko je dodala: »Če bi imela izpiti in avto, bi še danes šla kaj delat, samo da bi bila med ljudmi.« Kot da s petimi otroci in s kmetijo ni bilo dovolj dela, Jele-

nova Viktorija zamahne z roko: »Človek vse pozabi, delat sem pa navajena.«

V občini Polzela sta zaradi plazov ogroženi še dve hiši v zaselkih Lovče in Topolovec. Hiši sicer nista tako nevarni kot pri Jelenovih, vendar bodo vseeno s pomočjo projektne sanacije poskušali najti rešitev.

V novi kleti na Jelenovi domačiji se sušijo salame, kozarci z ozimnico stojijo na policah, v kotu dnevne sobe se košati čudovita božična jelka... Še več je malenkosti, ki kažejo, da bo nova v hiša v Andražu nad Polzelo živela. Za naslednika ne bo težav - če bo domačijo prevzel kateri od otrok, v hišo radi prihajajo tudi vnuki. Tudi zato želimo, da bi nova hiša preživela, kar ni uspelo zgradbi s hišno številko 122.

URŠKA SELIŠNIK
Foto: TONE TAVČAR

Župan občine Polzela Ljubo Žnidar z Jelenovima.

Danijelov levček na pomlad

Prvi katoliški vrtec v Celju bo kmalu odprl vrata, zanimanje med starši je izjemno

Prvi katoliški vrtec v Celju, imenoval se bo Danijelov levček, bo vrata odprl na pomlad v Aškerčevi ulici v Celju. Gre za vilo, ki je vrsto let služila potrebam vrtca Tončke Čečeve. Na javni razpis, ki so ga za oddajo vile objavile Nepremičnine, se je poleg Župnijskega zavoda Sveti Danijel prijavil še podjetnik Mirsad Kapetan. Slednji se je na izbor, na katerem ni uspel, pritožil. Njegovo pritožbo pa je razpisna komisija zavrnila.

V kratkem bodo Nepremičnine podpisale najemno pogodbo z Župnijskim zavodom Svetega Danijela, pravi opat Marjan Jezernik, ki se nove lokacije na Aškerčevi ulici veseli, saj bo omogočala obisk več otrokom kot sprva predvideni prostori v Nušičevi ulici. Okoli 80 do 90 otrok bo lahko sprejel Danijelov levček, v katerem bodo urejene tudi jasli. Zanimanje med starši je izjemno, pravi opat Jezernik. Prijeli so že najmanj petdeset telefonskih klicev.

Predvidoma januarja nameravajo objaviti javni razpis za vsa delovna mesta v vrtcu, prav tako bodo pravočasno objavili vpis za predšolske otroke v ta vrtec. Glede prispevka staršev bodo veljala takšna pravila kot za vse ostale vrtce v Celju, morebiti pa bo varstvo otrok v Danijelovem levčku celo nekoliko cenejše, upa Marjan Jezernik. Ravnateljica vrtca bo sprva Tina Gril, ki trenutno

V vili na Aškerčevi ulici bo Danijelov levček.

vodi tudi oktobra ustanovljeni Župnijski zavod Svetega Danijela. Grilova je po izobrazbi diplomirana univerzitetna pravica.

V vrtcu ne bo duhovnikov ali redovnic. Razpisni pogoji za delovna mesta bodo enaki kot za ostale vrtce z dodatkom, da bodo morali zaposleni sprejeti program katoliškega vrtca. Ta se od ostalih razlikuje po tem, da bodo vzgojitelji otrokom skušali privzgojiti krščanske vrednote. Konfesionalne dejavnosti v vrtcu ne bo. In kakšen je odziv ostalih vrtcev na prihod katoliškega vrtca v Celje? Opat Jezernik si s tem ne

beli glave in odgovarja: »Zdrava konkurenca je koristna za vse.« Tudi možnost ustanovitve še kakšnega vrtca v prihodnosti ne izključuje in dodaja, da pa ga bodo zagotovo na Hudinji, v bodoči novi župniji, ustanovili salezijanci.

Sicer pa nameravajo v okviru zavoda ustanoviti še marsikaj. Tako si prizadevajo za pridobitev koncesije za dom ostarelih. Na prvem razpisu jim ni uspelo, a niso obupali, pravi Marjan Jezernik. Urediti nameravajo opatijsko knjižnico. Posedujejo namreč 15 tisoč knjig. Načrtujejo ustanovitev Danijelove

knjižarne, pa izobraževanje odraslih, otrok in mladine ter športne dejavnosti. Tudi ustanovitev katoliške gimnazije kdaj v daljni prihodnosti ni nemogoča, pravi Marjan Jezernik in dodaja, da je vse odvisno predvsem od prostorov, ki jih bodo imeli na voljo.

NATAŠA GERKEŠ LEDNIK
Foto SHERPA

Dobrna potrebuje taksista

Številni starejši občani Dobrne pogrešajo možnost prevoza z avtomobilom, zato so občini predlagali, naj pomaga organizirati delovanje taksi službe. V tem turističnem kraju so namreč brez taksista. Po pobudi, ki jo je podprlo društvo upokojencev, so se občini javili kar trije občani Dobrne, ki so pripravljeni voziti taksi. V majhnem kraju potrebujejo zaenkrat seveda le enega taksista.

BJ

Oskrba v domovih

V občini Vojnik so v letu 2001 za sofinanciranje oskrbnih stroškov v domovih starejših občanov namenili 32 milijonov tolarjev. Tako pomagajo trenutno petdesetim občanom, ki nimajo dovolj prejemkov. Občina je lani dobila imetje od petih oskrbovancev, ki so zapustili dediščino ali pridobili novo premoženje. Nazadnje je pridobila kmetijska zemljišča v Lešju pri Vojniku, ki jih zdaj prodaja.

BJ

Roka pomoči za Vilija

O Viliju Jurkoviču iz Šmiklavža pri Škofji vasi, ki je od svojega 17. leta priklenjen na bolniško posteljo, smo pisali že pred poldrugim letom, le nekaj mesecev po nesrečnem dogodku, ki je fantu in njegovi družini povsem spremenil življenje. Da bi vsaj nekoliko omilili nesrečo, ki se je zgrnila nanje, so se člani Leo kluba Celje - Celjski vitezi odločili, da za Vilija v nedeljo, 13. januarja, pripravijo dobrodelni koncert.

Prišel se bo ob 19.30 uri v cerkvi sv. Duha v Novi vasi, na njem pa bo nastopil Slovenski oktet, priznana vokalna zasedba s polstoletno tradicijo. Zbrana sredstva bodo namenjena Viliju Jurkoviču, ki mu je ravno na sedemnajsti rojstni dan pri igri košarke na domačem dvorišču odpovedalo srce. Nekaj minutno pomanjkanje kisika je povzročilo nepopravljivo okvaro možganov, zaradi katere je izgubil moč zaznavanja. Od takrat negibno leži na postelji, zanj pa skrbi njegova mati Hermina, ki je zato pustila službo. Družina se tako sedaj preživlja le z očetovim zaslužkom, zato je breme še toliko večje. Vendar pa upanje na ozdravitev še vedno ostaja.

Sicer pa prispevke za Vilija celjski Leo klub zbira tudi na žiro računu pri Novi Ljubljanski banki: 50100 - 620133 05 1234110 - 5690, z opisom Za Vilija. Sredstva, zbrana na nedeljskem koncertu, bodo podelili v cerkvi, vsi darovalci oziroma sponzorji pa bodo objavljani na koncertnem listu, plakatu in v medijih. Bo.J.

Stara igralska garda v Evropi

Fit media bo tudi letos nadaljevala v sodelovanju s hotelom Evropa prireditve pod naslovom Zvečer v kavarni Evropa. Prvič že 24. januarja, ko bodo v goste povabili dramske igralce, ki so njega dni igrali na celjskem gledališkem odru. Angelca Hlebce, Nada Božič in Zlatko Šugman bodo gostje tega večera, ki so ga organizatorji poimenovali Iz mojih let na celjskem odru. Glede na to, da je bil prvi tovrstni večer izjemno obiskan, je pričakovati, da bo tako tudi tokrat. NGL

Plesoča zlatoporočenca

Novembra lani sta slavila zlato poroko Štefka in Jože Mirt iz Laške Vasi nad Štorami. V Kompolah, kjer so praznovali, se je zbralo približno štirideset sorodnikov in prijateljev. Na plesišču sta bila slavljena med najbolj živahnimi.

Spoznala sta se v okolici Škofljice pri Ljubljani, na poroki brata današnjega zlatoporočenca, ki se je poročil s slavljenkino sestro. Jože je bil doma v Štorah, Štefka pri Škofljici, poroka pa je bila v Šmarju Sap, na Dolenjskem.

BRANE JERANKO

Brezupno iskanje klica upanja

Za ljudi, ki so v stiski in potrebujejo pogovor, v Celju že nekaj let uspešno deluje klic v duševni stiski. Zadnji dve leti pod imenom klic upanja. Že 15 let ga vodi zdravica Cvijeta Pahljina, skupaj s 30 prostovoljci. Klic upanja je na voljo 24 ur, vsak dan, in ker je prostovoljcev vedno premalo, si brezplačno telefonsko številko 080 22-23 Celjani delijo preko mreže Sopotnik s še štirimi tovrstnimi društvi iz Slovenije.

Ker je bilo lani pred prazniki na Celjskem spet precej samomorov, se je Cvijeta Pahljina na hitro odločila, da pripravi za osamljene silvestrovanje. Prostore so prijazno odstopili na Centru za socialno delo Celje, pokroviteljstvo je prevzela občina. Čeprav je bilo silvestrovanje or-

ganizirano zadnji hip, se ga je udeležilo 21 osamljenih, v glavnem iz Celja, dva sta prišla celo iz Velenja. Ker so udeleženci zelo pozdravili zamisel zdravnice Pahljinove, so se na klicu upanja že odločili, da silvestrovanje za osamljene ponovijo tudi prihodnje leto, le da bodo z organizacijo in obveščanjem pričeli pravočasno.

Že med prazniki smo želeli izvedeti, kako je silvestrovanje uspelo, a ni šlo. Pod klic v duševni stiski, ki ga v Celju pod tem imenom že dve leti ni več, je namreč v telefonskem imeniku v omrežni skupini 03 komercialna številka 090, za katero potem, ko jo pokličeš, izveš, da ne obstaja. Zraven je v imeniku pripisano, da je klic v duševni stiski na voljo le med 15. in 22. uro, kar že dve leti ne

drži, saj je na voljo 24 ur, vsak dan. Po zagotovitvi Cvijete Pahljine niso v 15 letih obstoja na klicu v duševni stiski nikoli imeli komercialne linije 090, temveč sprva običajno, od leta 2000 pa preko Sopotnika brezplačno 080.

Pod klic upanja v telefonskem imeniku iskalec ne najde ničesar, pod mrežo Sopotnik prav tako ne. Šele po vztrajnem brskanju se Sopotnik skriva pod pomembnimi številkami in je številka objavljena tudi na platnicah telefonskega imenika v knjižni obliki. A je treba pred tem vedeti, da je Sopotnik tisto, kar iščeš, torej pomoč (in ne klic) v sili. Brez magične besede »pomoč« je torej iskanje številke klica upanja - brezupno.

NATAŠA GERKEŠ LEDNIK

Dobrodelnost z več obrazi

V Župnijski karitas Vransko vlečejo voz pri izgradnji Našega doma - Pomoč na domu vsem, ki jo potrebujejo

Pred kratkim je Župnijska karitas Vransko praznovala desetletnico. Jubilej so počastili s podpisom koncesijske pogodbe o izvajanju pomoči na domu, sicer pa je delo vranske karitas usmerjeno v pridobivanje sredstev za izgradnjo doma za starejše občane, ki so ga na Vranskem poimenovali Naš dom.

Za izgradnjo doma imajo pripravljeno projektno dokumentacijo, za pridobitev lokacijskega dovoljenja je poskrbela Občina Vransko, sedaj pa pri pridobivanju gradbenega dovoljenja računajo tudi na pomoč Upravne enote Žalec. Vrednost opravljenih del pri izgradnji Našega doma ocenjujejo na 300 milijonov tolarjev, graditi naj bi začeli spomladi, nekako v dveh letih pa naj bi bil dom s 45 posteljami dokončan. »Postopke za gradnjo vodi župnija oziroma rimokatoliška cerkev, saj bo dom stal na njihovi zemlji,« pojasnjuje **Martina Felicijan**, vodja vranske dobrodelne organizacije, ki kot pobudnik za gradnjo doma sedaj »vleče voz«.

Hkrati Felicijanova poudarja tudi posluš občine in vranskega župana Franca Sušnika. Za dom Vranšani še niso pridobili državne koncesije, vendar upajo, da bodo na prihodnjem razpisu uspešni. Tudi glede na napoved ministra Vlada Dimovskega, da bo podpiral izgradnjo manjših domov. V takšnih je namreč bivanje bolj prijazno, Vranšani pa se bodo zgedovali po Logatcu, kjer so deset let delali brez koncesije. V tem času bodo na Vranskem ustanovili tudi zavod, ki bo kasneje skrbel za delovanje doma.

Prvi na vratih

»Veseli nas izjemna pripravljenost in dober odziv med ljudmi,« pravi Felicijanova. Glede na številne akcije, ki so jih izpeljali v vranski karitas, govori iz izkušenj: v minulih desetih letih so se namreč velikokrat soočili s stisko, brezupom in nesrečo, po drugi strani pa vedno z veseljem ugotavljali, da so ljudje pripravljeni pomagati. »Začeli smo v času, ko so v naše kraje prihajali begunci s Hrvaške. Čutili smo, da je treba nekaj narediti,« je razložila Felicijanova, duša in srce vranske dobrodelnosti. »Ko se odločiš za to delo, te nekako vsrka vase - sedaj pa čutim že dolžnost, da moram pomagati. Veseli me, da stopimo skupaj takrat, ko je potrebno pomagati, in da se odzovemo, ko se ljudje znajdejo v stiski. Praktično smo z županom prvi na vratih, ko je treba ponuditi roko.«

»Še bolj pomembna kot finančna pomoč je zavest, da ljudje v nesreči niso sami - občutek povezanosti z drugimi je na prvem mestu, šele potem je pomemben denar,« je prepričana Felicijanova. Na Vranskem v primerih požarov, poplav ali drugih nesreč naredijo nabiralno akcijo, članice v treh dneh obiščejo vse hiše, vedno pa so zelo uspešne.

Tudi drugače članice dobrodelne organizacije sodelujejo pri vseh prireditvah v kraju. Ponavadi se predstavljajo z domačimi dobrotami ali kakšnimi drugimi izdelki, s pomočjo katerih prav tako zbirajo vedno potreben denar. Vse izdelke članice naredijo prostovoljno, njihovo delo pritegne vedno več ljudi, po vsaki akciji pa se jim pridruži kakšen nov sodelavec.

»Pri našem delu je potrebno poudariti, da temelji na prostovoljnosti in prispevkih, ki nam jih darujejo drugi: vse prireditve, ki jih organiziramo, izpeljemo z minimalnimi stroški, pri tem pa skrbno čuvamo in evidentiramo vsak tolar, ki nam ga podarijo dobri ljudje,« pravi Felicijanova in glede na slabe izkušnje, ki se v zadnjem času pojavljajo z drugimi dobrodelnimi organizacijami, zatrjuje, da je pri blagajni neizprosna.

Minulo soboto so članice Dekliškega seksteta Vransko v farni cerkvi pripravile dobrodelni koncert božičnih pesmi. Sekstet sestavljajo Brigita Golobič, Klara-Jasna Golobič, Monika Pečovnik, Damijana Podbregar, Valerija Pušnik in Blanka Štrajhar, kot gostja je nastopila flavtistka Jasna Kvas. Dekleta so prostovoljne prispevke namenile za gradnjo Našega doma. Tudi to je eden izmed dokazov, da bo Naš dom na Vranskem v resnici »naš«.

Pomoč starejšim

Podpis koncesijske pogodbe za pomoč na domu, ki sta jo s predstavniki Zavoda Pelikan Karitas iz Ljubljane (zavod je že registriran za izvajanje socialnega varstva, Slovenska Karitas pa nima tega statusa) podpisala taborska županja **Vida Slakan** in vranski župan **Franco Sušnik**, je eden pomembnih mejnikov delovanja Župnijske karitas Vransko. Žalski center za socialno delo namreč ne opravlja več pomoči na domu, tovrstno obliko preko karitas kot nevladne organizacije pa so

Prvi v vranski dobrodelnosti.

v Sloveniji prvič udeležili. Tudi zato so se na Vranskem vsi skupaj še malce učili. »Pomoč na domu bodo uporabljali oskrbovanci bolj ali manj v enakem obsegu kot v preteklosti, Zavod Pelikan pa bo v sodelovanju z izvajalci še posebej preučil, kaj ljudje potrebujejo,« je razložil **Alojz Štefan** iz Slovenske Karitas.

Zavod je dobil dovoljenje za delo na področju socialne oskrbe, kar vključuje osnovno čiščenje bivalnega prostora, spremljanje upravičencev pri opravljanju nujnih obveznosti, pomoč pri osebni higieni in opravljanju osnovnih življenjskih storitev, vzpostavitev socialne mreže z okoljem ter nabavo živil in pripravo enega obroka. Delo je omejeno na tisto pomoč, ki je nujna, da ostareli človek lahko ostane doma. Druge storitve se opravijo s prostovoljnimi delom ali pa jim pomaga vojak civilist. Obstaja

tudi možnost, da ostareli oziroma njegova družina zaprosi za več storitev, vendar pa jih je potrebno posebej plačati. Del storitev je tudi priprava ostarelega na vstop v dom.

»Ocenjujemo, da se bo tovrstna oblika pomoči na domu v Sloveniji vse bolj uveljavila. Dejstvo je, da so domači sposobni zagotoviti del oskrbe za ostarele, vendar pa zanje niso sposobni skrbeti v celoti. Izkušnje kažejo, da se domači ne odločijo z lahkoto za vstop ostarelega v dom in da se velikokrat zaradi tega znajdejo v hudi stiski. Vse več pa je tudi ljudi, ki ostanejo popolnoma sami - vsem tem lahko pomagamo z mrežo pomoči na domu, ki se bo v Sloveniji vse bolj širila,« je napovedal Štefan in dodal, da se bo pomoč na domu nadgrajevala z dnevnim varstvom starejših, v končni obliki pa, kot

bo primer na Vranskem, z izgradnjo doma za starejše.

V pomoč na domu je na Vranskem in Taboru zaenkrat vključenih 11 starostnikov, zanje pa skrbita dve socialni oskrbovalki in vojak civilist, ki služi vojaški rok v Župnijski karitas Vransko. »V bistvu sem zelo zadovoljen, saj nenehno dobivam pozitivne odzive. Ljudje so zadovoljni, ker jim pomagam, s tem pa sem še sam bogatejši. Sploh ko vidiš, kako ljudje živijo in da si ne morejo pomagati, lahko sam pri sebi razčistiš določena vprašanja,« je svoje služenje domovini opisal žalčan **Tomaž Medved**. Na Vranskem bodo zaradi vse večjega zanimanja poskrbeli za dodatno izobraževanje prostovoljk, saj se bodo izkazale potrebe po novih zaposlitvah. Tudi to je eden izmed ciljev v delu Župnijske karitas Vransko.

URŠKA SELIŠNIK

Krajevna urada še delata

Sredi januarja bo znana usoda krajevnih uradov na Rečici in v Nazarjah. Takrat je namreč napovedan sestanek v ministrstvu za notranje zadeve, sestanka pa naj bi se udeležila župana občin Mozirje Jože Kramer in Nazarje Ivan Purnat. Zaenkrat so postopki za ukinitve uradov ustavljeni, urada v Nazarjah in na Rečici pa bosta odprta enkrat tedensko.

T. TAVČAR

Razpis za Savinova odličja

V občini Žalec so objavili javni razpis za podelitev Savinovih odličij za lansko leto. Odličja so Savinova plaketa z denarno nagrado, plaketa in priznanje; skladno z odlokom pa podelijo eno nagrado ter po dve plaketi in priznanji. Razpis za podelitev Savinovih odličij je odprt do sredine januarja, podelili pa jih bodo v februarju na osrednji proslavi ob kulturnem prazniku.

US

Na Vranskem nov javni zavod

Vranski svetniki so kot prvi v Spodnji Savinjski dolini ustanovili Javni zavod za muzejsko, kulturno, turistično in športno dejavnost. V sprejetem odloku o ustanovitvi javnega zavoda so določili naloge, ki jih bo zavod opravljal. Svet zavoda začasno vodi Vladimir Reberšek, poleg strokovnih svetov za posamezna področja pa je v zavodu uprava, ki jo zaenkrat vodi v.d. poslovnega direktorja Suzana Bratuša - Felicijan.

T. TAVČAR

V nedeljo na volišča

V Žalcu je vse pripravljeno za izvedbo nadomestnih volitev v svet Mestne skupnosti Žalec.

Nadomestne volitve, ki bodo v nedeljo, 13. januarja, morajo izvesti, ker je oktobra odstopilo devet članov mestnega sveta. Volivci bodo izbirali med predlaganimi kandidati v šestih volilnih enotah, in sicer bodo v prvi, četrti in šesti volilni enoti izvolili po enega, v ostalih pa po dva člana mestnega sveta. Volitve potekajo po večinskem sistemu. Sezname kandidatov so objavljeni na oglasni deski mestne skupnosti in v občinski stavbi, objavili pa bodo tudi razglase. Predsednika sveta Mestne skupnosti Žalec bodo izbrali izvoljeni svetniki na prvi konstitutivni seji.

US

Žalska stranka mladih

V Gotovljah so pred kratkim ustanovili lokalni odbor Stranke mladih Slovenije, za predsednika pa so imenovali Danijela Novaka z Ložnice.

V program dela je žalski odbor stranke mladih zapisal pripravo na letošnje lokalne volitve; izboljšanje družabnih in zabavnih možnosti v občini Žalec, predvsem ureditev prostora, kjer se bodo vsi občani lahko družili ter zabavali; sodelovanje in vplivanje na razvoj občine Žalec; sodelovanje z organizacijami in društvi ter tudi sodelovanje s starejšimi v občini. V okviru svojega delovanja si bo lokalni odbor Stranke mladih prizadeval, da bi bile v občini Žalec v čim večji meri izpolnjene potrebe vseh občank in občanov, posebno pozornost pa bo namenil izpolnjevanju potreb mladih, tako »mladih po letih« kakor tudi »mladih po srcu.«

US

NA KRATKO

Tako živi Vrbenski ribnik

V občinski matični knjižnici v Žalcu bodo danes, v četrtek, zvečer ob 18. uri odprli samostojno razstavo fotografij Mirana Orožima z naslovom Tako živi Vrbenski ribnik. Ljubiteljski fotograf in popotnik je po poklicu gozdarski inženir. Na svojih potovanjih po svetu pa je odkril, da je svet Mrzlice, močvirskih dolin in ribnika Vrbje najlepše. Razstava bo odprta do 24. januarja v času, ko je odprta knjižnica.

T. T.

Pomoč kmetijam

Kmetijsko gozdarski zavod Celje - izpostava Žalec bo v letošnjem letu v okviru strojnih krožkov v Savinjski regiji pričel z izvajanjem sosedске socialne delovne pomoči na kmetijah. V to pomoč sodijo samo nujna in neodložljiva dela na kmetiji, ko pride do nenadne poškodbe oziroma nezgode, pa v družini ni nikogar, ki bi lahko v trenutku nadomestil izpad delovne sile. Vse informacije se dobijo na gozdarskem zavodu Celje v Žalcu (710 17 80) in pri vodji Strojnega krožka Savinjska dolina, Simonu Gajšku (700 19 30).

T. T.

RADIO 95,1 CELJE

V E-Športu še nič novega

Predstavniki nemškega Bognerja želijo zagotovila še v januarju

Prvi januarski delovni dnevi tekstilkam v šentjurskem podjetju E-Šport niso prinesli nič novega. Ne vedo, kako se bodo končali dogovori šentjurske občine kot večinskega lastnika podjetja z ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve, prav tako pa tudi tega, ali se bo poslovanje res saniralo s programiranim stečajem.

Kot nam je povedala direktorica Sonja Uljarjevič, imajo proizvodnjo v celoti zapolnjeno do sredine marca, ko se bo iztekla zimska sezona - ne iz ministrstva ne iz šentjurske občine pa doslej niso dobili nobenega namiga, kako zastaviti poslovanje za naprej. Dejstvo je, da se pod-

jetje samo ne bo izvleklo iz težav, najbolj pereče vprašanje pa je, kako zagotoviti dobrih 20 milijonov tolarjev (oziroma po podatkih najemodajalca blizu 30 milijonov tolarjev) za plačilo najemnine za poslovne prostore, ki jih imajo v najemu od trgovsko-gostinskega podjetja Ahac. V E-Športu so trenutno brez najemne pogodbe za proizvodno dvorano, saj se je trimesečna iztekla decembra, a v podjetju še naprej računajo na potrpežljivost lastnika. Kot smo že poročali, je direktor podjetja Ahac Roman Moškotevc pripravljen počakati na razplet, a najverjetneje ne dlje kot do konca meseca.

Januarja v Šentjurju pričakujejo tudi predstavnike nemškega podjetja Bogner, ki želijo trdno zagotovilo, da se bodo proizvodne zmogljivosti za dodelavne posle v Šentjurju v celoti ohranile, želeli pa bi, da se celo povečajo, saj Bogner opušta nekatere svoje obrate. O datumu srečanja se še dogovarjajo, v Bognerju pa se zavzemajo za prihodnji petek, 18. januarja. Če bo ta termin potrjen, se bo do konca prihodnjega tedna treba tudi dogovoriti, kako sanirati poslovanje podjetja. V šentjurski občini se zavzemajo, da bi se tekstilni dodelavni posli ohranili in nadaljevali v novem podjetju, E-Šport pa bi spustili v programiran stečaj.

IVANA STAMEJČIČ

Več mladih med prostovoljci

V Območnem združenju Rdečega križa Šentjur so svoje lanske delo ocenili za dobro, saj so v celoti izpolnili letni program dela. Z delom na terenu in pomočjo vsem tistim, ki so je potrebni, ocenjuje sekretar združenja Slavko Slejko, so utrdili položaj humanitarne organizacije med ljudmi, hkrati pa povečali število krvodajalskih akcij in krvodajalcev ter članstvo v organizaciji, nove prostovoljce pa pridobili zlasti med mladimi.

Lani so na različne načine in v različnih oblikah v okviru krajevnih organizacij in območnega združenja pomagali preko 550 družinam in posameznikom, potrebnim

pomoči. Pomoči so bile enkratne ali večkratne; v obliki prehranbenih ali higienskih paketov, oblačil, blaga, obutve, posteljnine, pohištva ter kot gradbeni material za obnovo bivalnih prostorov ob elementarnih in drugih nesrečah.

Del denarja, zbranega v okviru vseslovenske solidarnostne akcije so v območnem združenju RK namenili tudi za letovanje osmih otrok iz socialno ogroženih družin v občini, ki še nikoli niso bili na morju. En teden bodo, že v februarju, letovali na Debelem rtiču.

Sicer pa so lani prvič presteli krvodajalce v območje občine. Med darovalce krvi se je v Šentjurju zapisalo

1.238 aktivnih krvodajalcev, do lanskega 1. decembra pa je darovalo kri kar 920 ljudi, nekaj več kot 150 več kot v celotnem letu 2000. Število krvodajalcev je poraslo zaradi priprave več krvodajalskih akcij po posameznih večjih središčih v občini; najbolj pa so se odrezali krajanje v Gorici pri Slivnici, kjer so na eni od osmih krvodajalskih akcij opravili kar 353 odvzemov krvi, v kraju pa so lani proslavili tudi 10-letnico krvodajalstva. Sicer pa je med Šentjurčani kar 167 takšnih, ki so kri darovali več kot dvajsetkrat, nad petdesetkrat jih je kri darovalo 13, nekaj pa je tudi takšnih, ki so doslej kri darovali že več kot stokrat.

I. STAMEJČIČ

Od Plešaste pevke do smeha

Še jutri, v petek, lahko v šentjurski območni izpostavi Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti dosedanjji abonenti kupijo vstopnice za letošnji abonma, nove abonente pa bodo v izpostavi vpisovali od ponedeljka do vključno prihodnjega petka.

V Šentjurju so z Božično-novoletnim koncertom zborovske in solistične glasbe v farni cerkvi sv. Jurija zaključili lanski niz abonmajskih predstav in koncertov. Program abonmaja za leto 2002, ki ga v Šentjurju za razliko od večine občin vežejo na koledarsko in ne na šolsko leto, je po besedah vodje skla-

da Anite Koleša pripravljen že nekaj časa, s prodajo vstopnic dosedanjim abonentom pa so začeli v ponedeljek.

Šentjurčanom bodo kot prvi prišli v goste gledališčniki Primorskega dramskega gledališča iz Nove Gorice z Ionescojevo Plešasto pevko, sledil bo koncert instrumentalne glasbe skupine Terra folk, Möderndorferjevo Vajo zboru pa bodo uprizorili gledališčniki iz Ljutomer. Drugi del abonmajskega niza bosta uvedla Anica Kumer in Jurij Souček s predstavo Ljubim cifro, sledila bosta koncert Kvarteta Akord ter Opera za tri groše Slovenskega narodnega gledališča Drama iz

Ljubljane. Kot zadnja predstava v letošnjem nizu abonmajskih prireditev bo decembra komedija po izboru občinstva, do decembra pa jo bodo Šentjurčani lahko izbrali s posebnimi anketnimi lističi.

I. STAMEJČIČ

Zaradi vina ob zlato

V Vodružu pri Jakobu, v neposredni bližini Šentjurja, na veliki in lepo urejeni kmetiji, živi družina Francija in Jožice Vengust, po domače Vengušt. V hlevu imajo 50 glav živine, poskrbeti je treba tudi za prašiče in večji vinograd, gozd in travnike. Vengustova imata štiri otroke: Jureta, Ireno, Mihelo in Marjana, z njimi pa živi tudi 81-letna mama očeta Francija. Delo imajo lepo razdeljeno, če je kdo odsoten, ga po opravljenem svojem delu nadomesti drugi.

Gospodinja Jožica Vengust peče odlično drobnopecivo, različne potice in kruhe. »Šestkrat sem sodelovala na največjem slovenskem srečanju kmečkih žena Dobrote slovenskih kmetij na Ptuj,« pripoveduje med zlaganjem različnih vrst prazničnega peciva po lepo pogrnjeni mizi v veliki sobi prave slovenske kmečke hiše. Vedno je bila uspešna, saj se je vrnila s šestimi priznanji. »Moji medenjaki so bili trikrat zapored zlati, zato sem dobila tudi najvišje priznanje - znak kakovosti. Za flancate sem dobila zlato in bron ter za potico mlinčevko tudi bron.« Posebna zgodba je povezana s flancati... »Predlani sem zanje dobila zlato, lani pa bron. Krivo je bilo vino, ki ni dalo tiste prave arome, ki je bila komišiji tako všeč takrat, ko so bili moji flancati zlati.«

Jožica Vengust ob drevesčku z doma napečenimi dobrotami in s pladnjem lepo okrašenih prazničnih keksov.

Po maminu poti gresta tudi obe hčerki, ki pečeta izvrstno pecivo. »Pomagati sta mi začeli že kot otroka. Res je, da so njune prve kekse pojedli prašiči, vendar sta se naučili in danes sta že pravi mojstrici.«

In od česa je odvisno, ali bo pecivo okusno? »Najbolj od moka. Vsako drugo leto imamo svojo, sicer pa je za kekse preizkušeno najboljša

bela gladka moka. Zelo pomembna je tudi kvalitetna margarina.«

Pri Venguštovih pečejo pecivo za različna slavlja in jubileje, največ doslej, 25 kilogramov, pa so jih spekli za neko ohcet. Ob božiču so prvič okrasili dve smreki: eno na sodoben način, drugo pa z doma pečenimi kekci in v bel narezljan papir zavitimi bonboni.

TONE VRABL

V obeh šolah devetletno šolanje

Med najpomembnejše dosežke v občini Kozje v letu 2001 uvrščajo začetek devetletnega šolanja v obeh šolah, Kozjem in Lesičnem.

»V obeh šolah nam je uspelo izpolniti vse pogoje za prehod na devetletno šolanje,« je zadovoljen župan Jože Planinc, ki se rad pohvali tudi z uspešnim delom štirih kulturnih društev v Lesičnem - Pilštanju, Kozjem, Podsredi in Zagorju ter tremi turističnimi društvi v Podsredi, Pilštanju in Kozjem. Med letošnjimi večjimi občinskimi pridobitvami omeni župan asfaltirani cesti Veternik-Gorjane in Gruska-Sp. Zdole. V Kozjem so pri blokkih dobili 40 novih parkirnih prostorov in uredili javno razsvetljavo. V občini s šestimi krajevnimi skupnostmi (Buče, Kozje, Osredek, Lesično, Podsreda in Zagorje) imajo štiri Prostovoljna gasilska društva v Kozjem, Bučah, Lesičnem in Podsredi, lovski družini v Podsredi in Kozjem ter športna društva in klube Podsreda, Lesično, Kozje, Buče, Karate klub, tenis klub in KNK Kozje.

Župan Jože Planinc: »Ponosni smo na delovne organizacije Mont. Dekor in Kozjansko invalidsko podjetje Vizija, v katerem je trenutno

Jože Planinc

zaposlenih 20 delavcev. Med večjimi in tudi v svetu znanimi podjetji pa je prav gotovo Kozjanski park s sedežem v Podsredi, na katerega smo v občini še posebej ponosni.«

Letos so v vseh krajevnih skupnostih nadaljevali z izboljševanjem cestnega omrežja, v KS Zagorje so dobili novo športno igrišče, v KS Buče so pomagali pri nakupu novega gasilskega vozila in dograditvi centralnega ogrevanja v gasilskem domu, v Osredu so začeli z obnovo doma krajanov, v Podsredi so pomagali pri obnovi strehe in zvonika na cerkvi, v Lesičnem pa so temelji-

to obnovili spomenik NOB, nekaj mostov in avtobusnih postajališč.

Pri občinskem svetu Kozje so ustanovili komisijo za sodelovanje s Kozjanskim parkom ter sodelujejo pri skupnih projektih. Lani v začetku septembra ob krajevnem prazniku Kozja so pripravili prvi Kozjanski sejem s predstavitev domačih obrti, s čimer bodo v prihodnjih letih nadaljevali. Župan Jože Planinc je ob vseh občinskih aktivnostih zadovoljen s sodelovanjem med občinami v UE Šmarje pri Jelšah pa tudi v Savinjski statistični regiji.

T.VRABL

Če Zgornjesavinjčana boli zob...

Dežurna zobozdravstvena služba za Zgornjo Savinjsko dolino je Slovenj Gradec - Samoplačniki v velenjskih ambulantah

Kar nekaj Zgornjesavinjčanov je že izrazilo ogorčenje, ker so jim v velenjski dežurni zobozdravstveni ambulanti zaračunali opravljeno storitev.

Dolga leta je namreč veljalo, da če v Mozirju ali v drugi zgornjesavinjski ambulanti ni dežurnega zobozdravnika, se preprosto odpraviš v katero od velenjskih ambulant. »Sedaj pa že kar nekaj let veljajo drugačna pravila,« pravi predstojnik velenjske zobozdravstvene službe Miloš

Ležajič. Že dlje časa namreč velja, da Zavod za zdravstveno varstvo Slovenije financira sobotna in nedeljska dežurstva samo v nekaterih centrih - za celo Gorenjsko je na primer središče Ljubljana. Za Območno enoto Ravne na Koroškem, kamor sodi področje mozirske upravne enote, je bil za dežurne zobozdravstvene usluge izbran Zdravstveni dom Slovenj Gradec.

V Velenju so se odločili malce drugače. »Glede na to, da je bila v našem zdravstve-

nem domu vrsto let organizirana dežurna služba, smo se tudi zaradi pritožb občanov odločili, da bomo to obliko dežurstva obdržali. To službo v občinah Velenje, Šoštanj in Šmartno ob Paki so financirajo, pač glede na delež bolnikov, ki prihaja iz njihove občine. Zato je storitev za občane Šaleške doline brezplačna, vsi drugi, ki se v času dežurstva oglasijo pri naših zobozdravnikih, pa so obravnavani kot samoplačniki,« je pojasnil Ležajič in do-

dal, da bi morali biti Zgornjesavinjčani o teh spremembah obveščeni, tudi s pomočjo obvestil, ki naj bi viseli na vratih ambulant. Glede cen predstojnik Ležajič pravi, da ne gre za tako drage storitve, saj v dežurni ambulanti opravijo samo najbolj nujne posege, da preprečijo bolečine.

Problema se zavedajo tudi v Zgornjesavinjskem Zdravstvenem domu Mozirje, kamor je vključeno samo šolsko zobozdravstvo, vsi drugi zobozdravniki v Zgor-

nji Savinjski dolini pa so zasebniki. Dogovore glede dežurstev je potrdila tudi direktorica mozirskega zdravstvenega doma **Ida Kramer**. »Dežurstvo splošnih zdravnikov zavod financira, medtem ko zobozdravstvene službe ne. Če bi želeli podobno raven storitev, kot jih imajo v Velenju, bi morale občine skleniti dogovor o sofinanciranju tovrstnega dežurstva.«

V Zgornji Savinjski dolini, vsaj tako je slišati med ljudmi, obstaja še drug prob-

lem, povezan z bolečinami v zobovju. Zgodilo se je že, da v dolini tudi po dva tedna ni delala nobena ambulanta. Dokler redno skrbiš za zobe, to ni tako velik problem. Tisti, ki jih bolijo zobje, pa se morajo znati po svoje. Tako bo zagotovo tudi v prihodnje. Mimogrede, iz Luč do Slovenj Gradca je približno 70 kilometrov in debelo uro vožnje. V eno smer. Je že bolje, da te ne boli zob - ali pa počakaš, da bolečine minejo.

URŠKA SELIŠNIK

Odločitev za razvoj

Dobrih 40 odstotkov denarja, ki ga bo laška občina imela za poslovanje v tem letu, bo šlo za razvoj, so odločili občinski svetniki in potrdili občinski proračun za leto 2002.

Hkrati z odlokom o proračunu za leto so svetniki obravnavali tudi načrt razvojnih programov občine za obdobje do leta 2005. V Laškem so lani porabili nekaj manj kot 1,7 milijarde tolar-

jev, pri čemer je predviden primanjkljaj v višini 200 milijonov tolarjev. Dobrih 40 odstotkov proračuna, blizu 700 milijonov tolarjev, bodo namenili za naložbe, kar je za 90 odstotkov več kot lani.

Med naložbami izstopa gradnja OŠ Debro, ki bo vredna kar 335 milijonov tolarjev, 50 milijonov tolarjev bodo namenili za dokončanje rekonstrukcije ceste in pod-

voza v Debro, dobrih 50 milijonov za gradnjo vodovodov, le nekaj manj pa za kanalizacijsko omrežje. Med zahtevnejše naložbe v Laškem uvrščajo tudi obnovo občinskih cest in javnih površin z blizu 50 milijoni tolarjev ter dokončanje Mladinskega centra, ki ga bodo odprli januarja, za ureditvena dela pa bodo prihodnje leto plačali še 20 milijonov tolarjev.

I. STAMEJČIČ

Sveče zamenjale luči

V občini Ljubno so elektrificirali še zadnji zaselek, kjer doslej niso mogli prižgati luči ali si privoščiti drugih novodobnih aparatov, ki jih omogoča elektrika.

Še pred novim letom so prvič zagorele luči na dveh domačijah v zaselku Planina. Pri Repletovih so vsa leta živeli brez televizije, pralnega stroja ali radia, meso so imeli v skrinji pri daljnih sosedih. Rožmanova sta zimo preživljala pri hčerki v Ljubljani,

poleti pa podobno kot pri sosedovih živela brez elektrike.

Sedaj se tudi na obeh domačijah v Planini obeta drugačno življenje. Investicijo v vrednosti 7,5 milijona tolarjev so pokrili v tretjinskih deležih. Del je prispevalo podjetje Elektro Celje, del ljubljanske občine, del pa so zbranim denarjem in delom primaknili domačini sami, ki so opravili približno dva tisoč udarniških ur in vkopali

tisoč 400 metrov kabla. Trak sta prerezala ljubenska županja **Anka Rakun** ter **Milan Mikulčič**, ki gospodari na Rožmanovi domačiji. Gospodar Mikulčič seveda ni skrival zadovoljstva ob pridobitvi, ki bo obogatila več življenj.

V zadnjih sedmih letih so v občini Ljubno elektrificirali skupno pet domačij, županja Anka Rakun pa pravi, da sedaj v občini ni več domačije, ki ne bi imela električne energije. US

Sveti trije kralji med obiskom pri Frenkovičih na Tratah pri Mozirju.

Obisk treh modrih

V Mozirju že več let ohranjajo tradicijo, da sveti trije kralji obišejo večino domačij v trgu.

Tokrat so sveti trije kralji v soboto zvečer obhodili več kot 80 hiš, se pri vsaki ustavili, zapeli in zaželeli srečo v novem letu. **Jure Repenšek** iz Kulturnega društva Jurij, ki v Mozirju ohranja to lepo tradicijo, pravi, da vse več krajanov prosi za obisk, tako da letos že skoraj niso uspeli obiskati vseh, ki si obiska treh modrecev želijo. Prostovoljne prispevke, ki jih ljudje darujejo trem kraljem, namenijo delu slovenske Karitas.

US, Foto: CS

Spomin na Roka in Alenko

22 potapljačev iz Maribora, Celja, Murske Sobote, s Koroške in iz Velenja je tudi letos izvedlo novoletni potop v Velenjsko jezero.

Že osmi novoletni potop so opravili v spomin na preminula velenjska potapljača Roka Kodreta in Heleno Urlep, ki za vedno počivata v Jadranskem morju. Med 15-minutnim potopom v jezero so si nazdravili s šampanjcem, ki so ga srknili pod vodo. LO

Na mivki v Rečici pri Laškem

Na zdaj zapuščenem teniškem igrišču ob travnatem nogometnem igrišču v KS Rečica pri Laškem bodo uredili igrišče za odbojko na mivki.

V Športnem društvu Rečica se je ideja porodila zdaj vodji projekta **Alešu Brodu** in **Primožu Damjanoviču**, ki sta poskrbela tudi za izdelavo projekta, pridobila potrebna dovoljenja in soglasja ter pripravila oceno vrednosti del. Izbrali so že izvajalca del in pričeli z iskanjem donatorjev za pokritje naložbe. »Razlogov za ureditev igrišča za odbojko na mivki je več, med njimi pa prav gotovo prevladajo vsaj trije,« je povedal Primož Damjanovič, »v bližnji okolici ni podobnega igrišča, v zadnjem času je vse več zanimanja za igranje odbojke na mivki in, nenazadnje, takšna pridobitev bo pomembna tudi s turističnega vidika.«

Primož Damjanovič, eden od pobudnikov za gradnjo igrišča za odbojko na mivki v Rečici pri Laškem.

Doslej so v Laškem idejo o ureditvi igrišča lepo sprejeli, tudi, kar donatorskih sredstev tiče. Zato upajo, da bodo marca že lahko pričeli z deli in jih zaključili do maja. Igrišče naj bi bilo zgrajeno po najvišjih standardih, z vsemi pripadajočimi objekti in prostorom za družabna srečanja.

VLADO MAROT

Komu Zlati možnar za leto 2002?

V Odboru za etno dejavnost Možnar, ki deluje v okviru Zveze kulturnih društev občine Laško, so konec decembra objavili razpis, s katerim zbirajo predloge za letošnjega dobitnika Zlatega možnarja.

Gre za edinstveno priznanje na področju etnografije, ki ga v Laškem podeljujejo od leta 1990. Predloge za letošnjega dobitnika, podkrepjene z utemeljitvijo, zakaj bi si posameznik oziroma društvo ali organizacija priznanje zaslužilo, zbirajo v odboru do četrta, 24. januarja. Doslej so v Laškem podelili že 13 Zlatih možnarjev. Kot prvi ga je leta 1990 prejel **Jure Krašovec**, med dobitnike se je leta 1996 uvrstila tudi naša novinarska hiša, lani pa je Zlati možnar prejela **Marica Lesjak**. IS

Kristalna voda iz kamnoloma

Težave z odkupom zemljišča, kjer so novi vodni viri za Konjičane

Konjičani že dobro leto pi-jejo vodo iz novih vodnih virov v Žičah, ki pa še vedno niso ustrezno zaščiteni. Upravljevec, Javno komunalno podjetje Slovenske Konjice, ni lastnik zemljišča, na katerem so zajetja in zato tudi ne more pridobiti gradbenega dovoljenja in posledično koncesije za uporabo teh vodnih virov.

Pomemben vodni vir za konjiško občino je zajetje Cimerman v Žičah, ki daje povprečno 60 litrov vode na sekundo. V sušnem obdobju, ko se količina vode zmanjša na 40 litrov, ni več zadoščal za vse potrebe, poleg tega pa je voda v njem pogosto kalna. Ravno zaradi kalnosti in z njo povezano oporočnostjo vode je republiški sanitarni inšpektor že nameraval prepovedati uporabo vode iz tega zajetja. To je bil tudi osnovni razlog, da so začeli iskati nadomestne vodne vire. Že leta 2000 so naredili štiri nove vrtine - eno v Zbelovem in tri v opuščeni kamnolomu v Žičah. V vseh so našli zelo kakovostno vodo, ki so jo ravno zaradi odločbe republiškega sanitarnega inšpektorja lahko takoj začeli uporabljati v času kaljenja vode v zajetju Cimerman.

Medtem ko z odkupom najožjega varovanega območ-

ja v Zbelovem ni bilo težav, pa občina oziroma Javno komunalno podjetje Slovenske Konjice nima urejenega lastništva zemljišč v Žičah, kjer so zajetja, vrtine in rezervoarji, torej vsaj tistih, kjer veljajo najstrožji pogoji varovanja vodnih virov (1. cona, kjer morajo biti vodni viri ograjeni, dostop pa omejen). Brez tega upravljevec ne more dobiti gradbenega dovo-

Javno komunalno podjetje želi v najkrajšem času odkupiti vsaj del opuščene kamnoloma Sotensko v dolini Žičnice na vzhodnem obrobju Konjiške gore, kjer so vrtine C-1, C-2 in C-3. Z odkupom tega dela zemljišča bi si s pogodbo z lastnikom Dragom Ratajcem zagotovili tudi predkupno pravico nad preostalimi zemljiščem skupaj s pripadajočimi objekti. Le odkup celotnega zemljišča kamnoloma bi namreč zagotavljal neposreden vpliv na dejavnosti na tem območju.

ljenja (gradnja je bila dovoljena zaradi nujnih razmer - ogroženosti zdravja ljudi), brez njega pa ne republiške koncesije za rabo vode iz teh vrtin. »Zato tudi nismo dobili nepovratnih sredstev od države, ki bi za vire, ki daje-

jo skupaj 40 litrov vode na sekundo, sicer prispevala polovico denarja,« pojasnjuje težave, povezane z odkupom, direktor komunalnega podjetja Dušan Slapnik.

Celotno območje kamnoloma v Žičah z vsemi spremljajočimi objekti je še preden so naredili nove vrtine spadalo v III. cono varovanja vodnega vira Cimerman. Iz tretje v prvo cono varovanja bi zaradi vrtin prešla okolica vrtin in rezervoarja v radiju 10 metrov, skupno 50 kvadratnih metrov, vse preostalo zemljišča, ki obsega območje opuščene kamnoloma do ceste Žiče-Sotensko pa iz tretje v drugo cono vodovarstvenega režima. Kot so v svoje poročilo zapisali hidrogeologi, pa bi se cona 3 na vzhodu podaljšala do konca dolomitnega masiva, torej do vznožja Konjiške gore nad Žičami.

Ker komunalno podjetje samo nima potrebnega denarja za prvi del odkupa teh zemljišč in objektov, je zaprosilo občino za jamstvo za najetje kredita v vrednosti 50 milijonov tolarjev. Občinski svetniki so ga sprejeli pogojno - pogajanja lahko komunalno podjetje prične, vendar mo-

ra biti občinski svet s pogodbo seznanjen še pred njenim podpisom. »Pogajanja z lastnikom, ki želi prodati kompleks v celoti, so težka, v igri pa je tudi veliko denarja. Sprva je kazalo, da bomo skupaj s sovlagateljem, ki bi stekleničil vodo iz teh virov, ki je na ravni evropsko znane Eviane, kompleks res lahko v celoti kupili, vendar se je predvideni sovlagatelj umaknil. Ob tem pa žal v naši državi nimamo zakona, po katerem bi lahko nakupe zemljišč, potrebne za zaščito vodnih virov, speljali hitreje,« pojasnjuje dolgotrajnost postopka Dušan Slapnik.

MILENA B. POKLIČ

Svet Javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Ljudska univerza Celje,

Cankarjeva ulica 1, Celje

v skladu s 55. členom Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, 16. in 59. členom Zakona o izobraževanju odraslih in na podlagi 15. člena Odloka o ustanovitvi Javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda

Ljudska univerza Celje

razpisuje delovno mesto

DIREKTORJA

za mandatno dobo 5 let

Razpisni pogoji:

- visokošolska izobrazba
- pedagoško-andragoška izobrazba
- strokovni izpit za delo na področju vzgoje in izobraževanja
- pet let delovnih izkušenj, od tega najmanj tri leta v izobraževanju odraslih

Kandidati naj priložijo tudi program dela in razvoja Ljudske univerze Celje.

Kandidati naj pošljejo vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh na naslov:

Svet Javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Ljudska univerza Celje, Cankarjeva ulica 1, 3000 Celje, z oznako »za razpis - ne odpiraj«.

Svet zavoda bo obravnaval vloge tistih kandidatov, ki bodo v celoti izpolnjevali zakonsko določene pogoje in jih izkazali s pisnimi dokazili.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 30 dni po začetku razpisnega postopka.

Danes prvi kupon in kviz

Danes objavljamo prvi kupon za sodelovanje na jubilejnem 30. izletu 100 kmečkih žensk na morje.

Objavili bomo štiri redne kupone ter dodali še rezervnega, s katerim bo možno nadomestiti morebitno manjkajočo številko. Prijavljajo se lahko le tiste kmečke žene, ki z nami na tem izletu še niso bile. Ob vsakem kuponu bomo objavili mini kviz, med tistimi, ki ga boste pravilno rešile, pa bomo izbre-

bali prvih pet potnic za izlet, ki bo v petek, 22. in soboto, 23. marca 2002 v Lucijo pri Portorožu. Letos začnemo kupone objavljati skoraj mesec prej kot običajno, saj je velika noč že 31. marca in teden dni prej cvetna nedelja, ki je naš čas za odhod na morje.

Ko bodo izšli vsi kuponi, jih boste prilepile na dopisnico ter vse skupaj opremile z zahtevanimi podatki, da bomo vedeli, kdo sodeluje in

komu poslati sporočilo, če vas bo osrečil žreb. Tudi letos bo javno žrebanje na Kmetiji odprtih vrat Fatur v Slatini pri Ponikvi, pokrovitelj pa bo tako kot vsa zadnja leta župan občine Šentjur, Jurij Malovrh.

V vsaki številki Novega tednika vas bomo sproti seznanjali s pripravami na akcijo, v kateri smo v 29. letih prepeljali na morje 2900 kmečkih žensk, medtem ko jih je s pošiljanjem kuponov sodelovalo okoli 42.500!

Ime prve potnice za 30. izlet bomo objavili v prihodnji številki Novega tednika, o akciji pa bomo poročali tudi v sporedu Radia Celje.

TONE VRABL

Po poteh Pohorskega bataljona

Minulo soboto je Planinsko društvo Zreče organiziralo tradicionalni, že 24. pohod po poteh Pohorskega bataljona. Lepo zimsko vreme in dobra organizacija sta pritegnila več kot tisoč ljudi. Planinci in ostali ljubitelji pohodov so na cilj prišli v štirih do petih urah, na zaključku pa so se zbrali v športni dvorani v Zrečah.

Pohodniki so se z avtobusi odpeljali iz pred gasilskega doma v Zrečah do Peska, kjer je bil začetek pohoda. Po nekaj urah hoje ter z vmesnimi postanki so prispeli do spominskega obeležja žrtvam Pohorskega bataljona pri Treh žebelih. Marsikdo je tam prižgal svečko in se poklonil spominu padlih.

Pohodniki so se ustavili še pri koči na Osankarici, od koder so odšli proti dolini, do Kota, kjer so jih organizatorji pogostili s čajem in kjer so jih čakali avtobusi, s katerimi so se vrnil v Zreče. Tam so se zbrali v športni dvorani, se vpisali v knjigo pohodnikov in prisostvovali podelitvi priznanj za dvajset pohodov. Med najbolj zadovoljnimi je bil predsednik Planinskega društva Zreče Marjan Grosman: »Tokrat je sodelovalo 67 planinskih društev in veseli me, da je bilo med njimi največ pohodnikov, kar 77, prav iz našega društva.«

JG

Spominskega pohoda se je udeležilo 1045 ljudi.

Kviz št. 1

Kateri ansambel je bil osrednji gost v večernem programu v restavraciji Belvedere nad Izolo na lanskem, 29. izletu?

(obkrožite številko pred pravilnim odgovorom)

1. Ansambel Vikija Ašiča z vokalno skupino Trs
2. Okrogli muzikanti
3. Primorski fantje

Odgovore bomo sprejemali do ponedeljka, 14. januarja 2002. Veljavni bodo samo odgovori z nalepljenim izrezkom kviza na dopisnici! Naslov: NT&RC, Prešernova 19, Celje, pripis: Izlet kmečkih žensk.

Ime in priimek _____ Ulica: _____

Kraj: _____ Poštna številka: _____

PRIJAVNICA

30. Izlet 100 kmečkih žensk na morje
v petek, 22. in soboto, 23. marca 2002
v Lucijo pri Portorožu

Ime in priimek: _____

Rojstni podatki (dan, mesec, leto): _____

Naslov: _____
(ulica, hišna št., kraj, poštna številka)

Telefon: _____

Velikost kmetije: _____ Število otrok: _____

Naročnik Novega tednika DA NE (obkroži)

NT&RC

Letnoročni štíljiv podpis

»Ločitev« v gledališču

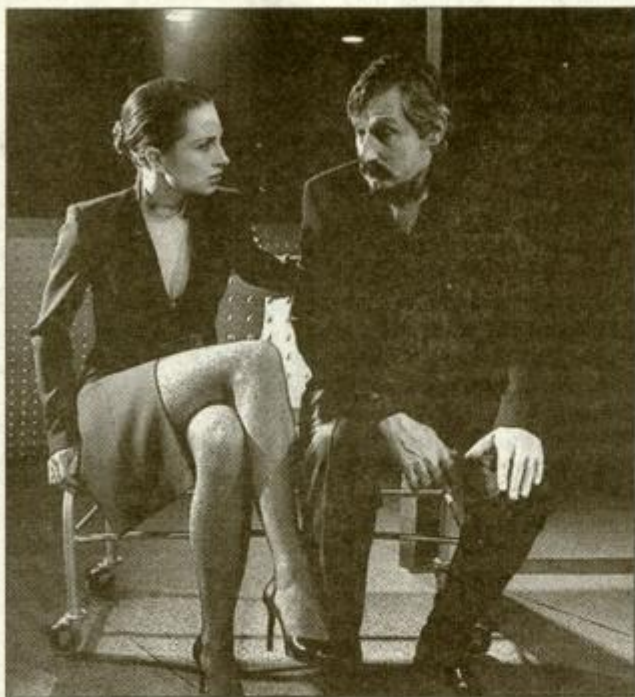
Krstna uprizoritev na Odru pod odrom

Nagrajeni tekst na natečaju za »zlahtno komedijsko pero« z lanskil Dnevov komedije v Slovenskem ljudskem gledališču Celje, komedijo z naslovom Ločitev, avtorja Janeza Povšeta, bodo nočno ob 20. uri krstno uprizorili na mali sceni SLG Celje. V predstavi nastopata kot zakonski par igralca Tina Gorenjak in Zvone Agrež. Delo je režiral Jaša Jamnik.

Avtor Janez Povše (zanimivo je tudi, da je pred mnogimi leti s celjskim ansamblom doživel režijski krst), se je v komediji Ločitev poigraval z moško in žensko naravo, kar je, kot pravi, sicer »večna tema«. S to tako imenovano »mehko« komedijo, ki se ne porušuje (po zgledu mnogih) z politikov in slovenske politične scene ter zablod politikov, se na inteligentnem, humornem, dialoško analitičnem način lahkotno loteva zapletenega odnosa med dvema partneroma, med dvema spoloma: moškim in žensko.

Ločitev Janeza Povšeta je ena od treh nagrajenih komedij minulega festivala in njegov drugi poskus ideležebe na natečaju za »zlahtno komedijsko pero«. Prav tako nagrajeni tekst Vinka Möderndorferja že z uspehom uprizarjajo, za uprizoritev Hotela Evropa Mata Dolenc pa se niso odločili, predvsem zaradi zahtevnosti postavitve. Janez Povše je za svoje pisanje prejel številna priznanja za radijske, televizijske in gledališke tekste.

Srečna ljubezenska zgodba je v Ločitvi sicer že končana, vendar to smešnega v Povšetovem tekstu ne zadu-

Tina Gorenjak in Zvone Agrež

ši. Avtor postavlja v ospredje vprašanje, kje je tista meja, do katere je življenje v dvoje smiselno in znošno. Skratka: to je komedija, ki bo gledalca spodbujala v nasmech in ne bo, kot v kakšni burki, sprožala saliv smeha, pravi Jaša Jamnik, ko izpostavi še srečen izbor obeh protagonistov in sodelavcev, s katerimi je nastajala predstava. Dramaturginja Tatjana Doma se je pri študiju tega dela poglobila še v statistične podatke o ločitvah na Slovenskem in prišla do osupljivih podatkov in poplav najrazličnejših revij in rubrik, ki najpogosteje delijo »instant« nasvete za reševanje zakonskih težav. Kako pogosto zelo banalno problematiko zakoncev rešuje Povšetova Ločitev, bodo najbolje ocenjevali gledalci v neposrednem stiku z obema igralcema na malem

odru, iz oči v oči, kar je posebnost male gledališke scene v pododruju, kjer je prostora za največ 60 ljudi.

V ekipo ustvarjalcev gre šteti še scenarista Jožeta Logarja in kostumografinjo Ano Matijević ter lektorja Simona Škerbineka (glasbo je izbral režiser). Matija Logar, umetniški vodja gledališča je pred krstno uprizoritvijo prepričan v uspeh, kakršnega so imele vse predstave na malem odru in vse krstne uprizoritve v SLG Celje, saj je prav njim, v osmih sezonah, ki jih je oblikoval, dajal prednost. Celjsko gledališče bi zato upravičeno lahko poimenovali »krstilnica slovenske dramatike«, meni Logar.

Oder pod odrom, ki je nastal po zamisli prejšnjega umetniškega vodje Primoža Beblerja, bo to z Ločitvijo skušal znova potrditi.

MATEJA PODJED

Miro Podjed, Tina Gorenjak, Anica Kumer in Anica Milanović

Gledališče na obisku

Zabavno poučna lepljenka navdušuje mlade

Gledališče Dva obraza, ki združuje poklicne igralce celjskega gledališča skrbi za »dodatno popestritev in gledališko ponudbo«, kot pravi vodja te skupine, dramska igralka Anica Kumer. V devetih letih obstoja, je spravilo pod streho kar nekaj uspešnih uprizoritev. In pred kratkim še eno, ki jo je namenilo predvsem otrokom višjih razredov osnovnih šol. To je »zabavno poučna lepljenka«, kot je svoj gledališki prvenec z naslovom: Gledališče na obisku, naslovil avtor Alfons Kumer.

Gre za literarno-glasbeni kolaž, ki ima namen mladim iz osnovnih šol požlahtniti odnos do prvin slovenske literature in do bogastva jezika. Gledališču Dva obraza v novi predstavi to učinkovito uspeva z razsežnostmi umetni-

ke besede, gibom, mimiko, besedovanjem in glasbo, tako da poleg avtorskih preigrava nekatere »obvezne vsebine iz šolskih beril« in jih otrokom naredi razumljivejše in zabavne. Gledališke in glasbene niti imajo v rokah trije poklicni igralci celjskega gledališča, Tina Gorenjak, Miro Podjed in Anica Kumer ter Anica Milanović.

Pripovedi o literaturi in prozi; od Trubarja, do Prešerna, Koseskega, Jenka, Gregorčiča, do ljudskih pesmi in pravljice o Pepelki... so zgodbe o tem, kako iste vsebine podati na različne načine, o tem, kaj je gledališka interpretacija, scena, maska, kostumi, lučna osvetljava (Matjaž Jeršič). Mladi si ob koncu pičlo urico dolge predstave, ko zapuščajo dvorano, požvižgavajo pesmi in songe, ki jih je uglasbil Franc Podjed.

Ognjeni krst je uprizoritev, ki so jo na celjski premieri minulo soboto z velikim navdušenjem sprejeli učenci osnovne šole s Polul pri Celju, doživela v zamejstvu, v italijanski Gorici. Predstava je dobila laskave ocene strokovne kritike (Primorski dnevnik) in požela navdušenje otrok in učiteljev. Gledališče je bilo na obisku tudi med otroki III. osnovne šole v Celju, saj je narejena prav za tovrstna gostovanja, (v telovadnicah in večnamenskih prostorih), kjer je doživela prav tako dober sprejem mladega občinstva in učiteljskega kolektiva, ki skupaj s šolarji »utrjuje« učno snov.

Gledališče Dva obraza bo s predstavo Gledališče vas obišče v prihodnjih tednih na gostovanju po slovenskih krajih. V kratkem odrine na pot med šolarje v Ljutomer. MP

Orient v Forumu

Plesni forum bo 19. januarja pripravil preplet najnovejših koreografij Goge Stefanovič-Erjavce, Save Malenšek-Kučič in Boštjana Antončiča »S plesom za domovino«.

V tem mesecu pa se v Plesnem forumu začnajo tudi delavnice in tečaji orientalskih in trebušnih plesov. Vodila jih bo Petra Glaža iz Kranja, ki je svoje znanje pridobivala v Grčiji, kjer je tudi živela nekaj časa. Tečaj namenjen ženskem spolu, ki se skozi ženstven način gibanja telesa želijo sprostiti, začutiti svoje telo in ga skozi plesno gibanje okrepiti.

Na svoj (plesni) račun pa bodo prišli tudi plesalci, saj v forumu zanje pripravljajo tečaj sodobnega plesa, ki ga bo vodil sloviti pedagog Fred

Lassere. Ta velja za enega najbolj usposobljenih učiteljev za poučevanje horton plesne tehnike. V zadnjih letih je izjemno vplival tudi na slovensko plesno sceno in v kratkem času vzgojil kar nekaj vrhunskih plesalcev. Poučeval je na Alvin Ailey American Dance Center v New Yorku, Ekvadorju, na Karibih, v Togu, na Japonskem in v Parizu. Od leta 1998 je direktor Plesnega centra Ljubljana, ki se ponaša z najkvalitetnejšimi plesalci moderne tehnike. Tečaj je namenjen predvsem plesalcem s predznanjem, ki želijo svoje znanje izpopolniti in izboljšati. MP

RADIO 95,1 CELJE

CELJSKI KINEMATOGRAFI

Premierno od četrтка, 10. 1. 2002:

KINO UNION:

ob 17.00, 19.00 in 21.00

Komedija

ZOOLANDER

(Zoolander)

Režija in glavna vloga: Ben Stiller

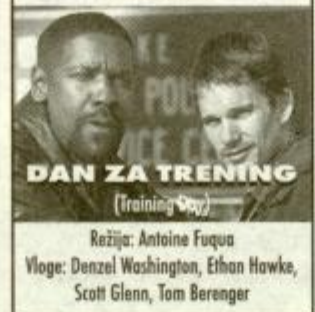
KINO MALI UNION:

ob 20.30

KINO METROPOL:

v petek in soboto - ob 22.30

kriminalna drama

DAN ZA TRENING

(Training Day)

Režija: Antoine Fuqua

Vloge: Denzel Washington, Ethan Hawke, Scott Glenn, Tom Berenger

Plesni Teater Igen Celje je decembra lani »odplesal« 250. ponovitev otroške uspešnice »Smeško med črkami ali plesna abeceda.« V deželo plešočih črk so celjski plesalci v tem času privabili 5000 otrok iz vse Slovenije.

Tudi januar bo v znamenju te uspešnice, napoveduje vodja Plesnega teatra in koreograf Igor Jelen. S predstavo, za katero je glasbo napisal Jani Golob, songe prepeva Neca Falk na besedila Braneta Zupanca, povezuje pa jih Zvone Hribar, kostume je zasnovala Marija Kobi, sceno pa Marija Cenc, bodo celjski plesalci v soboto, 12. aprila, gostovali v Ajdovščini.

»Smeško med črkami« je brez dvoma uspešnica, ali »plesna zgoščenka«, ki jo je v minulih letih videlo 80 tisoč otrok, doma in v svetu. V tem mesecu bo predstava doživela rekordno 250. po-

Smeško veliko potuje

novitev. Navdušila je otroke striji, Kanadi in drugod po svetu. MP

Hopsi izklopili Elektro

Triler v Šoštanju - Čudežni šentjurski »klošarji«

Niti prvi ponovoletni krog v Hypo ligi se ni bistveno razlikoval od predhodnih. V boju za četverico je še vedno osem ekip, objektivno pa sta iz tega boja izpadla oba novincev v ligi Koper in Elektra. Slednja je še enkrat več izgubila srečanje, ki ga je »imela« v svojih rokah. Iz Šoštanja so tokrat točko odnesli Polzelani, ki so tako ponovili uspeh iz prvega dela sezone, ko so zmagali v svoji dvorani.

Po odličnem prvem polčasu električarjev (vodili so že za 11 točk), so bili v nadaljevanju v ospredju Hopsi, še posebej Američan Brandon Hughes (skupaj 24 točk) in Matjaž Tovornik (18), ki je pred dnevi proslavil 42. rojstni dan.

Vse kaže, da bo veteran Veljko Petranović nadaljeval svojo kariero v Kopru pri trenerju Borisu Zrinskem. Večji del sezone se je dogovarjal s Triglavom, Elektro in Kemoplastom, minuli teden pa se je nepričakovano pojavil v Kopru, kjer bi naj v teh dneh podpisal pogodbo. Tako bo morda ponovno zaživela naveza Zrinski - Petranović, najzaslužnejša za »boom« polzelske košarke pred leti.

Domači so nato reševali kožo in izsilili podaljšek po trojki Vladimirja Popoviča le nekaj sekund pred zvokom sirene. V podaljšku so gostje vseskozi vodili, zadnjo pri-

ložnost za drugi podaljšek pa je z zgrešenim metom zamudil Slobodan Kaličanin, tik pred tem pa je izza črte 6,25 imel celo zmago v rokah neogreti Dagmar Dražovič. Trener polzelskega moštva Miloš Sagadin je dejal: »Tekma je bila infarktna. Elektra nas je presenetila z dobro obrambo. V dramatičnem zaključku smo imeli tudi nekaj sreče.« Njegov kolega na klopi Elektre Dejan Srzič pa je menil: »Takšnih dobrih tekem v Sloveniji ni veliko. Dagmar Dražovič je izgubil tri tekme v končnici, obakrat z Roglo in proti Zagorju, zato je igral manj.«

Zanimiva je bila izjava trenerja Loka kave Gašperja Okorna po porazu v Šentjurju. Po njegovem sta tako Loka kot Kemoplast kot »klošarja« v Hypo ligi, z najtanjšim proračunom in najmanjšim igralskim kadrom ter treniranjem samo petkrat tedensko. V luči tega je rezultate tako enih kot drugih zaznamoval kot čudežne, s čimer bi se z njim popolnoma strinjali, še posebej če spremljamo nakupe, katere iz tedna v teden opravljajo v večini klubov Hypo lige.

Šentjurčani so imeli veliko težav minul teden zaradi poškodb in bolezni, a so uspeli vse prebroditi, kljub temu, da je proti Loki manjkal prvi branilec Ilija Petrovič. Po odličnem začetku Damjana Novakoviča (23),

je v nadaljevanju niti igre v svojih rokah imel veteran Hussein Kahvedžič (27). Presenečenje za vse v dvorani pa je bila igra Nedžada Spahića (12), ki ga želijo v Šentjurju odsloviti, a ta visoki igralec enostavno noče oditi iz Kemoplasta, kar mu omogoča pogodba. Spahić je bil tokrat pravi jockey trenerja Igorja Pučka, saj je igral zelo dobro tako v obrambi kot v napadu. Morda bo še kako koristen do konca sezone, saj je vse bolj jasno, da v Kemoplastu ne nameravajo, ali bolje rečeno, finančno ne zmorejo kupiti drugega boljšega centra, navkljub številnim ponudbam raznih menedžerjev.

Zrečani kljub menjavam in nakupom nikakor ne najdejo prave igre. Mario Dundović (25) je bil osamljen v napori, da bi s soigralci presenetili v Kranju. Vseh 40 minut so gostje lovili prednost

domačinov, a do zmage niso mogli. Kaj še lahko spremeni oziroma naredijo v Zrečah, bomo videli v naslednjih dneh, dejstvo pa je, da bo za uvrstitev med četverico potrebno zaigrati precej bolje in dobiti tudi kakšno tekmo v gosteh.

Sicer pa na lestvici vodijo Hopsi s sedmimi zmagami, kolikor jih imata tudi Triglav in Helios, Šentjurčani pa imajo ob tekmi manj (sinoči so gostovali v Kopru), tudi zmago manj. Rogla ima pet zmag, Elektra na dnu pa le tri. V naslednjem krogu bo še najbolj zanimivo na Polzeli, kjer v pravem derbiju za vrh razpredelnice Hopsi pričakujejo Triglav. Šentjurčani odhajajo v Zagorje, Šoštanjčani v Sežano h Kraškemu Zidarju, Rogla pa je domačin nevarnemu Heliosu.

JANEZ TERBOVC
Foto: GREGOR KATIČ

Najučinkovitejši na lokalnem derbiju je bil Vladimir Rizman.

Celjani osvojili Pariz

Na rokometnem turnirju do 21 let so zmagali mladinci Celja Pivovarne Laško. V finalu so premagali Chambéry s 24:20, v predtekmovalni skupini pa Montpellier z 38:16 in špansko Teko s 23:16.

V finalni tekmi je levi zunanji napadalec Miladin Kozlina dosegel 11 golov. Trener moštva Stanko Anderluh je ocenil nastop svojih varovancev: »Nikogar ne bi izpostavljaj, saj to ni moja navada. Kakovost turnirja je bila zelo visoka, saj so igre

nekaterih ekip spominjale vrhunske predstave članske igralcev. Z razpletom sem zelo zadovoljen.« Športni direktor kluba Slavko Ivez je dodal: »Fantje so zdržali pritisk v finalu, ko so bili desetkrat izključeni ob prostanskem sojenju francoskega para. Vsi udeleženci nam priznali, da smo prikazali najboljši rokomet. Upam, da bodo naši mladi rokometarji v bodočnosti prispevali svoj delež k uspehom članskega moštva!«

Brandon Hughes je odlično vodil Savinjčane.

Milan Marinković, drugi strelec Elektre, ob Blažu Ručigaju in Matjažu Tovorniku.

Skoki za pokal Šentruperta

Športno društvo iz Šentruperta nad Laškim je pripravilo že tradicionalno, osmo medklubsko tekmo v smučarskih skokih na 50-metrski skalnici za »Pokal Šentruperta«.

24 tekmovalcev iz petih slovenskih klubov se je pomerilo v štirih starostnih kategorijah. V prvih treh so prva mesta osvojili člani SK Velenje. Med mlajšimi dečki je zmagal Gašper Berlot, pri starejših dečkih Robi Hrgota, med mladinci pa Igor Žižek. V članski konkurenci je bil prvi Boštjan Vohl iz Skakalnega kluba Šmartno na Pohorju, z najdaljšim skokom dneva - 43 metrov. Prireditev je lepo uspela, prisotnih je bilo 200 gledalcev.

VLADO MAROT

ŠPORTNI KOLEDAR

ČETRTEK 10.1.

ROKOMET

Pokal EHF, šestnajstina finala, 1. tekma, San Sebastian: AKABA Bera Bera - Žalec (20).

SOBOTA 12.1.

KOŠARKA

Goodyear liga, 15. krog, Laško: Pivovarna Laško - Split (17.30).

Hypo liga, 12. krog, Sežana: Kraški zidar - Elektra (19), Polzela: Savinjski Hopsi - Triglav (20), Zreče: Rogla - Helios (19), Zagorje: Zagorje - Alpos Kemoplast (19).

ROKOMET

Pokal EHF, šestnajstina finala, 2. tekma, San Sebastian: AKABA Bera Bera - Žalec (12).

ODBOJKA

1. DOL - moški, 11. krog, Radovljica: Merkur Lip Blaj - Šoštanj Topolšica (20).

1. DOL - ženske, 11. krog, Šempeter: Savinjska Šempeter - Formis Bell Miklavž (20).

NEDELJA 13.1.

KOŠARKA

Savinjska liga, play - off od 5. - 8. mesta Gornji Grad - Prebold (8), Polzela - Polzela (9.15), polfinale za prva dva Veterani Laško - Ločica (10.30), Velenje - Gomilski (11.45).

SREDA 16.1.

Koračev pokal, 6. krog, Laško: Pivovarna Laško - Prokom Trefit (18.30).

Uspešno potovanje v svet kristala

Po predlogi Konjičana Zlatka Magdiča so v Dekorju izbrusili serijo šestih miniaturn

Kristalne mojstrovine, ki jih ustvarjajo v podjetju Dekor iz Kozjega, poznajo na dvorih kraljev in v predsedniških palačah. Zato najbrž ni kar tako, če nekomu uspe priti v krog oblikovalcev in brusilcev, katerih izdelki so znani po vsem svetu. Zlatku Magdiču iz Slovenskih Konjic je uspelo prav to. Pred dvema mesecema je iz Kozjega prišla serija kristalnih miniaturn, ki so jih v Dekorjevi art delavnici Gry izbrusili po njegovi zamisli.

Zlatko Magdič je na Konjiškem, pa tudi drugod po Sloveniji znan predvsem kot bivši bobnar in menadžer ansambla Štajerskih 7. Z glasbo in za glasbo je živel skoraj vse svoje življenje. Igral je v kar dvanajstih ansamblih, nato pa je pri petinštiridesetih predvsem zaradi zdravja in še nekaterih drugih okoliščin moral izpreči. Cena, ki jo je plačal za neizmerno ljubezen do glasbe, je bila sicer zelo visoka, vendar ni obupal. Posvetil se je tistemu, kar mu je vedno bilo izjemno velik izziv, a zanj

nikoli ni našel časa - grafičnemu oblikovanju. Zadnji dve leti je sicer na oblikovalskem področju stopal bolj počasi in previdno, v zadnjem času pa se je temu poslu predal v celoti. In če sodimo po prvih izdelkih, ki nosijo tudi njegov podpis, je to storil zelo uspešno. Šest kristalnih izdelkov, na katere so po Magdičevi zamisli Dekorjevi brusilci mojstrsko upodobili slovensko planinsko spominčico, gre dobro v prodajo.

Nekaj izletov v grafično oblikovanje je Magdič naredil že v času, ko se je aktivno ukvarjal z glasbo. Leta 1975 je, na primer, za eno od primorskih založb ilustriral otroško slikanico, njegov je Cicibanov koledar - pobarvanka, namenjen otrokom od 4. do 8. leta, za priznane vinogradnike je oblikoval nalepke za steklenice, nekaterim uspešnim slovenskim ansambliom pa je pripravil celostno grafično podobo. Zelo ponosen je tudi na novo »obleko«, ki jo je skupaj z različnimi znakom Bočko naredil za Pekarstvo in testenarstvo Boč.

Ko je konec devetdesetih dokončno zaprl za sabo vrata poklicnega ukvarjanja z glasbo, je Zlatko Magdič poglobil prijateljske in poslovne vezi z Jožetom Božičkom, direktorjem Dekorja. Spoznala sta se že nekaj let prej, ko so v Kozjem po njegovi zamisli izdelali kristalne spominke skulpture za promocijo ansambla Štajerskih 7, ki je bila na podsreškem gradu. Ob Božičkovi spodbudi je kasneje oblikoval celostno grafično podobo za podjetje Okolus iz Podsrede in za kmetijo Hohnjec iz Bistrice ob Sotli, z vodjo art delavnice Gry Francijem Černelcem pa sta oblikovala Kozjansko miniaturo, risbe dvanajstih kozjanskih vasi, ki so našle svoje mesto tudi na lanskem stenskem koledarju

podjetja Okolus. Pred dvema letoma je izdelal tudi celostno grafično podobo za prvi Kozjanski sejem, na drugem pa je sodeloval kot umetniški svetovalec. »Moji predniki po mami strani izhajajo iz Bučke Gorce,« pojasnjuje veliko pripadnost tej pokrajini, za katero pravi, da je prava dolina miru in neizčrpen vir energije.

Od Kozjanskega do sveta kristala pa je bil le en korak. Ko mu je Jože Božiček predlagal, naj pripravi kaj zanimivega za božično-novoletni program, se je dela lotil z vsem srcem in z vsem svojim znanjem. Za dokončno podobo šestih kristalnih izdelkov, za katere je pripravil tudi katalog in embalažo, je izbral malo znano planinsko spominčico. Ker ga s svojo

Da vam bo še naprej toplo pri srcu ...

Zlatko Magdič

lepoto in upornostjo spominja na Slovenijo.

S kristalnimi miniaturnami pa se Magdičevo sodelovanje s steklarskimi mojstri še zdaleč ni končalo. Z risalne deske je prav te dni snel ris-

be za tri izdelke novega projekta Lady 2002, pri katerem je prvič posegel tudi v obliko. Izdelki naj bi luč ugledali nekaj dni pred valentinovim.

JANJA INTIHAR

HEJ HI ... HEJ HO,
V KILI MI GREMO!

tako se začneja vaša nova pravljica! Izvirno oblikovani izdelki namenjeni izvozu ter vse kar iz keramike potrebujete v vaši kuhinji, vas čaka v pravljичni ponudbi z do

40% POPUSTOM
V TRGOVINICI KILI V LIBOJAH!

VSAK DAN, DO 10. FEBRUARJA 2002

Največkrat ste se zapičili v izjavo Zdenke Cerar.

Za njeno izjavo je glasovalo 1022 bralk in bralecev. Ob zmagi in dodelitvi laskavega naslova Bob leta 2001 ji iskreno čestitamo!

VEČER

... in vas ne bo zeblo v noge.

EKSTRA LAHKO KURILNO OLJE

PETROL

Naročila 24 ur na brezplačni telefonski številki **080 22 66**

PETROL d.d., Ljubljana, Durska cesta 50, 1527 Ljubljana

Trgatve v snegu in ledu

Prve ledene trgate vinogradnikov Konjiškega - Tri generacije vinogradnikov z istim imenom in priimkom - Zimski vinogradniki, ki deskajo na snegu in smučajo

To, kar je bilo pretekla leta za vinogradnike nemogoče, zadnje tedne ni več. Na Konjiškem so imeli kar štiri ledene trgate, za katere mora biti temperatura zraka tri dni zapored vsaj minus 6 stopinj, grozdje pa mora vsebovati zadostne količine sladkorja.

Trgate so pripravili v vinogradih Topolškove turistične kmetije Urška, konjiškega podjetnika Straška, podjetja Zlati grič in mladega vinogradnika Rada Brgleza. Tridesetletnik iz Polen pri Slovenskih Konjicah je pripravil svojo prvo ledeno trgatev.

V Brglezovem vinogradu je bilo mrzlo jutro, na termometru je kazalo minus devet stopinj. Zbrali so se sorodniki, prijatelji in znanci iz bližnje okolice, ki jih je bolj ali manj zeblo. Nekateri so si celo pomagali z rokavicami. Trgali so renski rizling, za razliko od drugih vinogradnikov, pri katerih prednjači laški rizling. V sodih bo približno sto litrov ledenega vina.

Rado Brglez (uradno se imenuje Konrad Brglez) je že tretja generacija vinogradnikov z istim imenom in priimkom. Po podatkih iz starodavnih listin konjiških grofov Windischgraetov gospodari rodbina na

Štefan Strašek postaja največji štajerski vinogradnik.

tež kmetiji vsaj dve stoletji in pol. Mladi vinogradnik se posebej posveča vinogradništvu in kletarjenju zadnjih šest let, odkar je uredil na domači zemlji hektar novega nasada. Med pet tisoč trsi prevladujeta laški in renski rizling, ima traminac, sauvignon ter sivi pinot. Dosedanje izkušnje je želel nadgraditi s svojo prvo ledeno trgatvijo, obenem že razmišlja o naslednji zimi, o morebitnem izboru ali jagodnem izboru.

Na zemlji dela skupaj z očetom Konradom in mammo Dragico, ki imata še svoj vinograd, z osemsto trsi. Pri delu se jim pridruži

Radova življenjska sopotnica Mojca. Ob predšolskih otrocih Tilnu in Piji se jima za naslednika očitno ne bo treba bati. Sicer pa se mladi vinogradnik posveča vinogradništvu po službi v konjiškem Koplastu, kjer je kontrolor kakovosti. Tudi oče in mama, ki sta že v pokoj, sta se ukvarjala s kmetijstvom po službi. Doma je ostal sin Rado, dva sinova živita v Slovenskih Konjicah.

V lepih krajih živijo, ki privlačijo ljudi od blizu in daleč. Družina se pogosto odpravi na Roglo, kjer Rado zadnjih pet let predvsem dela na snegu. Včasih, ko je bilo več prostega časa, je tudi prepeval v konjiškem pevskem zboru Strune. V poletnem času odidejo vsako leto na morje, v Istro.

Kaj bodo pili Gorenjci?

Tik pred božičem so se veselili prve ledene trgatev laškega rizlinga v Križevcu, vasi med Stranicami in Zrečami. Imeli so jo na priznani turistični kmetiji Urška, ki je lani praznovala deseti rojstni dan. Vinogradnik Tone Topolšek ima približno hektar vinograda, s trsi laškega rizlinga, belega pinota, rizvanca, modre frankinje, renskega rizlinga... Na ledeni trgatvi so se Topolškovim pridružili prijatelji ter nekateri gosti.

Vinogradnik Tone, ki je prejel za vino že precej medalj radgonskega sejma, je zaposlen kot vodja vzdrževanja avtocestnega odseka Maribor-Vransko. Soproga Vilma se je povsem posvetila delu na domači turistični kmetiji ter je med drugim predsednica Združenja turističnih kmetij Slovenije. Pomagata jima sin in hči (po kateri se kmetija imenuje) ter drugi domači. Turistična kmetija je prejela številna priznanja, tudi tuja, obiskujejo pa jo celo posamezniki iz eksotičnih držav kot so Mehika, Izrael in Japonska. Zgovorno je dejstvo, da so na kmetiji Urška odprli prvi apartma za potrebe invalidov v Sloveniji.

Prve ledene trgatev laškega rizlinga so se decembra

Rado Brglez je med vinogradniki, ki so pripravili ledeno trgatev, najmlajši.

prav tako veselili v vinogradih konjiškega podjetnika Štefana Straška, kjer so imeli lani suhi jagodni izbor. Sicer pa postaja Strašek največji zasebni vinogradnik Štajerske, ki ima trenutno 18 hektarjev vinogradov (s približno devet tisoč trsi, ki jih bodo zasadili v tem letu, se bo že približal številki 20 hektarjev). Polovica vinogradov je v konjiški, druga polovica v šentjurski občini (kjer so nekaj zemlje odkupili od družine pevke in igralko Tanje Ribič). Med trsi prednjačijo renski in laški rizling ter modri pinot. Na zadnjem ljubljanskem mednarodnem vinskem sejmu so podelili Straškovevemu vinu že zlato ter srebrno medaljo. Obenem so začeli s pospešenim trženjem s pomočjo trgovskega potnika, ki začneja v tem tednu orati ledino še na Gorenjskem.

Za vinograde enega najbolj zaposlenih podjetnikov celjske regije posebej skrbi redno zaposleni inženir agronomije Tone Gošnik iz Nove vasi pri Konjicah. Sicer pa se je Štefan Strašek spoznal z vinogradništvom že v rodnem Gaju v Smarju pri Jelšah, kjer so imeli velik vinograd. Najbolj znan je kot lastnik konjiške Mesarije Strašek (s 170 zaposlenimi), od predlani je še 30-odstotni lastnik Celjskih mesnin. V družinski mesariji dela vsa Straškova družina, vsi trije otroci in soproga Marjeta, ki ima na skrbi gostinski del. Delavni podjetnik si »spočije« med delom na veliki kmetiji v Brezju pri Slovenski Bistrici, kjer ima najrajši delo na traktorju.

Sredi decembra je bila še ledena trgatev laškega rizlinga na dva tisoč trsih vinogradov konjiškega kmetijsko-proizvodnega podjetja Zlati grič (prvo ledeno trgatev so imeli leta 1991). Vsi njihovi vinogradi so v Škalcah pri Slovenskih Konjicah, na 80 hektarjih povr-

šin, kjer je nič manj kot 230 tisoč trsov. Zlati grič redno sodeluje na različnih ocenjevanjih ter prejema med drugim zlate medalje. Kot vodja vinogradniške proizvodnje dela dvanajsto leto inženir agronomije Dejan Brečko iz Stranic (tudi vodja vzdrževanja konjiškega golf igrišča, sicer sin prvega moža Uniorjevega turizma Maksa Brečka), enološki del je na skrbi Konjičana Jožeta Topolška (brata Toneta Topolška s prej omenjene turistične kmetije Urška). Večino vina prodajo v celjski regiji.

V Zlatem griču, ki je bil pred letom 1991 TOZD konjiške kmetijske zadruga, je v ospredju proizvodnja, predelava in prodaja grozdja oziroma jabolok. Njegov turistični del obsega lani znova odprto najstarejše evropsko gostišče Gastuž, starinsko vinotoč v Škalcah, golf vadbišče in igrišče ter dve maloprodajni trgovini.

Podpredsednik vinogradnikov

Na Konjiškem so imeli pred nekaj tedni tudi trgatev jagodnega izbora chardonnaya, ki jo je pripravila sadjarsko-vinogradniška družina Andreja in Jožice Založnik iz Škalc. Za razliko od ledene trgatev temperatura za jagodni izbor ni pomembna, bistveni sta čim višja vsebnost sladkorja ter načetost jagod z zlahko gnilobo. Tako je bila Založnikova trgatev na lep, topel poznojesenski dan.

Založnikovi, ki imajo med zasebnimi vinogradniki Konjiškega največ različnih priznanj za najboljša vina, trgajo na posebnih trgatevah že od leta 1994. V preteklih letih so pripravljali pozne trgatev, jagodni izbor ter suhi jagodni izbor. Lani je bil njihov suhi jagodni izbor na ocenjevanju Kmetijsko gozdarskega zavoda v Mariboru najvišje ocenjeno vino na preglednici letnika

2000, leta 2000 je bil chardonnay izbor prvak sorte na ocenjevanju kmetijskega sejma v Gornji Radgoni...

Zaradi priznanj vino lažje prodajo, predvsem na domačiji, kjer stekleničijo od leta 1992 (takrat so bili na Konjiškem prvi zasebniki). Skoraj ves pridelek buteljčnega vina prodajo pred božično novoletnimi prazniki, predvsem tistim, ki kupujejo poslovna darila. Založnikovi so prav tako vključeni med ponudnike na Podpohorski vinski cesti, ki poteka po različnih občinah (med prodajalce vina na domu).

V domačih Škalcah imajo hektar vinograda s približno štiri tisoč trsi. Prevladuje chardonnay, imajo tudi laški in renski rizling. Z vinogradništvom se ukvarjajo skupaj s sadjarstvom ter imajo dobre tri hektarje sadovnjakov. Oboje je stara družinska tradicija, zato se je sedanjí gospodar Andrej Založnik izobrazil v Mariboru za kmetijskega tehnička sadjarsko vinogradniške smeri. Zakoncema priskočita na pomoč sinova Matija, ki je v Ljubljani študent kemije, in osnovnošolec Miha ter sorodniki in prijatelji. Andrej in Jožica Založnik, ki je po poklicu slaščičarka, sta se povsem posvetila domači kmetiji.

Pri Založnikovih že dolga leta nimajo več živine. Tako si lahko vsako leto privoščijo nekaj dni oddiha na morju, na otoku Krku. Blizu doma je Rogla, zato so vsi štirje družinski člani smučarji, le gospodinja je zadnja leta za bele poljane manj navdušena.

Zakonca sta vključena v Vinogradniško vinarsko društvo Slovenske Konjice, ki mu predseduje podjetnik Jože Tomišek. Andrej Založnik je bil pred desetletjem v iniciativnem odboru za ustanovitev društva ter je že vsa leta podpredsednik društva.

BRANE JERANKO

Za razliko od ledenih trgatev je bila trgatev Založnikovega jagodnega izbora na lep poznojesenski dan. Kmetijski tehnik Andrej Založnik in soproga Jožica, sicer po poklicu slaščičarka (na fotografiji levo), sta se povsem posvetila sadjarstvu in vinogradništvu.

Dežela najboljšega tobaka

Trgovina s cigarami polni kubanski proračun, zato je prodaja na črno strogo prepovedana

»In brez paketa havank mi ne hodi nazaj,« se je še zadrl brat za mano, ko sem že odhajal skozi letališka vrata. Ja, verjetno so le redki tujci, ki jim za »domačo nalogo« ni treba prinesiti s Kube vsaj nekaj cigar. Poleg ruma in že osivelega, a vedno vitalnega generala Castra, so tobakovi zaviti povsod po svetu simbol te tako posebne dežele. Marsikdaj so celo znak prestiža - spomnimo se samo, s kakšnim veseljem jih je vlek na nekdanji maršal.

Kubanci jih z lahkoto izvozijo več kot sto milijonov letno, s čimer se v državno blagajno nateče 50 milijonov dolarjev, ki rešujejo proračun. Toda to so samo uradne številke, koliko cigar pa se na črno znajde v žepih turistov, je bolj ali manj skrivnost. Bognedaj, da bi domačina zasačili pri tej strogo prepovedani dejavnosti, ki je za marsikoga vir preživetja. Toda če želiš biti res prepričan, da kupuješ kvalitetno »robo«, je vseeno bolje odšteti nekaj oziroma precej več in kupovati v državni trgovini. Havanka je namreč ročno delo, vsaka je lahko drugačna, predvsem pa se razlikuje v velikosti, debelini in kakovosti tobaka. Biti moraš res velik strokovnjak, da na ulici ne dobiš čisto nekaj drugega od tistega, kar misliš, da kupuješ.

Kubanski kras

Obvezno se je bilo torej odpraviti na kubanski zahod, v pokrajino Pinar del Rio, kjer naj bi po mnenju domačinov uspeval najboljši tobak na svetu. Pinar del Rio velja za enega najmanj razvitih delov Kube. Dolga stletja je centralna oblast denar raje vlagala na vzhod, kjer rastejo neskončni nasadi sladkornega trsa. Šele s Castrom, ki se je vedno zavzemal za razvoj podeželja, so se tudi za »zahodnjake« časi nekoliko zjasnili. To je danes vidno predvsem po impozantni šestpasovnici, ki iz Havane vodi proti Pinar del Riu. No, ta najboljša cesta v državi pa je bolj ali manj prazna, saj je svoje naredilo pomanjkanje goriva in prevoznih sredstev. Še eno od kubanskih protislovij pač. Ljudje so prisiljeni štopati, za voznike pa je ustavljanje obvezno. Če policaj zaloti tovornjakarja, ki ne ustavi skupini štoparjev, bo ta svoje dejanje drago plačal.

Pot je bila sprva taka kot povsod drugje na Kubi - ravnina in polja sladkornega trsa. Šele zadnjih dvajset kilometrov pred vasico Vinales je dajalo vedeti, da vendarle prihajamo v drugačno deželo. Ovinki, klanci, konjske vprege, nato pa pred nami nenadoma prizor kot z razglednic. Rodovitna dolina, zelena polja z lesenimi koliba-

mi, rdeča zemlja, iz nje pa se prav mogočno dvigujejo mogote, kot so poimenovali posamezne planotaste vzpetine. Vzrok za tako obliko pokrajine je apnenčasta podlaga, ki jo je voda v milijonih let oblikovala po svoje. Kubanski kras torej.

S Tino sva se naselila pri Carlosu, ki je začel dve sobi oddajati turistom šele mesec pred tem. Pri večerji naju ni bilo težko prepričati, da morava naslednji dan s konji na izlet po dolini v okolici Vinalesa. Vodiča in konje uredi on, vse skupaj bo trajalo le kaki dve uri, je bil vztrajen. Ko sva se naslednji večer po celodnevem jahanju opečena in z razbolelimi udi vračala proti Vinalesu, nama ni bilo žal, da sva se pustila prepričati. Rafael se je izkazal za izvrstnega vodiča in poznavalca tobakovih skrivnosti. Šli smo vse do njegovega prijatelja v vasi Los Aquaticos, kjer ljudje verjamejo v zdravilno moč vode. Z njo zdravijo vse vrste bolezni in tako sploh ne hodijo v dolino k zdravniku, čeprav je zdravstvo na Kubi na zelo visoki ravni.

Pljučni rak za nagrado

Življenje na kmetijah poteka tako kot nekoč. Vol in plug opravita vse, v ta del sveta mehanizacija še ni zašla. Za tobakova polja, kjer se vse

opravi ročno, tudi ni primerena. Pridelovanje tobaka je umetnost, to ni umazano delo, kot je pridobivanje sladkorja iz sladkornega trsa. Potrebno ga je negovati z ljubeznijo, na polje se je potrebno vračati vsak dan. Menda najboljši tobak zraste tistemu, ki se z rastlinami pogovarja. Tiste najboljše, iz katerih naredijo cigaram zunanji ovoj, je potrebno celo zaščititi pred direktnim vplivom sonca. To naredijo s posebnimi platnениmi strehami. Tudi obiranje in sušenje tobaknih listov je dolg in zapleten postopek.

Ko se na koncu posušeni listi znajdejo v večjih in manjših tovarnah in delavnicah, ga pridne roke zvijajo v tako zaželeno cigare. Najbolj spretni jih naredijo do 150 na dan. Poleg bornega plačila imajo delavci možnost, da jih pokadijo, kolikor jim srce poželi. Seveda pa je strogo prepovedano odnašati cigare iz delavnice. Toda delavci so lopovi, me pouči stara mamca, ki na vratih pobira dolar vstopnine za ogled. Vsak bi rad švercal, samo na to mislijo. Mladi deklini, ki jo slikam pri delu, na skrito porinemo dva dolarja pod pult. Mogoče bo danes z zvijanjem zaslužila še enega. Ko odhajam, mamca iz rokava skrivaj potegne zavitek. »Compra, 10 dolarjev, samo zate, zelo specialne«. Pa smo spet na začetku zgodbe in prodajanju na črno. Kdor ima le možnost, skuša s cigarami nekaj zaslužiti za svoj žep. Koga briga državni proračun. Eno za brata pa sem le kupil, za dolar.

ALLEN BRAJNIK

radio
Štajerski val
ŠMARJE PRI JELŠAH
NAJBOLJ POSLUŠANA SLOVENSKA REGIONALNA POSTAJA
(MEDIANA 1999 - 2000)

SREČNO V LETU 2002!
Nasemite se z nami in poveselite na **BENEŠKEM KARNEVALU** v soboto, 2. in 9. februar iz Celja, **5.300 SIT** (Ljubljana **4.900 SIT**)
TERMALNA RIVIERA TERME ČATEŽ - APARTMAJSKE HIŠE DOBER DAN
Najem app za 4-5 oseb z vključenimi kartami za kopanje od **39.900 SIT**
NA SMUČANJE NA RUGLO
Zasebni apartmaji Dober dan - v naselju Nune in Petrov dom
Tedenski najem, novi apartmaji, luksuzno opremljeni
Kjer lahko doživite svojo zimsko pravljico.
TURISTIČNA AGENCIJA DOBER DAN
TEL: 03 70 31 960; Email: info@dober-dan.si

KOMPAS CELJE d.d.
TURISTIČNO PODJETJE
Glavni trg 1, 3000 Celje, SLOVENIJA
telefon: 03/428-03-00
www.kompas-celje.com

PO DOBRO POČUTJE V TERME ZREČE
Z R E Č E
V mesecu januarju še posebej **UGODNO:**
Termini: 11.-16.01.2002
19.-24.01.2002
26.-31.01.2002
5-dnevni termin v Hotelu Dobrava 2000**** za samo: **52.100 SIT** (polpenz.)
58.100 SIT (polni p.)
V ceni je vključeno: 5 x pol ali polni penzion, posveč pri zdravniku, kopanje, 5x gimnastika ali hidrogimnastika, 1 x biserna kopel, 1 x vodna postelja z zeliščno oblogo, družabne prireditve
Ugodnosti: 10% popust na cene penzijskih storitev za upokojence. **Doplačila: TT, namestitve v 1/1 sobi**
NAŠE DARLO za rezervacije penzijskih storitev v zgoraj navedenih terminih: **KOPALNA BRISAČA TERME ZREČE**
Informacije in rezervacije:
UNIOR d.d. Turizem
Tel: 03 757 6 156, 03 757 6 157
01 2 329 264
www.unior.si

Vsaka cigara je ročno delo. Dekle reže tobakove liste.

POGLEJ IN ODPOTUJ
BENETKE, 1+2
8.990
3.2., enodnevni avtobusni izlet, cena za 2 osebi (iz Ljubljane 7.990 SIT)
TERME ČATEŽ
14.990
11.1.-10.2., 4* hotel Toplice, vikend paket, PDL, obrok do 12 let biva brezplačno
PORTOROŽ, 1+2
15.990
do 31.3., 3* hotel Lucija, 3/4 D, NZ, Sotkov klub, cena za 2 osebi (+ dobrodelni prispevek)
TERME LENDAVA, 1+2
19.990
do 3.3., 3* hotel Lipa, 2D, POL, Sotkov klub, do 7 let brezplačno, cena za 2 osebi
BAVARSKI BRANOV
23.990
30.3., 6.4., dvodnevni avtobusni izlet, PDL, vključene vstopnine in vožnja z ladjico
TUNIZIJA, 1+2
65.590
25.1., 3* Djerba Haroun hotel, 7D, POL, odhod iz Dunaja
SONČEK
CELJE, 03/425 46 40
MARIBOR, 02/22 080 22
EUROPARK, 02/33 00 915
LJUBLJANA, 01/234 21 55
PTUJ, 02/749 32 82
www.soncek.com • telefaks s. 290
TUI POTOVALNI CENTER

Za oddih in dobro počutje vabljani v
Center zdravja in lepote, Savna in Fitnes center ter termalne bazene Zdravilišča Laško
Postanite član **Kluba zdravja Zdravilišča Laško.**
Članom nudimo **15 % popust pri nakupu storitev.**
Informacije: 03/7345-122

Pokrivala in »objemala«

Še malo, pa bo tudi naša podzavest sprejela letnico 2002. Se v mladem letu počutite kot prerojeni, gredo odslej pri vas doma vse reči po novi in drugačni poti? Nikar občutka krivde; večina nas je takšnih, ki nam zgolj druga številka na koledarju ni prekucnila sveta na glavo. Še vedno si zjutraj umijemo zobe, popijemo kavo, se naveličano naslonimo na vrata svoje garderobne omare in kot vselej skremžimo obraz: »Le kaj, za božjo voljo, naj danes oblečem?«

Januar je res tisti zaspani mesec, ko se na modnem področju ne dogaja nič novega, pa še starih zimskih oblačil smo se naveličali, jih ponosili... Nekaj svežega vetra bo treba spustiti skozi našo oblačilnico. Ste pomislili na ta hip vse bolj živahno cve-toče posezonske razprodaje? Zakaj ne, le dovolj zgodaj oziroma ob pravem času morate svoje ugodnega nakupa željno obličje prinesiti na pravo mesto.

Obstaja seveda še druga rešitev, ki se s prvo lahko tudi vsečeno druži. Na prodajnih policah z oznako -20, 30, 40... odstotkov lahko naleti-

Pripravila: VLASTA ČAH-ŽEROVNIK

mo na detajle in dodatke, ki bodo zimskim oblačilom nadeli tako zeleno trendovsko popestritev.

Moda se letos še posebej spontano, nostalgичno in smelo spogleduje s šali, rutami, stolami, krznenimi kučmami, mufi, kašmirskimi kapami... Dodatek, ki ga lahko zgolj z malce domišljije izdelate tudi sami doma, je brez dvoma štola; nekaj vmesnega med pletom, ogrinjalom in šalom. Z njo so se rade spogledovale že dame v petdesetih letih prejšnjega stoletja. Znano je, da je slavni Pierre Balmain, kreator za takratni jet set, močno vplival na modne trende prav po zaslugi krznenih stol, katerim se imenitni ženski svet kar ni mogel upreti.

Boa, ki je bila nekoč izdelana le iz nojevega oziroma marabujevega perja in namenjena izrecno kot dodatek večernim toaletam, je v letošnji zimski modi lahko v krz-

neni, volneni, ročno pleteni, žametni, celo v usnjeni izvedbi. Od jutra do večera. Posebej všečne so tople in dolge, ki jih navijemo v obliki krauza ovratnika okrog vratu.

Kot nadvse preprosta vzpodbuda staremu, »utrujenemu« plašču je lahko tudi povsem običajna ovratna ruta v močnem barvnem kontrastu, kašmirski šal z odločnim motivom mornarskih črt, tartana ali psihadelično prelijavajočih se motivov.

Ker je letošnja modna zima v znamenju pokritih glav, bo za prenovljen videz poskrbela mehka kapoklobuček, simpatična bareta ali nostalgična krzneni kučma, kot največji modni hit sezone, ki se bo čez kakšen mesec ali dva že začela poslavljati. Ujemite zato še kakšno njeno muhico, se z njo pogrejte, pokrijte, se vanjo ovijte - in si polepšajte hladne januar-ske dni!

Nagradno vprašanje januarja

Kaj sestavlja trendovski stil »moulin rouge«?
a) Korzeti, čipke, erotični elementi v oblačenju;
b) Krznene kape, volnene rokavice, mufi.

Odgovor na nagradno vprašanje:

NTRC

Ime in priimek: .....

Točen naslov: .....

GARANT
POLZELA

GARANT d.d. Polzela
Industrijska prodajalna Polzela
Tel. 03 7037130, 7037131

**VELIKA NOVOLETNA AKCIJSKA PRODAJA POHIŠTVA
OD 3. DECEMBRA 2001 DO 26. JANUARJA 2002**

akcijska ponudba

- zakonska spalnica **KLAVDIJA** v barvah oreh in češnja
15 % gotovinski popust
zakonska spalnica **MAJA** v barvi hrasta - **20 % popust**
ZA KUPCE V ČASU AKCIJE BOMO IZZREBALI 50 BOGATIH NAGRAD

Nudimo pohištvo za opremo: spalnic, dnevnih sob, predsob, omare v različnih barvah, kosovno pohištvo, kuhinje, računalniške in pisalne mize in vzmetnice

Delovni čas prodajalne: pon-pet od 8. do 18. ure
sob od 8. do 12. ure

Informacije po telefonu: 03/70 37 130
03/70 37 131

Ugodni plačilni pogoji: čeki, krediti

E-mail: info@garant.si
Internet: www.garant.si

POHIŠTVO GARANT - POHIŠTVO ZA VAŠ DOM!

**DESKANJE
PO SPLETU**

Informacije na dlani

V tej rubriki smo si že nekajkrat ogledali strani z referencami, informacijami in koristnimi podatki, vendar ne bo odveč, če skočimo še do ene izmed takšnih strani. Gre za **The Giant Glossary**, Veliki besednjak, po domače. Našli ga boste na naslovu www.giantglossary.com.

Gre za precej obsežno referenčno stran, kjer boste našli veliko koristnih informacij in tudi marsikaj takega, kar najbrž ne boste nikoli potrebovali. Ja, takšne so pač te velike zbirke podatkov: za vsakogar mora biti nekaj. To pa potem pomeni obsežnost, kajne. Vendar vas bo tukaj obsežnost prej osupnila, kot odvrnila od obiska. Poglejmo, zakaj.

Stran je impresivna že na prvi pogled. Struktura deluje portalsko, in v množici modulov osrednje strani se nahajajo podatki o lokalnih časih, delnicah, razni kazalci o številčnosti prebivalstva na planetu, zemljevidi držav sveta, nacionalne zastave in podobni podatki. Poglejte v rubriko Številke (The Numbers), kjer boste med drugim našli povezavo na US Census Bureau. Gre za nadvse koristno stran, o kateri bomo še najbrž pisali, za tokrat pa naj bo dovolj, če pač omenimo, da se na njej nahaja kup statističnih podatkov v zvezi z Združenimi državami.

Zelo zanimivo in poučno moram priznati. Hkrati moram omeniti tudi vrsto uporabnih pretvornikov merskih enot in valut. Seveda ne bomo umanjali tudi kakšen periodični sistem, leksikon in podobne zadeve. Tu so še almanahi in razne knjižnice, skratka vse, kar potrebujete za vsako raziskovalno delo ali učeno.

Res je, da je stran, tako kot večina sorodnih spletišč, najprej namenjena ameriškim obiskovalcem, toda za razliko od drugih je tukaj veliko vsebin posvečenih pojasnjevanju razlik med Evropo in ZDA. Govorim o povsem tehničnih razlikah, tipa, merske enote in podobno, da ne bomo pomote.

Za tiste, ki vas zanima pre-sanje v angleščini, je na voljo odlični učbenik s poglavji o stilu, slovarjih, pravilih... Za konec pa velja omeniti še prevajalnike, slovarje sopomenk, koledarje, zgodovinske in kulturne referenčne Tehnika, znanost, umetnost, ekonomija - in še veliko drugih reči. Za ogled tega spletišča si morate vzeti čas. Ne bo vam žal.

Vasja Ocvirk
vasja@slowwwenia.com

EUROCOM
Simply logical

KAJ BI DANES KUHALI

Zelenjava in sir

Ker bomo v prihodnje jedli vse manj mesa, je dobro poznati tudi jedi, ki so nekoliko drugačne, kot smo jih morda vajeni - z veliko zelenjave, z jajci in sirom.

Fižol na italijanski način

Potrebujemo: 5 dag hamburške slanine, 75 dag stročjega fižola, 50 dag paradižnika, 50 dag krompirja, skodelico slane vode.

Priprava: na kocke narezano slanino prepražimo, dodamo narezan stročji fižol, na kolesca narezan paradižnik in na majhne kocke narezan krompir - plast za plastjo. Prelijemo s skodelico slane vode in pokrito počasi dušimo 30 do 40 minut. Lahko dušimo tudi v pečici. Med dušenjem ne mešamo. Tik preden postrežemo, potresemo s sesekljanim zelenim peteršiljem.

Enolončnica iz kitajskega zelja

Za 6 oseb potrebujemo: 750 g govedine, 3 čebule, 250 g korenja, 4 žlice olja, 1/2 l juhe iz goveje jušne kocke, glavo kitajskega zelja, sol, poper, 2 do 3 žlice paradižnikove meze, 2 žlici kisa, žlico moke, žlico margarine.

Priprava: čebulo sesekljamo, meso narežemo na kocke, korenje podolgaste pramene. V kozici segrejemo olje in popečemo meso, da porjavi. Dodamo čebulo in korenje, prepražimo, da čebula postekleni. Zalijemo z juho in dušimo v pokriti kozici 40 minut. Medtem očistimo kitajsko zelje in ga narežemo na rezance. Po 40 minutah stresemo zelje k mesu in dušimo vse skupaj še 10 minut. Enolončnico začnimo s soljo, poprom in paradižnikovo mezgo. Če je prerodka, jo zgostimo s prežganjem; na žlici maščobe prepražimo moko, da svetlo zarumeni, zlijemo v enolončnico in še enkrat prevremo.

7. gala koncert Radia Ognjišče
v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma
27. januarja ob 15. in 19. uri.

Vstopnice v predprodaji na spletni strani
Sula 23, 1210 LJ, Schvid, tel: 01/512 11 26

Ješprenjeva juha z mlekom

Za 4 osebe potrebujemo: 200 g ješprenja, 1/4 litra mleka, 100 g prekajene slanine, 1 čebulo, šopek peteršilja, 2 korenčka, 1 por, 1 krompir, strok česna, pol gomolja zelene, jušno kocko, sol, poper.

Priprava: olupimo čebulo, česen, korenje, krompir in zeleno. Vse dobro sesekljamo. Sesekljamo tudi peteršilj in por. Slanino narežemo na majhne kocke. Zmešamo pripravljeno zelenjavo in slanino. Vse skupaj damo v kozico in prepražimo. Dodamo ješprenj in premešamo. Zalijemo z dvema litroma vode. Kuhamo v pokriti posodi na majhnem plamenu in vmes večkrat premešamo. Ko je juha napol kuhana, prilijemo mleko, dodamo jušno kocko, solimo in popramo. Juha je kuhana v približno dveh urah. Potem jo potresemo s poprom in ponudimo s kruhom.

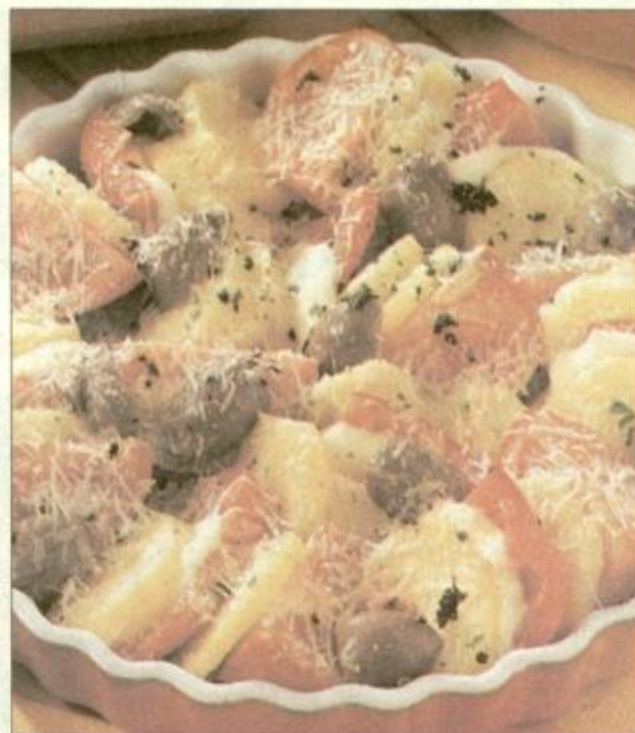

Piše: MAJDA KLANŠEK

Čebulna zloženska z jajci

Za 6 oseb potrebujemo: 30 dag čebule, maslo, 3 dag moke, 1/2 l mleka, 5 dag naribanega ementalca, 12 jajc, sol, poper, nariban muškati orešek.

Priprava: olupljeno in seseklano čebulo sprajžimo skupaj z maslom na nizki temperaturi, da postane zlato rumena. Potrosimo z moko. Zalijemo z mlekom, nenehno mešamo in takoj, ko zavre, začnimo z muškati oreškom, posolimo, popramo in odmaknemo s štedilnika. Vmešamo sir. Trdo kuhana jajca olupimo in narežemo na ploščice ter zlagamo v plasteh, pri tem pa vsako prelijemo s čebulno omako. Potrosimo z listi masla in zapečemo 20 minut v dobro ogreti pečici. Postrežemo takoj.

Zelenjavna zloženska

Za 6 oseb potrebujemo: 70 dag krompirja, 2 mala jajčevca, 1 veliko čebulo, strok česna, 40 dag paradižnika, 20 dag sira mozzarella, nekaj listov bazilike, maslo, olje, poper.

Priprava: olupljene jajčevce vzdolžno narežemo na tanke ploščice in posolimo. Nato jih speremo, odcedimo, obrišemo in na olju opečemo. Seseklano čebulo sprajžimo, dodamo sesekljan česen in paradižnik, posolimo, popopramo in pustimo pol ure stati. Cel krompir kuhamo 15 minut. Nato ga olupimo in narežemo na tanke ploščice. Tako narežemo tudi sir. Nepregorno posodo namažemo z maslom ter menjaje polagamo krompir, jajčevce in sir, zraven pa zalivamo s paradižnikovo omako. Posolimo, popramo, potrosimo z baziliko in pečemo 20 minut v pečici, segreti na 180 stopinj C.

LAŠKO 1825!

Ocvrti ribji kroketi

Za 4 osebe potrebujemo: 900 g rib, čebulo, por, korenček, zeleno, peteršilj, 1 jajce, 1/2 kozarca belega kisa, maslo ali margarino, drobtine, sol, poper.

Priprava: v osoljeni vodi skuhamo očiščene ribe, vodi dodamo tudi narezano čebulo zeleno in korenček ter nekaj zrn popra. Riba naj se v vodi ohladi, nato jo odcedimo in ji odstranimo kožo in kosti. Ribje meso drobno sesekljamo ali zmeljemo s strojčkom za mletje mesa. Seseklano ribo stresemo v skledo, dodamo drobno narezan beli del pora, sesekljan peteršilj, poper, sol in razžvrkljano jajce. Primešamo toliko drobtin, da nastane primerno gosta zmes. Iz zmesi oblikujemo krokete in jih zlato rumeno ocvremo na vročem maslu ali margarini.

Jajca z gorčico

Potrebujemo: 4 do 5 jajc; za omako: 5 dag gorčice, 4 dl sladke smetane, 10 dag ementalca, 2 žlici naribanega parmezana, sol, poper.

Priprava: olupimo in vodoravno prepолоvimo trdo kuhana jajca. Položimo jih v nepregorno posodo; za omako pomešamo gorčico, smetano in naribani ementaler. Posolimo, popramo in s tem prelijemo jajca. Potrosimo s parmezanom in pečemo 20 minut v pečici, da dobijo barvo.

Od luknje v zemlji do filma

Čarobni literarni svet, prelit v magijo teme in luči

»V luknji v zemlji je živel Hobit,« je J. R. R. Tolkien napisal na prazen list med pregledovanjem diplomskih nalog in nadaljevanje življenja posvetil ugotavljanju zakaj in odkod luknja in Hobit. Bolj, ko je to ugotavljal, bolj je bil z odkritjem začaran.

Profesor po izbrazbi in službi je z ustvarjanjem Srednjega sveta začel davnega 1917. Najprej samo z beležkami, potem s *Hobitom* (1937). *Gospodarja prstanov* (GP) je začel pisati 1938, ga pisal med drugo svetovno vojno in ga prvič objavil leta 1954. *Silmarillion*, to neverjetno »enciklopedijo« Srednjega sveta, je posmrtno (1977) objavil šele njegov sin. Tolkien sam tega ni hotel storiti. Lastne zasvojenosti s svojim odkritjem ni hotel deliti z nikomer.

Njegov pristop žanru je bil poseben. Simboliko je zavračal, pisal je zaradi fascinacije z močjo in možnostjo književne domišljije, zaradi fascinacije z lingvistiko (za potrebe svojega epa si je izmislil (!) kar nekaj jezikov in načinov pisav - vsi funkcionirajo, bolj ali manj, tudi praktično - ter več kot tisočletno zgodovino svojega sveta.), zaradi utemeljevanja angleških legend ter zaradi preobračanja ene od perspektiv na tovrstno književnost. Fantastika - oziroma, če v pomanjkanju pravega slovenskega uporabimo angleški izraz *fantasy* - je beg, da. Toda s pravim pristopom beg lahko postane enakovreden tolažbi in celjenju, in tedaj lahko pomeni pomoč k točnejšemu, celovitejšemu vpogledu v stvari. Ki vključuje upor proti robotizaciji družbe in vračanju k harmoniji z naravo.

Mojstrska, strastna domišljija in občutek za podrobnosti, ki na skoraj nevidne načine povezujejo naš svet z

njegovim, so največja bogastva knjige. Napake so to, da GP nima nobenih polnokrvnih ženskih karakterjev, temveč idealizirane skice, poleg tega pa je, sploh za nevesčega bralca, včasih napisan malo arhaično. »Domač« problem je tudi to, da je prvi slovenski prevod precej neposrečen. MK pripravlja nov prevod (*Branka Gradišnika*), ki bo izšel v času prihoda filma na slovenska platna.

So pa ravno zaradi teh knjižnih napak filmska pričakovanja večja: *Peter Jackson* se je doslej izkazal kot srhljiv avtor, in verjetno bo komponento srhljivosti vnesel tudi v film. To bo knjižni osnovi dodalo »filmske«, epske razsežnosti. Prav tako je brezkrvnim ženskim karakterjem dana večja vloga. Sicer pa sam trud ustvarjalcev filma govori zase. Pripoved o snemanju se namreč bere kot še en napeti roman. Če gremo samo skozi nekatere številke: vse tri filme so sne-

mali naenkrat, v Novi Zelandiji, snemanje je trajalo 274 dni. Gigantski podvig, vsaj po logistiki, primerjajo z vojnim pohodom. V tem času so ustvarili 64 miniaturnih prizorišč, preko 2000 kosov orožja in 20 tisoč posameznih vsakdanjih predmetov, s katerimi bi prizorišča postala verodostojna. Igralci so prestali utrujajoč trening, ki pa tokrat ni bil samo fizičen - na izust so se namreč morali naučiti Tolkienovih starinskih jezikov. Če bo vse to in še več zadostovalo, da se bo sedaj svet delil na tiste, ki so gledali film GP, in tiste, ki

ga še niso (kot se je govorilo in se še govori za knjigo) - bomo videli. Začetek je že obetaven: prihodek ni ravno *Pottersko* rekorden, je pa dovolj velik, stabilen in izgleda dolgoročnejši. Obenem pa je GP pravkar, poleg dveh manjših, dobil tudi nagrado Ameriškega filmskega inštituta za najboljši film, dobro torej kaže tudi za kakšnega Oskarja.

Bratovščino prstana, prvi del sage, si bomo v Sloveniji ogledali 17. januarja. Ostala dva dela bosta sledila v enoletnem razmiku.

PETER ZUPANC

Gremo v kino!

Mary Poppins sega ljudem do srca, še posebej, če jo v filmu igra Julie Andrews in zato (leta 1964) dobi oskarja. Veliko vas je znalo navesti, da je bila Andrewsova za to nagrado nominirana tudi za vloge v filmih *Moje pesmi*, *moje sanje* (1965) in *Victor/Victoria* (1982). Vstopnice pa bodo prejeli **Saša Mirkovič** in **Jan Perčič** iz Celja ter **Majda Tašker** iz Ljubljane.

Nagradno vprašanje: V rubriki Prihajata vam predstavljamo film *Dan za trening*, v katerem igra tudi Denzel Washington. Če boste na dopisnico napisali, kaj se mu je lepega zgodilo prav zaradi tega filma, boste na dobri poti do vstopnice Celjskih kinematografov, v pomoč pa naj navedemo kratice AFI (American Film Institute). Lažje že skoraj ne more biti!

Odgovore na dopisnici pošljite na **Novi tednik, Prešernova 19, 3000 Celje, do ponedeljka, 14. januarja (do takrat morajo prispeti!)**. Izžrebali bomo tri dobitnike vstopnice za ogled filma.

KUPONI GREMO V KINO

Odgovor: _____

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Niti besede

Michael Douglas je genialni psiholog zato, ker zna pri zdravljenju odvreči masko psihologa in ker zna iz življenjskih okoliščin potegniti komično plat in se s tem približati pacientom. Zadostuje za prepričljivost? Morda je genialni psiholog tudi zato, ker so vsi ostali tako zanič, in ni povsem jasno, kaj sploh delajo na svojih delovnih mestih. No, je že bolje.

Brittany Murphy je pacientka, za katero se nihče, vključno z njo samo, ne more odločiti, če je katatonična, travmatična, shizofrena, hipohonder ali preprosto lažnivka. Streljanje na slepo z različnimi psihološkimi definicijami je nekaj, kar je morda v psihološkem trilerju (saj veste, namesto krogel - imena bolezni) tudi za pričakovati, ampak malce več natančnosti sploh ne bi bilo odveč.

Če smo pogoltnili ta dva okruška in če smo pripravljeno pogoltniti še kakšno malenkost (tretja največja bi bila ta, da bo tako genialen in na vse pripravljen lopov, kot je Sean Bean, logično premislil in brez vmesnih postaj ugotovil, kje najti iskani diamant)... smo v bistvu - presenečenje! - že pogoltnili film. Zgodba ni nič zares izrednega, ampak ni slaba; jasno, če se gre za ameriško psihologijo, bo katarzi kot načinu prehoda v srečno in zdravo življenje pomagalo grandiozno soočenje, družina pa bo

nujni eliksir... ampak ker se dajo predvideti, so lahko te floskule bolj znosne; najboljša pa je režijska Garyja Flederja. Ko dečko ruši svet svojim junakom in jim na ostankih prejšnjega ekspresno gradi novega in se kamera z veselo vrtoglavico suče okoli njih, ni to nek ravno mega originalen poseg, je pa napeto, kot mora biti. In ko s kratkimi rezi prehaja iz napetega dogajanja na enem mestu v napeto dogajanje na drugem mestu, uspeva (vsaj tistim, ki so »padli noter«) dvojno zaustavljati dih. Znova nič posebej originalnega, ampak vsaj učinkovita uporaba ustaljenih filmskih načinov pripovedovanja.

Film je zaradi neke zabavnosti, čeprav nepomembne malenkosti, možno opisati na zelo zabaven način. Psihologova odisejada se konča z nočnim kopanjem grobov na... Potterjevem polju. Imena tega Potterja nam ne izdajo, ampak asociacija na prvo žogo je logična. *Spet Harry. Harry vlada! Torej: film, ki se začne kakor Odkupnina, se konča kakor uvod, kakor razvođenela najava v Kamen modrosti. In ker fantje v Niti besede iščejo diamant - kamen, ki ga ne bi niti iskali, če bi bili dovolj modri, imate vse na kupu in vse niti povezane. Edino filma bi nam morali zavrteti v obratnem vrstnem redu.*

PETER ZUPANC
Ocena: tiha šestica (6/10)

PRIHAJATA

Dan za trening

Training Day

IGRAJO Denzel Washington, Ethan Hawke, Scott Glenn, Tom Berenger, Clif Curtis, Dr. Dre, Macy Gray, Snoop Dogg
REŽIJA Antoine Fuqua
SCENARIJ David Ayer
PRODUCENTA Jeffrey Silver in Bobby Newmyer
ŽANR akcijska drama
TRAJANJE 100 minut

Policijski narednik Alonzo Harris (Washington) je veteran oddelka za narkotike, ki je po trinajstih letih dela s svojimi metodami postal skoraj enak slabim fantom, proti katerim se bori. Jake Hoyt (Hawke) pa je idealističen novinec, ki ima natanko 24 ur časa, da se dokaže svojemu karizmatičnemu šefu. V teh 24 urah oba moža postavita na kocko svoje življenje in kariero. Mladi scenarist David Ayer je scenarij napisal že leta 1995, kmalu zatem pa je Los Angeles pretresel resnični policijski škandal zaradi brutalnega ravnanja, ponarejanja dokazov, laganja in kraje denarja ter zaseženih mamil...

Zoolander

Zoolander

IGRAJO Ben Stiller, Owen Wilson, Will Ferrell, Christine Taylor, Milla Jovovich, Jerry Stiller, Jon Voight
REŽIJA Ben Stiller
SCENARIJ Ben Stiller, John Hamburg, Drake Sather
PRODUCENTI Ben Stiller, Scott Rudin, Stuart Cornfeld
ŽANR komedija
TRAJANJE 90 minut

Dotični Ben Stiller se je v svoji družinski komediji (družinski zato, ker v njej igra pol njegove zlahte) lotil sveta vrhunske mode. Derek Zoolander (B. Stiller) je tri leta zapored obranil naslov maneken leta in odpravil na tisoče paparacov, ne da bi si pri tem skrivil en sam las popolne pričeske, nato pa ga v četrto premaga novinec Hansl (Wilson). Vrne se v rodni New Jersey, da bi z očetom (Voight) in brati delal - v premogovniku. A ga poženejo, zato se lepši vrne na Manhattan, izzove Hansla na manekenski »dvohod«, z novinarko Matildo (Taylor) pa razkrije zaroto ekscentričnega kreatorja Mugata (Ferrell) in njegove zlobne pomočnice Katinke (Jovovich). Ne da bi si skrivil ena sam las na...

CELJSKIH PET PRVAKOV

Tedenski pregled od ponedeljka do nedelje (31. 12. do 6. 1.)

FILM	TEDNOV NA LESTVICI	ŠTEVILO PREDSTAV	OBISKOVALCI TA TEDEN	OBISKOVALCI SKUPAJ	OCENA
1. Divja dirka	1	15	1295	1295	(6/10)
2. Princeskin dnevnik	2	13	601	1780	-
3. Niti besede	1	10	558	558	(6/10)
4. Taksi 2	2	6	407	1202	-
5. Blondinka s Harvarda	3	2	212	1874	-

Napovedana živahnost *Divje dirke* se je izkazala za pravilno, saj je divjanje za dvema milijonoma ameriških zencev deklariralo vse ostale filme in gladko zasedlo prvo mesto v prvem tednu novega leta. Očitno utrujene glave po novoletnih bakanalijah so najlažje prenesle absurdno gage in šose, psihološko kompliciranje in dramtiziranje v prav tako novincu prejšnjega tedna, filmu *Niti besede*, pa jih je pustilo hladne. Zato pa topla čustva še vedno obdajajo ljubko Anne Hathaway in njeno levitev v *Princesko*. Poslavlja se njena sopotnica, ki je kljub platinastim lasem osvojila in razrhljala sodne dvorane, zadnje kroge pa opravlja tudi francoska avtomobilistična komedija *Taksi 2*.

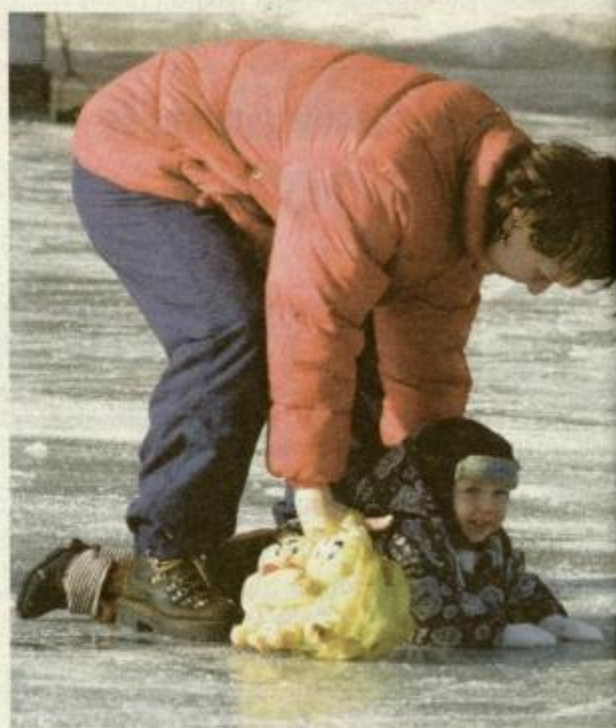

Narava poskrbela za živahnost

Čeprav celjski občini nikakor ne uspe turistično oživiti Šmartinskega jezera, je za to v zimi, kakršna je letos, poskrbela narava sama. Jezero je v celoti zamrznilo, debelina ledu je približno dva decimetra, na njem pa srečate vse: od drsalcev do tistih, ki se po njem vozijo z motornimi sanmi, kolesi, z motorji. Hokejski navdušenci so si uredili igrišče. Le kakšnega okrepčila ni nikjer mogoče dobiti. Ker gostinske ponudbe ob jezeru pač ni več. Drsalci se tudi zavedajo, da na jezeru drsajo na lastno odgovornost. Moti pa jih, da občina ne poskrbi vsaj za to, da bi nekdo izmeril debelino ledu sredi jezera.

NGL
Foto: GREGOR KATIČ

Mf lesnina

PC LEVEC, tel.: 03 547 19 23

**PONUDBA
TEDNA!!!**

OD 9.1.-19.1.

spalnica IRENA LUX
omara: 220 x 210 x 56 cm
ležišče: 200 x 180 cm
barva: bukev-madra

89.990
ZA GOTOVINO

ali 11x8.611

KUGLER
Kosovelova 16, Celje
**PLESKARSTVO
FASADERSTVO**
041/651 056 in
03/490 0222